

Бібліотека Українського Підпільника

Серія друга, Ч. 1.

XX З'їзд КПСС БЕЗ МАСКИ

*Видання
Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів*

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО ПІДПІЛЬНИКА
Серія друга, ч. 1.

20 з'їзд КПСС без маски

Видання
Закордонних Частих Організації Українських Націоналістів
1956

diasporiana.org.ua

ГОЛОВНІ ЦІЛІ ПАРТІЙНОГО З'ЇЗДУ

Хто береться розглядати будь-які офіційні писання комуністів, чи це будуть постанови з'їздів, пленумів ЦК, чи пропагандивні листівки або газетні статті, що мають принципове, або програмове значення, повинен завжди пам'ятати, як осторогу, слова британського державного секретаря, лорда Рідінга:

«Ціль комуністів не лежить просто в тому, щоб ловити рибу в каламутній воді. Вона лежить в тому, щоб уперед закаламутити воду, а потім ловити рибу».

Каламутна вода — пропагандивні фрази і гасла — потрібні комуністам на те, щоб заховати в ній якнайглибше свої справжні наміри та зробити невидними всі гачки, на які понасилювані примани для тих, хто повинен стати жертвою ловлі.

Московський спектакль, показаний світові в вигляді 20 з'їзду КПСС, був попереднім закаламученням політичних вод в великих розмірах, щоб на довгий час зробити непрозорими справжні політичні цілі комуністичної верхівки, щоб глибоко закрити мотиви і причини нових тактичних змін і розкинути по плесі непрозорої води блудні світильники з приманливими гаслами, зрадливими гачками надій та ілюзій.

Щоб даремно не бовтатися в закаламучених водах між пропагандивними приманами і фантомами, на початку розгляду резолюцій і директив 20 з'їзду КПСС та зв'язаних з ними доповідей, треба ясно і чітко окреслити, якою є та основна генеральна ціль советської політики, що її комуністи намагалися зробити непомітною поза заслонами планів, директив, реформ, економічних турбот, пропагандивних фраз?

Найкоротша відповідь:

Генеральною ціллю комуністичної політики є встановлення комуністичного устрою на всьому земному глобусі. Це ціль далека, перспективна, на теперішнім етапі часу нереальна і недосяжна, але разом із тим —

Закордонні Частини Організації Українських Націоналістів видають „БІБЛІОТЕКУ УКРАЇНСЬКОГО ПІДПІЛЬНИКА” для користування українського революційно-визвольного підпілля в Україні.

Дохід з продажі книжок „Бібліотеки Українського Підпілля” за кордоном призначений на фінансування видань, потрібних в Краю.

незмінна. Вона дає динаміку всьому комуністичному рухові. Хто до цієї цілі не прагне, хто не працює над створенням місцевих передумов до її здійснення, той не є комуніст. Одні до цієї перспективної цілі прагнуть тому, що вони є комуністи; другі є комуністами тому, що вони в поширенні комуні в усьому земній глобус вбачають єдиний шлях найповнішого здійснення і заспокоєння великоросійської імперіальної мрії.

Світова комуні, яка на місце поваленого капіталізму, має завести новий, безвласницький і безклясовий лад і силоміць для нього перевиховати людей — це незмінна основа і ядро всього комуністичного вчення від Маркса до Шепілова і Мао-Тсе тунга, це та незмінна цілеспрямованість усіх комуністичних практично-політичних дій від Лібкнехта і Леніна до Хрущова включно. Чи може хтось сумніватися в тому, що всі учасники 20 з'їзду не були випробуваними і перевіреними комуністами і що вони могли мати якісь інші погляди на генеральне завдання комуністичної партії?

Більшовики є настільки реальними і обрахованими політиками, що вони завжди розуміли, що світова комуні це тільки незмінна теоретична мета, прямуючи етапно до якої, їм треба ставити ближчі, конкретніші і досяжні цілі. Коли романтичний порив темпераментного Троцького поширити з першого революційного розмаху «диктатуру пролетаріату» на Угорщину і Німеччину і викликати в капіталістичних країнах «перманентну революцію», покінчився невдачею, Ленін затрубив відворот на зовнішньому (мирові договори) і внутрішньому (НЕП) фронтах і віддалився від нереального ідеалу «світової революції пролетаріату» і світової комуні. Його наступник, Сталін придумав теорію «будови соціалізму в одній країні», як трамплін до боротьби за недсяжну світову комуні, і, підшукавши собі гідних його співробітників в особах членів телевізійного колективного керівництва, винищував усіх підозрілих розстрілами і штучним голодом, щоб закріпити «советську владу». Хрущов і Мікоян, потоптавши трупа свого навчителя і майстра, Сталіна, прийняли його теорію глибшого і міцнішого будівництва соціалізму в одній країні і переходу в комунізм та проголосили, що «соціалістичний табір» є такий міцний,

що комуністична влада над світом є справою відносно недалекого часу. Це ствердження наближення приходу світової комуні є **найважливішим перспективним ствердженням з'їзду**, хоч найбільш незаметно воно було оголошене.

Але наближення до комуністичної мрії — одна справа, а шляхи досягнення — друга. Комуністи реально розраховують, що ніякої «пролетарської революції» в світі не буде, що ні в одній країні світу, крім Росії в 1917 р., місцеві комуністи не здобули влади власними силами без явної військової окупації або притягненої мілітарної допомоги з закордону і ніколи її не здобудуть. Але скасувати догму про «світову пролетарську революцію» вони не можуть — це було б заваленням самої основи марксизму. Надаючи цій догмі виключно пропагандивного вжитку і пом'якшуючи її новими, теж виключно пропагандивними твердженнями, що здобуття влади в окремих країнах є можливе також і без революції (парламентарно-еволюційним шляхом), вони реально розраховують, що підривні дії комуністичних партій за кордоном мають лише допоміжне значення, а вирішно здобути і закріпити комуністичну диктатуру в будь-якій новій країні зможе тільки — явна чи тайна — мілітарна інтервенція СРСР або котрогось з його сателітів. Але трудність є в тому, що місцеві війни і часткове завойовування окремих країн стало дуже небезпечним, бо може розгорнутися в світову війну, яка буде вирішною боротьбою за владу над світом і за дальше існування або смерть комуністичного режиму. До боротьби за владу над світом СРСР вкупі з його соціалістичним табором ще не є готові. Війна буде довга, руйнуюча, виснажлива. Більшовики потребують довгого часу, щоб міцніше внутрішньо закріпити себе на здобутих у війні і по війні теренах і, головне, щоб технічно і господарсько більше зміцнити. Це є **важливе реальне ствердження партійного з'їзду** — конкретна етапна ціль на ближчі роки.

Шлях до зміцнення СРСР більшовики знають тільки один — вказаний Сталіном — максимальну розбудову тяжкої промисловості і модернізацію озброєнь, а також виведення сільського господарства з катастрофічного положення. Довга війна потребуватиме ве-

ликого нагромадження технічних і харчових запасів. Справам нагромадження цих запасів і способам прискіпшення темпів наздогонювання Заходу в промисловому виробництві присвятив з'їзд найбільше уваги. По-за цифрами і плянами зміцнення економіки СРСР і включення в неї економіки сателітних країн, губиться і відходить в тінь головна ціль усіх цих плянувань — реальні приготування до останнього вирішного бою за накинєння комуністичної диктатури вільному світові. Ця головна ціль, заслонена лісом цифер і технічно-організаційних господарських директив, виглядає як звичайна декоративна фраза, що належить до обов'язкового словника советського стилю.

Крім зміцнення промисловости і сільського господарства, крім прихилєння для себе настроїв підкорєних мас, Советському Союзові треба знов же часу, щоб максимально забезпечити свої фланги в Азії, щоб приспати чуйність Заходу своїм «миролюбивим» економізмом та щоб поробити глибші прориви і диверсії в тих некомуністичних державах і їхніх оборонних блоках, де тільки вдається.

Цьому великому і довгорічному приготуванню до вирішної війни за владу над світом може завжди перешкодити несподіваний вибух війни.

Щоб запобігти заскорому вибухові війни, 20 з'їзд партії всіма силами намагається створити передумови для знищення недовір'я і підозри в світі до СРСР і викликати на всіх відтинках зовнішньої політики відпруження і приспання чуйности західних держав. Для цього потрібне таке велике «закаламучєння води», щоб світові здавалося, що большевики докорірно змінили свої погляди на основи своєї політики, що вони «викинули за борт» разом із Сталіном, усі ті ідеологічні заложення комуністичної теорії, які на Заході завжди викликали недовір'я і настороженість, та впевнити Захід, що теперішні комуністичні вожді переродилися і стали новими людьми, яким можна вірити.

Не меншою мірою було потрібне друге «закаламучєння води», також і на внутрішньому відтинку, щоб советських громадян прихилити до нової влади, сяк-так втихомирити їхнє незадоволення і потрохи заспокоїти їхні життєві потреби, а цим створити їм ілюзії

законности і демократизації, не випускаючи з рамок диктаторської підпорядкованости.

Відпружити різними штучками, манєврами, надіями і ілюзіями міжнародне положєння і відволікти прихїд війни на пізніший, вигідніший для большевиків час — це друга реальна ціль партійного з'їзду.

Маючи на оці далеку, але як большевикам здається, тепер не дуже вже фантастичну ціль — скомунізованєня всього світу — і знаючи, що тепер ще боротьба за неї не має виглядів, 20 з'їзд КПСС поставив собі отже два реальні завдання: 1) якнайшвидше і найосновніше здобути перевагу в озброєнні, в воєнних припасах і в промисловому розвиткові над некомуністичними державами і 2) недопустити, щоб заскоря війна перебила їхні приготування до завоювання світу. Це була основна суть з'їзду.

Всі інші наради на з'їзді були або каламучєнням води, щоб під прислонами і замаскуваннями легше здійснити ці дві головні цілі, або продовжуванням і повторюванням думок, ухвалєних попередніми з'їздами.

СЕНЗАЦІЙНЕ РОЗДЕРТЯ СТАЛІНОВОГО ТРУПА — ГОЛОВНИЙ ДЕЗОРІЄНТУЮЧИЙ МАНЄВР НОВОЇ БІЛЬШОВИЦЬКОЇ ТАКТИКИ

Головним манєвром для затемнення політичних намірів кремлівських вождів було прилюдне засудженєня помилок Сталіна. Цей спектакль відбувся на 20 партійному з'їзді в двох відслонах, в офіційній, у якій головними акторами були Мікоян, Хрущов і Малєнков, і на закритому засіданні 25. 2. 1956, на якому Хрущов в своїй 2½ годинній промові потвердив те, що противники комунізму писали десятками років про Сталіна.

Чому саме такий ризикований манєвр був потрібний? Чому придумано саме такий голосний спосіб відсталінізування?

Адже смерть Сталіна увільнила його співробітників від страху, що через несподівану примху диктатора хтось із них буде нежданно ліквідований. На три роки цього успокоєння кремлівським вождям виста-

чило. Культ особистості вони скасували зараз же по його смерті. Виглядало, що немає потреби займатися Сталіновим трупом, який перестав бути для будь-кого небезпечним. Коли все ж таки довгочічні учні і співробітники Сталіна вважали конечним на партійному з'їзді роздерти й оплюгавити труп свого майстра, і з цього роздертя зробити найбільш сенсаційний номер свого з'їзду — то мусіли їх до цього спонукати дуже поважні причини.

Поки розглянемо причини цього розвінчання Сталіна, треба вперед з'ясувати, чому комуністичні вожді відважилися піти на раптове і досить глибоко потрясаюче дезорієнтування і баламучення власних партійних кадрів?

Треба об'єктивно сконстатувати, що три останні роки принесли деяке успокоєння для комуністичних вождів з ЦК КПСС перед страхом внутрішніх заворень і зовнішньо-політичних небезпек. На це склалися такі моменти:

1) Смерть Сталіна не принесла кінця комуністичному режимові і не закінчила панування тієї самої верхівки.

2) Смерть Сталіна і щаслива ліквідація могутнього Берії увільнили їх від страху за власну шкуру, на яку кожної хвилини могла впасти несподівана ліквідація. З боку армії вони удару не боялися, бо армія сама була зацікавлена в применшенні втручання і контролі з боку могутнього апарату політичної поліції і в послабленні його. В справі обрізання впливів апарату МВД була вона природним союзником партії.

3) Ферменти незадоволення серед населення СРСР тимчасово успокоєно висуненням обіцянок беріївської зміни національної політики і маленковського «крутого піднесення» продукції товарів щоденного споживання. Цих обіцянок, звичайно, не додержано. Коли розколісані настрої непевності трохи уляглися серед мас і коли партійна верхівка увільнилася з кліщів контролі МВД, Хрущов повернув застрашені цією ліквідацією народні маси з надій на покращання національного й економічного положення — назад у береги реальної соціалістичної дійсності і заставив далі розбудовувати важку промисловість (за старими вказівками Сталіна) та освоювати азійські пустирі.

4) Страх перед зростаючим незадоволенням українського народу русифікаційною політикою Москви та силованим до принижуючого віддання пошани «мудрості старшого брата» втихомирено до деякої міри ошуканством великої цілорічної пропагандивної кампанії з приводу 300-річчя Переяславського прилучення України до Росії та «подаруванням» Україні Криму.

Безпосередня небезпека, що влада вихопиться з рук наступникам Сталіна та що їм не вдасться опанувати мас, нібито проминула, хоч колишня гіпноза страху перед терором, на якій базувалася більшовицька влада, безповоротно розвіялася і на всіх відтинках життя почалися процеси поступового осмілення мас і зростаючої пасивності та безпорадності партійного апарату.

5) Врешті найбільший страх кремлівських вождів перед несподіванкою американського нападу також значно змалів, відколи винайдено совєтську атомову й водневу бомби.

Кремлівські вожді колективного керівництва почулися трохи більш самопевними і почали дивитися на світове і внутрішнє положення не через серпанок власного страху, але більш реалістичними очима.

Перше, що побачили як тверезу необхідність, це конечність скинути з себе вину за минуле. Без ризикованих трюків, які мали би вигляди основного політичного звороту, відрізати минуле було неможливо. Тому заризикували поробити ряд тактичних, дезорієнтуючих маневрів в зовнішній і внутрішній політиці, щоб викликати ними надії, що СРСР започаткував основніші зміни на майбутнє. **Основою всіх дезорієнтуючих маневрів був маневр відсталінізування.**

Щоб надати цьому маневрові особливого підкреслення, більшовики називають останній з'їзд «історичним» та «епохальним» не так взагалі, як називали «історичними» і «епохальними» всі попередні свої з'їзди, але цілком виразно за те, що він приніс розвінчання Сталіна і започаткував «зворот» до ленінізму. Мікоян називає 20 з'їзд «після Леніна найважливішим з'їздом в історії нашої партії. Ленінський дух і ленінізм проймають всю нашу роботу і всі наші рішення.» Цей відклик до Леніна потрібний був більшовикам на те, щоб під заслоною Ленінового ав-

торитету улегшити собі критику Сталіна, а критика Сталіна потрібна була «колективному керівництву» на те, щоб перекинути вину за «серйозні ненормальності у партійному житті» (Маленков) та «за помилки і хиби, що нагромадилися за минулі роки» (Мікоян), з себе на Сталіна, не відкидаючи основ самого сталінізму.

Розгляньмо, які користі комуністичні вожді сподіваються мати з розвінчання Сталіна?

Авторитет Сталіна за час його довгорічної диктатури був так високо піднесений, що в його тіні інша індивідуальність не могла вирости в opinіо советського громадянства до висоти приблизно авторитетного заступника. Гнітючий тягар культу Сталіна різко контрастував з порожнечою, яка створилася після його смерті в диктатурі без диктатора. Малоавторитетне колективне керівництво ЦК Партії не могло собі зразу дозволити на валення Сталінового культу і тому, касуючи деякі занадто дратуючі поліційні порядки, встановлені Сталіном, знищило Берію в заступстві Сталіна. Але порожнього місця в диктатурі без диктатора не було далі ким заступити; поперше через **брак відповідно сильної і всебічно авторитетної індивідуальності**; подруге — через заздрість між кандидатами на його місце, жертвою якої то заздрости впав Маленков.

Щоб усунути врешті давлячий тягар культу Сталіна і разом з тим заспокоїти виплеканий нахил партійних кадрів поклонятися мітові легендарної постаті. 20 з'їзд вирішив тимчасово **заступити культ Сталіна відновленням культу Леніна**. В імені Леніна, з позицій «чистоти ленінської науки» і назвавши себе вірними послідовниками і учнями авторитетного Леніна, теперішнім вождям з колективного керівництва стане надалі легше критикувати і дегронізувати Сталіна та вибивати ґрунт з-під ніг живучим сталіністам, які в колективній диктатурі без диктатора відчують порожнечу і розслабленість партії, уряду і всієї системи.

Засудження культу однієї особи на 20 з'їзді з одночасним видвиженням культу особи його попередника — свідчить, що система більшовицької монопартійності без культу особистості тепер ще обійтися не може і що відігривання культу Леніна потрібне хвилю на те, щоб перелити з Леніна на «колективне ке-

рівництво» ореол вірних оборонців і послідовників першого більшовицького папи, зміцнити тим їхній авторитет серед мас, вихованих у диктатурі, й тим способом **підрости на дріжджах Ленінового міту**. Цьому підростанню авторитету мав, між іншим, допомогти похвальний лист ЦКомітетові, замовлений у старих більшовиків (як Петровський, Держинська, Бубнова) і поспішно видруваний 10. 3. 1956.

Цей розрахунок невдалий, бо маси знають, що «колективне керівництво» — це не нові люди, але ж ті самі довгорічні співробітники Сталіна, випробувані сталіністи, які були учасниками всіх тих практик, що тепер підлягають їхній критиці. Знає це також і західний світ. Не даром перед приїздом советських представників до Англії газета «Івнінг Ставдар» писала, що головну відповідальність за советську політику мають Маленков, Хрущов і Булганін, ці «найбільші масові горлорізи від часів Гітлера і Джінгісхана». Немає ніякої небезпеки, що англійських політиків підманять «ці горлорізи, які є панамі 200 мільйонів голів». Англійська публічна opinія і преса «покаже тим потвора́м холодну і непримиренну ненависть, щоб тим робом скріпити відвагу і надію серед тих мільйонів, яких вони зробили своїми рабами». Автор статті ставить питання прямо: «Чому вони Сталіна не вбили, коли він був такий злочинний, як вони його описали? Хто буде ще одному їхньому слову вірити після того, коли вони 25 років співпрцювали в найбільшому заговорі брехні, яку знає історія?» На нюрнберзькому процесі найближчим співробітникам Гітлера теж було поставлене питання, чому вони не вбили Гітлера, коли не погоджувалися з його злочинствами. Гітлерівські вельможі оборонялися тим, що в існуючій поліційній системі підозр їм було неможливо це зробити. За таку «оборону» міжнародній суд засудив їх на смерть через повіщення за співпрацю в злочинах Гітлера. Коли ж тими самими словами Хрущов і компанія боронилися в Москві, що вони тому не зліквідували Сталіна, мовляв, в існуючій тоді системі їм було це неможливо зробити, то 20 з'їзд не тільки не пові-

сив тих співучасників Сталінових злочинів, але обрав їх на найвищі керівні посади в партії і державі.

В самому факті допущення критики довгого періоду сталінської диктатури міститься другий розрахунок, а саме, цією критикою виключється серед населення враження, що: хто критикує, той бачить хиби і не буде їх робити. Отже населення повинно думати, що теперішня Президія ЦК не буде в дальшому повторяти тих практик більшовицької диктатури, які надокучили всім за останніх 30 років стабілізації більшовицької влади, та що наступить «пом'якшення та демократизація» диктаторського режиму. Хоч усі члени ЦК були учнями школи Сталіна, вони нараз свого навчителя обвинувачують за стан, ними самими під керівництвом Сталіна створений, оголошують себе, всупереч правді, учнями Леніна (яких допомогли винищити) і намагаються викликати облудне враження в населення, мовляв, за всі лиха, які большевизм до цього часу накоїв, не ми винні, Сталін винен. Критикою Сталіна за придушення партійних діячів та їх активності, а не за давлення мас, хочуть довгорічні сталіністи Хрущов і компанія реабілітувати себе самих за своє минуле.

Про таку методику самообороони один англійський комуніст написав у газеті «Дейлі Воркер» (21. 3. 56) таке: «Розшматовувати ідоли є так само не по-марксистськи, як і будувати ідоли». Хрущов і компанія робили одне і друге. Вперед, продовж чверть сторіччя, будували Сталінового ідола, потім розшматовували його, думаючи тим очистити себе.

Не всю добу сталінізму 20 з'їзд засудив на гурт і без решти. Така критика була б ліквідацією більшовицького режиму, проголошенням його банкрутства. Офіційно проголошене засудження Сталіна (і тим самим найдовшого періоду більшовицького режиму) торкається лише окремих моментів. Ці закиди ось такі:

1) Сталін скасував принцип колективного керівництва в партії, який «є елементарним для пролетарської партії. Протягом приблизно 20 років у нас фактично не було колективного керівництва, процвітав культ особи, засуджений ще Марксом і Леніним, і це вкрай негативно вплинуло на становище партії і на її діяльність.»

Але хоч теперішні керівники ЦК усіма силами допомагали процвітанню культу особи — за те вони не вважають себе засудженими ні Марксом ні Леніним. Навпаки, критику Сталіна ставиться так, наче б Сталін сам один потоптав ленінські засади внутрішнього устрою партії, а його співники в цьому топтанні, які далі керують теперішнім ЦК партії по його смерті «за короткий строк добилися відновлення ленінських норм партійного життя зверху до низу». Сталін довів «до приниження ролі партії і її керівного центру, до придушення творчої активності партійних мас», до «безпелеяційности одноособових рішень, сваволі і... шкоди справі керівництва партією і країною» (Маленков). Сталін нехтував приписами партійного уставу, топтав советську законність, даючи органам державної безпеки доручення ліквідації небезпечних для нього членів партії і не дивився, що це є суперечне з законодавством.

Однаке всі теперішні керівники також були причасні при тому, дивились на те, притакували, допомагали Сталіну, як могли, і славословили його, але тепер вони в тих усіх неподобствах чомусь невинні.

2) Книжка Сталіна «Економічні проблеми в СССР» дає неправильну оцінку, що «обсяг виробництва скорочуватиметься» в США, Англії і Франції, бо нічого подібного там нема. В рахунок Сталіна треба записати безособовий закид Мікояна економістам: «З метою агітації вихоплюємо окремі факти про ознаки наближення кризи, про зубожіння трудящих, але не робимо всебічної і глибокої оцінки явищ, які відбуваються в житті зарубіжних країн. Наші економісти... часто ковзають по поверхні». Цінне признание, що більшовицька псевдонаука економії не була наукою, але одною з форм партійної агітки!

3) «Короткий курс історії КПСС», автором якого уважали Сталіна, а який — як вияснив Ульбріхт — написала комісія ЦК, а Сталін лише затвердив, є «незadowolний», бо там «не висвітлено подій» сталінського періоду з позицій ленінізму, лише показано її «фасадний бік». В історіописанні сталінської доби — за словами Мікояна — взагалі «були підтасовані факти, одні люди свавільно звеличувались, а інші зовсім не зга-

дувались, другорядні події підносились на незаслужену височінь, а інші «важливіші принижувались». Роблячи натяк, що декого з розстріляних комуністів треба буде реабілітувати, Мікоян каже, що в історії деякі історичні факти пояснюються «нібито шкідливою діяльністю окремих тодішніх партійних керівників». На такій історії виховувалися комуністичні покоління й уважали її за таку саму правду, як тепер дали ще вважатимуть пофальшовану «Історію Української РСР» та «Історію української літератури».

4) Сталін не zorganizував оборони перед нападом Гітлера, а поразку советської армії з початком німецької війни називав пляновим маневром своєї геніальної стратегії...

З валенням культу Сталіна в'яжуться критика заведеного ним догматизму. Вона заперечує, створене Сталіном, відірване від життя схолястичне мислення марксистськими формулками. Ці схеми і шаблони мислення в ідеології, в науці і літературі паралізували творчість, в партійній і економічній практиці «в'язали ініціативу і довели всі ділянки внутрішнього життя в Советському Союзі (крім розвитку техніки) до застою і закостеніння, а теорію до абстрактної відірваності від життя.

Погром догматизму, в непорушних рамцях якого росли і утверджувалися категорії комуністичного думання і стабільні форми советського побуту ще з часів НЕП-у, принесе не лише визволення марксистської думки і поживлення ініціативності в партійних кадрах, але враз із тим створить почуття **великої ідеологічної непевності**. Коли через чверть століття все, що було роблене Сталіном і партією, вихвалялося як найгеніальніше досягнення в теорії і практиці соціалістичного будівництва, а тепер велику частину тих «правд» відкидається, як звичайну брехню, обман і злочинність, хто з думаючих людей може бути певним, що завтра не буде проголошене, як «помилка», брехня і ошуканство все те, що сьогодні наказує робити Хрущов і компанія? Коли те несподіване розвінчання походить ще від людей, які десятки років завжди і всюди боролися і поширяли те, що тепер засуджують, — хто може вірити тим людям, які роками були обманцями?

Хто може вірити, що слова і обіцянки з уст обманців не є черговим обманом і завтра не будуть скасовані? **Маневр відсталінізації був великим підривом певності в правдивість комуністичної теорії**. Які будуть наслідки цього підриву? Частина партійних кадрів, привиклих до авторитарного думання, до сприймання за безсумнівні принципи сталінських тез і інтерпретацій, дізнавшись про їх заперечення, зазнає захитання й зневіри і стане зав'язком ферментів, скептицизму і релятивізму всередині партії. Це показали заворушення студентів в Тифлісі, Баку, Єривані, Ленінграді, це показав фермент незадоволення серед комуністів Східної Німеччини, Франції, Італії, Англії, це показала довга німа мовчанка китайських комуністів. Частина партійців стане пристосованцями відповідно до своїх кар'єристичних перспектив. Вони створять у партії упривільшовану на деякий час групу «хрущовців». Якщо Хрущов, замінюючи сталінські догми своїми тезами, не перетворить їх сам на догми, зроблять це партійці, привиклі до авторитарного мислення, бо для догматиків вихідною основою всякого мислення є непохитність догми.

Зворот Хрущова в напрямі пробудження партійних кадрів з догматичної закостенілості буде отже мати два мимовільні супровідні явища: ріст ідеологічної зневіри і скептицизму в одній — і ріст догматизму хрущовського напрямку в другій частині партійних кадрів. Одночасна наявність обох ферментів в партії є корисна для нашої визвольної справи.

Чи партійне керівництво не обрахувало таких наслідків? Їх не трудно було вгадати. Коли ж партійне керівництво таки пішло на захитання ідеологічних основ комуністичної віри партійних мас, то це треба розцінити, як дуже важний симптом розкладу. Це ознака того, що партійні вожді знайшлися в неминучій кінченості вжити тактичний маневр, щоб поробити **поступки** глибокому незадоволенню мас з дотеперішніх практик більшовицької диктатури, з усієї брехливості більшовицької системи. Однак з цієї брехливості ніякі діалектичні тлумачення пропаганди не могли виплутатися, не змогли дати задовільного оправдання ані заспокоєння. Це свідчить про глибоке

заломання і банкрутство самої системи большевицької диктатури в очах підсоветських мас по смерті Сталіна. Це значить, що розчарування і зневіра мас, компромітація і банкрутство більшовицької доктрини і системи були в очах мас такі глибокі, що ані терор ані діялектика, ні агітація не були в силі цього переломити. Протизаходи зустрічали мур недовір'я і здавленого глуму. На курси політграмоти масово перестали ходити не лише пересічні громадяни, але партійці й комсомольці. Про це з усіх усюдів безуспішно алармували. Советський громадянин дістав по війні кризь щілини залізної заслони забагато порівняльного матеріялу, щоб не розуміти, що його постійно, кожного дня, в кожній справі обманювали і обдурювали. Він втратив всякий інтерес заслухувати дальші обдурювання.

Більшовики побачили, що їм нікуди далі дурити людей обіцянками і далі діялектично крутити та вибілювати недодержування брехливих обіцянок та кривавий терор комуністичної диктатури. Коли дальша оборона минулих і теперішніх практик стала неможливою також в армії і в партії, для керівників партії й уряду zostався єдиний вихід: не боронити більше того минулого, але відпекатися від нього, прилучитися самим до критики, яка глибоко нуртує в масах, стати в деяких неістотних справах, (які не порушують самої системи) голосними і крикливими речниками тієї системи і таким робом рятувати саму суть комуністичної системи і саму структуру диктаторського режиму. Звичайна річ, що сама критика з боку керівників партії і відхрещення своїх осіб від багатьох минулих практик, які є предметом незадоволення мас, не вистачає і керівництво партії добре знає, що воно є примушене піти на ряд практичних дрібних реформ і змін. Ці зміни будуть переведені. Але реформи, передбачені 20. з'їздом КПСС, в нічому істотному не міняють самої суті сталінської системи. Тому обіцянні зміни будуть нічим іншим, як черговим обманом, черговою жменею піску в очі партійним кадрам, армії й експлуатованому більшовиками населенню.

Коротко кажучи, відсталінізування — це відчинення бічних вентилів безпеки, щоб ними виладувати нагромаджені сили загального незадоволення з більшо-

вицької влади, незадоволення, яке загрожувало з середини розхитати і розірвати систему більшовицької диктатури, і щоб спрямувати ті загрозливі сили на нешкідливий шлях, — тобто на сталінового трупа.

Відсталінізування це найбільше «закаламучення води» партійним з'їздом. Це головний дезорієнтуючий маневр, завдяки якому всі заявлені, здавна відомі і на 20 з'їзді наново перемелені комуністичні пляни, обіцянки, запевнення, набирають освіженого вигляду, вірогідности, правдоподібности. Це є магія каламутного світла, в якому старі лахи виглядають новими і освіжено незнайомими.

Коли погасимо цю магічну ліхтарню відсталінізування, майже всі рішення 20 з'їзду КПСС покажуться при денному світлі тим, чим вони по суті є — повторенням, або продовженням старих думок 19 з'їзду, про миролюбність, коєкзистенцію і про потребу наздігнати в технічній промисловості західні держави — це політичні акафісти, які повторялись на всіх з'їздах.

ІДЕОЛОГІЧНА КРИЗА КОМУНІСТИЧНОЇ ТЕОРІЇ І СКАСУВАННЯ ДЕЯКИХ ДОГМ МАРКСИЗМУ- ЛЕНІНІЗМУ

Коли дивитись з ідеологічного погляду, то ревізія сталінізму — це симптом кризи теорії советського комунізму. Цю кризу партійні керівники старалися розв'язати в двох практичних напрямках: перше, щоб себе рятувати від відповідальности за дотеперішні більшовицькі практики і створити довкола себе непрозору атмосферу, яка має уможливити всякого роду тактичну гру в середині країни та закордоном, і друге — скасувати ряд обов'язуючих ідеологічних догм і положень, які були завжди фальшивими, але які виявились тепер неможливими до дальшої оборони і які зв'язують свободу політичної ініціативи.

Поки дамо перегляд, які саме положення комуністичної доктрини — марксизму, ленінізму і сталінізму — скасовано, як перестарілі, під претекстом ревізії сталінізму, коротко з'ясуємо, що саме з сталінізму не

підлягло на з'їзді ніякій критиці і залишилося незмінним, або було міцніше підкріплене.

Незмінними залишились такі основні принципи сталінізму:

1) **Диктатура партійної верхівки**, введена Леніном і закріплена та удосконалена Сталіном, яку за браком сильної індивідуальності виконує тепер не один диктатор, але колектив диктаторів, що належить до Президії ЦК КПСС. «Диктатура партії» це лише назва. На ділі партія, тобто партійні кадри, не правлять державою, але підлягають наказам і диктовані кліки осіб, які захопили від Сталіна диктатуру над партійними кадрами, а через них і над державою і народом. Єдиною зміною є те, що партійний актив дістав тепер право дорадчого голосу та ініціативу в справі удосконалень в виконанні наложених на нього завдань.

2) **Антидемократичний, монопартійний тоталізм**, введений Леніном і удосконалений Сталіном, який в Союзі рад має неофіційну назву «справжній демократизм», а в сателітних державах — офіційну назву «народна демократія». Він не допускає існування іншої політичної думки, крім обов'язкових поглядів однієї урядової партії, ані релігійної свободи громадян, крім толерованої агентурної московської церковної організації. Тимбільше не допускає законного існування будь-якої іншої політичної партії. Советський карний кодекс теж розцінює в громадян кожний прояв іншої політичної думки як доказ державної зради. Громадянин далі не має конституційної можливості вільного вибору депутатів, бо право ставити кандидатури на депутатів мають тільки партійні органи та їхні прибудівки за наказом згори. Громадяни далі будуть ставлені під моральний примус голосувати на урядових кандидатах, щоб не потрапити в підозру проти державного саботажу.

3) **Федеративна форма адміністрування поневоленіми неросійськими народами**, придумана Леніном і законно оформлена Сталіном в далі обов'язуючій т. зв. Сталінській конституції, яка «союзні республіки» ставить у правний статус московських півколоній. Придумана Сталіном «демократична централізація» позбавляє неросійські країни вести свою власну суверенну

закордонну політику, а у внутрішніх справах — мати власне законодавство, право свободи своєї власної економічної, культурної, мілітарної політики. Республіканські «уряди» є й надалі лише адміністративно-виконними органами московського «всесоюзного уряду» і такими остануться, діставши в наслідок придуманої Хрущовим «децентралізації міністерств» — більшу свободу ініціативи в доповнюванні наказів московського уряду по прискіпуванні експлуатації багатств країни та її робочої сили.

4) **Колективізація сільського господарства**, придумана і введена Сталіном після скасованої ним Леніном НЕП-и, позбавляє селян права на власну землю і знаряддя продукції і узалежнює їх життя від ласки і неласки держави, яка може позбавити їх хліба і створити штучний голод, як це було в 1932 р. на Україні. Хрущовський новий уліпшений статут для колгоспів і радгоспів збільшує в ще вищій мірі тиск колективізації на селянство, позбавляючи їх майже зовсім решток приватних присадибних господарств, що були основою докормлення селянських родин.

5) **Ставка на скріплення і прискіпування розвитку тяжкої промисловості**, це незмінна Сталінова ставка ще з 1928 р., яку Хрущов з найбільшим натиском поставив у центр 6 п'ятирічки, а яка завжди була реалізована коштом упрощення сільського господарства та інших галузей промисловості, необхідних для життя населення.

Ці п'ять основних принципів сталінізму залишаться надалі незмінними. З ними в'яжеться цілий ряд інших незмінних ділянок, як законодавство, політ-освіта і пропаганда, що оборонятимуть непорушність цих сталінських основ майбутньої політики колективного керівництва.

Те, що зміниться в теорії советського комунізму, це справи, які на формування дійсних відносин в житті РСР матимуть підрядний, декоративний або ніякий вплив.

Вихідним пунктом ревізії деяких теоретичних залогів сталінізму є перекреслення Сталінової концепції про «соціалізм в одній країні». На її місце поставлено заперечливу тезу, що в сучасну добу «соціалізм вийшов з рамок однієї країни і став світовою

системою», осередком і ядром якої є СРСР і в якому можна побудувати комунізм. З цієї тези випливає настанова активно включуватися в формування взаємин з зовнішнім світом, замість ізольоватися від нього і постійно займати позицію «принципової негідії».

Цій світовій системі «соціалізму», чи точніше більшовизму, є далі протидежна друга світова система, система капіталізму, яка нібито є в розкладі, а система більшовизму — в зростанні. Відношення між обидвома системами — комунізмом і капіталізмом — устійнив Ленін, як непримиренно вороже. На 8 з'їзді компартії Ленін схарактеризував так головний принцип зовнішньої політики СРСР: «Ми живемо не тільки в державі, але і в системі держав, а існування советської республіки поряд з імперіалістичними державами не до подумання. У висліді або одне або друге переможе. Але, доки такий кінець наступить, низка найжахливіших ударів між Советською Республікою та буржуазними державами неухильні.»*) Як довго існує капіталізм, зокрема в вищій стадії свого розвитку, як імперіалізм, **війни є неминучі** — твердили всі теоретики комунізму. Цю основну тезу комуністичної теорії 20 з'їзду КПСС відкидає як застарілу: «для тих часів згадана теза була абсолютно правильна. Але сьогодні положення основно змінилося». Отже? Логічно треба б продовжити: «сьогодні ця теза є абсолютно неправильна. На таке різке заперечення з'їзд не відважився і сформулював описове заперечення, що «оскільки існує імперіалізм, зберігається і економічна основа для виникнення воєн. Але фатальної **неминучості воєн нема**». Це тільки обережнішими словами сформульоване заперечення цієї основної тези теорії марксизму і висунення протилежної тези про конечність оминення війни. «Коли ми говоримо про те, — каже Хрущов — що в змаганні двох систем... переможе соціалістична система, то це зовсім не значить, що перемога буде досягнена шляхом збройного втручання у внутрішні справи капіталістичних країн... Будучи в своїй країні комунізм, ми рішуче виступаємо **проти розв'язування війни.**»

*) «8 з'їзд РКП(б), — ГІЗ. 1950 р., стор. 54-55.

Цим рішучим виступом проти неминучості війни Хрущов рішуче виступив також проти Леніна, який у своїй «Військовій програмі пролетарської революції» писав так:

«Соціалізм, що переміг в одній країні, ніяк не виключає відразу взагалі всі війни. Навпаки, він їх передбачає... Тільки після того, як ми повалимо, остаточно переможемо і експропріємо буржуазію **в усьому світі**, а не тільки в одній країні, війни стануть неможливими. З наукової точки зору буде **зовсім неправильно і зовсім нереволюційно**, якщо ми будемо оминати або затушковувати якраз найважливіше: придушення опору буржуазії, — найважче те, що найбільше вимагає боротьби при переході до соціалізму. «Соціалізм» попи й опортуністи готові мріяти про майбутній мирний соціалізм, але вони якраз тим і відрізняються від революційних соціал-демократів, що не хочуть думати і помишляти про запеклу класову боротьбу і класові війни для здійснення цього прекрасного майбутнього. Теоретично було б цілком помилково забувати, що всяка війна є тільки продовження політики іншими засобами... Тому революційні національні повстання та війни, війни і повстання пролетаріату проти буржуазії та об'єднання обох видів революційних воєн є **неминучі.**» (В. І. Ленін: Маркс, Енгельс, Марксизм. Київ 1947 р. стор. 309-310.)

Як бачимо з наведеної цитати, Хрущов і всі учасники 20 з'їзду КПСС, які одногосно ухвалили скасувати марксистську догму про неминучість воєн з капіталістами, виявили себе — за оцінкою Леніна — «соціальними попами і опортуністами».

З відкиненням марксистської і ленінської тези про неминучість воєн в добу імперіалізму в'яжеться потреба визначити нове відношення комуністичних держав до капіталістичних, бо відношення принципової непримиримості між ними, що його устійнили попередні теоретики марксизму — ленінізму, стало неактуальним і застарілим. Замість принципової непримиримості між комуністичними і капіталістичними державами, має бути встановлене відношення мирного співіснування і навіть глибокої співпраці.

Хрущов каже: «є тільки два шляхи: або мирне спів-

існування, або найбільш руйнівна в історії війна. Третього не дано». Ми вважаємо, що країни з різними системами не просто можуть існувати поряд одна з одною». Просте «існування поряд» — це було застаріле становище Леніна і Сталіна. Хрущову мало того. Він каже: «Треба йти далі до поліпшення відносин, до зміцнення довір'я між ними, до співробітництва». Щоб забезпечитися перед закидом, що цією пропагандою співробітництва з капіталізмом він нехтує революційний марксизм і виставляє себе агентом капіталізму, Хрущов додає, що ця «співпраця стосується лише взаємин між державами, а не змагу двох ідеологій між собою». Шепілов вясное це ідеологічне затемнення співробітництва з капіталізмом конкретно пропозицією: «випробувати переваги тієї і другої суспільних систем у змаганні на арені мирного економічного будівництва, а не в суперництві на поприщі війни.»

Але якже встановити справжнє мирне співіснування і тривалу співпрацю з капіталістичними державами, коли вони знають, що основною ціллю комуністичної теорії є викликати комуністичний переворот в усьому світі?

К. Маркс і Ф. Енгельс писали у «Комуністичному маніфесті» в 1847 р.: «Комуністи вважають за ганьбу приховувати свої погляди і наміри. Вони відкрито заявляють, що їхні цілі можуть бути досягнені **тільки насильним поваленням всього існуючого суспільного ладу.** Нехай пануючі класи тремлять перед комуністичною революцією!». До комунізму веде тільки один шлях — насильна революція і диктатура — твердять Маркс і Енгельс і це твердження стало догмою і монополем комуністів. Цим поглядом, що революційний шлях насильства є конечною передумовою перемоги, комуністи різнилися в усіх десятиріччях від соціал-демократів, і соціалістів різних відтінків. Через різницю поглядів на шляхи до соціалізму розлетівся заснований Марксом I. Інтернаціонал. Єдність соціалістичних партій розбилася назавжди. II. Інтернаціонал, який став на протилежному становищі, що боротьба робітничого класу за владу в державі повинна вестися не насильними, але всіма легальними формами і засобами, здобуванням більшості в парламентах, реформуванням

суспільного устрою, змінами соціального законодавства. В противагу цьому становищу Ленін заснував III. Інтернаціонал, який підкреслив, що до соціалізму веде тільки один шлях — через насильну революцію і диктатуру, а хто інакше думає, той соціал-зрадник, реформіст, опортуніст, еволюціоніст чи меншевик — буржуазний запроданець. Цим поглибив він прірву між комуністами і соціалістами, яка існує посьогодні.

20 з'їзд КПСС оголосив цю догму комуністичної доктрини про насильну революцію, як єдиний шлях захоплення комуністами влади **перестарілою** «у зв'язку з глибокими історичними змінами на міжнародній арені».

Щоб не відректися прилюдно від Маркса і марксизму і щоб не виглядати на реформіста чи опортуністичного соціал-зрадника, Хрущов крутить, що нібито не Маркс і Ленін, але, що: «нас ленінців, **вороги** люблять зображувати як прихильників насильства завжди і в усіх випадках. І це відрізняє революційних марксистів від реформістів, опортуністів. Не підлягає сумніву, що для ряду капіталістичних держав — крутить далі Хрущов (Маркс і Ленін твердили, що для всіх, а не деяких капіталістичних держав) — насильне повалення буржуазної диктатури і зв'язане з цим різке загострення класової боротьби є неминучим. Але форми соціальної революції бувають різні. І те, що **ми ніби то визнаємо** єдиним шляхом перетворення насильство і громадянську війну — це **не відповідає дійсності.**» Цілком ясно! Хрущов і компанія не визнають більше догми «Комуністичного маніфесту», що пролетаріят може здобути владу **«тільки насильним поваленням всього існуючого суспільного ладу».**

Що ленінські погляди на конечноість революційного шляху до влади відносилися до інших часів, а тепер уже застаріли, виходить також з таких слів Мікояна: «З часів Леніна обстановка в світі істотно змінилася. Це й дає можливість ЦК з тих же принципіальних марксистських, ленінських позицій у новій обстановці **по-новому** поставити питання про форми переходу різних країн до соціалізму.» Мікоян зараз же «по-новому поставивши питання», заперечує ті ж «принципіальні марксистські позиції» ось такими словами: «в сучасних умовах для окремих країн з'являється ре-

альна можливість **мирного шляху переходу до соціалізму**. Іншими словами, робітничий клас... дістає в окремих країнах можливість, у союзі з селянством об'єднати під своїм керівництвом більшість народу і прийти до влади мирним шляхом, **без збройного повстання, без громадянської війни**, використовуючи існуючі парламентські установи. Мирний шлях розвитку революції можливий...» До 1956 р. комуністи завжди твердили всупереч соціалістам, що мирне захоплення влади є неможливе. Заперечення Маркса і Леніна в цьому питанні цілком явне; відкрите і безсумнівне. Маркс, проповідуючи насильне повалення капіталізму погрожував: «Нехай пануючі класи тремтять перед комуністичною революцією!» Кремлівським вождям, які недавно з великою парадною відзначали сторіччя Комуністичного Маніфесту, ідеться якраз про протилежне: щоб класи пануючі і непануючі не тремтіли перед комуністичною революцією і диктатурою, але щоб мирно співіснували і щільніше співпрацювали з комуністами.

Отже, що властиво значить це нове твердження, що революція не є єдиним шляхом до захоплення комуністичної влади? Чи комуністи одягають на себе маску соціалістів, щоб цим маневром придобитися соціалістам і притягнути їх до народного фронту і одночасно збаламутити некомуністів? Чи може вони дійсно ревізують теорію Маркса і Леніна про неминучість революційного шляху до комуністичної влади і шукають також ідеологічного примирення з соціал-демократами?

З усього ходу 20 з'їзд КПСС одне є безсумнівне. Комуністи в ніякій мірі не резигнують з повалення капіталізму, навпаки, їхні надії на поширення комуністичної влади над світом виглядають їм більш досяжними. За близько 40 років вони переконалися, що їм не вдалося ні в одній країні світу (крім хліборобської і відсталі Росії — що було суперечне з передбаченнями теорії) викликати комуністичну революцію без великої допомоги з закордону окупаційних військ або мілітарних диверсій. Не зважаючи на протилежні пропагандивні фрази, вожді советських комуністів прекрасно знають, що комуністичні ідеї заслаби, щоб підняти ними пролетаріат вільних країн до комуністич-

ної революції, і що такої революції ніколи там не буде, бо пролетаріат її робити не хоче і не хоче слухати комуністичних підганячів. Теза, на яку комуністи мали монополію, що єдиним шляхом до комуністичної влади є насильна революція, виявилася цілком фальшивою, як і інші тези марксизму-ленінізму. Але вона в більшій мірі надокучливо заважала в ставленні практичної політики, ніж інші збанкрутовані догми марксизму-ленінізму. Тому Хрущов і компанія, користуючися заміщенням, яке утворилося в зв'язку з розвінчанням Сталіна, **скреслили перестарілу догму Маркса, що єдиним шляхом до комуністичної влади мусить бути революція**. Якщо кремлівські вожді були щирі, вони на її місце поставили би, як нову догму, свою правдиву думку, що єдиним шляхом до комуністичної влади не є пролетарська революція, але є військове завоювання закордонної країни явне або замасковане, та що для цього треба приспівшено розбудувати важку промисловість. Але, власне, першу половину цієї думки їм треба перед світом закрити. На місце скасованої догми про «пролетарську революцію», як єдиний шлях до комунізму, вони поставили нову догму, що **шляхи до захоплення комуністичної влади в різних країнах є різні**.

Які ж конкретні шляхи до соціалізму передбачають теоретики свіжо виправленої ідеології советського комунізму? Їх є три:

Головний шлях — це «мирний шлях розвитку революції». Поминаючи, що така термінологія це безсенсова гра слів, ідеться тут про визнання **правильності парламентарно-демократичних форм боротьби** за соціалізм, яку завжди приміювали погорджувані комуністами партії демократичного соціалізму.

Другий шлях — це шлях, який клясики теорії комунізму вважали єдиним — шлях збройного **революційного насильства і диктатури пролетаріату**, шлях більшовицький, який треба вибирати тільки в тих випадках, коли буржуазія «своєю військово-поліційською машиною — нав'яже пролетаріатові збройну боротьбу». Цікавим для другого шляху є те, що комуністичні лідери «світової революції» намагаються справу революційного насильства в других країнах

змалювати в такому світлі, що вони немов би не хочуть, але змушені застосувати насильство. Якщо законний уряд передасть владу в країні добровільно, ніякого примусу вони застосовувати не будуть.

Третій шлях — це **народньо-демократичний**. Наперед зав'язок місцевої або імпортованої з-за кордону збройної партизанської сили (Китай, Югославія), або прихильності советської окупаційної армії і поліції (всі сателітні країни), потім велика допомога матеріалами і вишколеними диверсантами з СРСР або Китаю, короткочасова співпраця місцевих і насланих комуністів з деякими впливовими некоммуністичними партіями в спільному «визвольному комітеті», що проголошує себе «урядом», потім винищення некоммуністичних союзників і проголошення диктатури однієї партії, яка мусить бути комуністична, але не завжди мусить цією назвою називати себе. В советській мові цей шлях описує Мікоян такими скороченими і невинними словами: «Пролетаріят і його комуністична партія, зайнявши керівне становище і перемігши збройною боротьбою (розуміти треба: советської армії і поліції) в антифеодальній і антиімперіалістичній революції (розуміти треба: в советському загарбленні), забезпечили можливість переходу до соціалістичних перетворень (т. зн. ліквідації) мирним шляхом.»

З цих трьох випадків найважливішим виломом в теорії марксизму є визнання правильним парламентарно-демократичного шляху, бо це шлях чужий, шлях соціал-демократів. Два інші — стара метода революційного насильства, більшовицька диверсія чи окупація країн «народньої демократії» — в нічому не порушують комуністичної догми про насильство, як єдину методу захоплення влади, хоч не є революцією самого пролетаріяту, але військовою анексією, імперіалістичним загарбленням чужої країни. Ця метода дістала тільки іншу, миролюбно-демократичну, пропагандивну декорацію.

Комуністичні історіографи сателітних країн мають тепер ту трудність, що дістали завдання так перефальшувати історію захоплення влади комуністами в своїх країнах, щоб вона виглядала «демократично» і без насильств. Завдання непросте, бо цю пропагандивну декорацію псує не лише існування незнищених

некоммуністів, які в своїй пам'яті зберегли факти недавньо-минулого. Пропагандивну декорацію про невивживання насильства роздирає і зриває також сама теоретична постановка Маркса, яка в часах советського підбою сателітних країн не була скасована і мала обов'язуючу силу, а саме: «пролетаріят використовує своє політичне панування для того, щоб вирвати в буржуазії крок за кроком весь капітал, централізувати всі знаряддя виробництва в руках держави... Це може, звичайно, відбутися спочатку **лише з допомогою деспотичного втручання** в право власності і в буржуазні виробничі відносини*». Ця вказівка Маркса була виконана і перевиконана в усіх сателітних державах. Вона була б виконана, як найближчий етап після парламентарно-демократичного захоплення влади комуністами, якщо б комуністам взагалі вдалося тим способом денебуть захопити владу, бо «зміна капіталізму соціалізмом, зміна класового суспільства безкласовим є революційний стрибок» — признається врешті Мікоян, боячись, що йому закинуть ухил реформізму. Це справу вияснює остаточно. Хоч комуністи підуть демократично-парламентарним шляхом, то це не перекреслює остаточно класичних метод більшовицького насильства, лише перекладає їх на пізніший етап, після успішних парламентарних виборів. Визнавши правильною методу соціал-демократів, вони по її використанні, застосують пізніше свою, більшовицьку.

НЕВДАЛЕ БІЛЬШОВИЦЬКЕ ЗАЛИЦЯННЯ ДО СОЦІАЛІСТИЧНИХ ПАРТІЙ ТА ЇХНЯ ВІДСІЧ

Комуністичні партії за кордоном, які на ділі є вислужниками московської політики, Хрущов на з'їзді високо розхвалив, називаючи їх «послідовними борцями з воєнною небезпекою», які «перебувають у самій гущі боротьби за збереження миру, за життєві інтереси трудящих і національну незалежність своїх країн.» Хрущов добре розуміє, що ця похвала має тіль-

*) «Комуністичний маніфест», стор. 33-34.

ки пропагандивно-рекламове значення і що маси західного робітництва знають, що компартії Заходу працюють, щоб позбавити свої країни національної незалежності й узалежнити їх від Москви, а життєві інтереси трудящих обмежити до советських зарплатень та трудоднів. Знаючи це, закордонне робітництво не хоче слухати наказів комуністів. Хрущов жаліється, що воно розколене і роз'єднане, хоч має спільне бажання відстоювати справу миру. Він запрошує некомуністів до «зближення, співробітництва всіх робітничих партій» за «відвернення нової війни» і каже, що «виняткового значення набирає проблема єдності робітничого класу, його професійних спілок, єдність дій його політичних партій — комуністів, соціалістів та інших робітничих партій». Під цією «єдністю дій» Хрущов розуміє, звичайно, підпорядкування політики некомуністичних партій і організацій наказам і директивам комуністів під спокусою спільної оборони миру.

Не зважаючи на ленінську негачію немарксистських робітничих партій, Хрущов ставить їх нарівні з комуністичною і вважає повновартними союзниками, а не соціал-зрадниками. Він твердить, що є «можливе і необхідне співробітництво з тими колами соціалістичного руху, які додержуються інших, ніж ми, поглядів у питанні про форми переходу до соціалізму. Серед них є немало таких, хто добросовісно помиляється в цьому питанні, але це не перешкода для співробітництва» (хоч для Леніна це було перешкодою). Хрущов свідомо залицяється зокрема до ласки соціал-демократів, щоб, залучивши їх до спільного людського фронту, інфільтрувати їх московсько-більшовицькими впливами. Шепілов зокрема підлецується до англійських «лейбористів». Він каже: «В тих країнах, де капіталізм зберігає ще своє панування, мільйони людей усім серцем прагнуть до соціалізму. Хіба робітники, що йдуть в Англію за лейбористською партією, не є прихильниками соціалізму?» Дальші слова Хрущова вказують на те, якими гаслами більшовики лагодяться задурювати соціал-демократів. «Зараз багато соціал-демократів виступають за активну боротьбу проти воєнної небезпеки і милітаризму, за збли-

ження з соціалістичними країнами, за єдність робітничого руху. Ми щиро вітаємо тих соціал-демократів і готові зробити все необхідне для об'єднання наших зусиль в боротьбі за благородну справу захисту миру і інтересів трудящих.» (Оплески).

Крім гасла пацифізму, антиімлітаризму, коекзистенції, спільности фронту й обіцянок максимальних уступок с-демократам, в інтересі більшовицької пропаганди є також агітаційне захоочування, щоб соціалістичні партії ставили спротив політиці з позиції сили, щоб вони ширили погляди, що в атомовій війні не буде переможених і щоб залякували, що комуністичний бльок є непереможний. В інтересах більшовицької пропаганди є також, щоб соціалістичні партії помагали погрожувати начебто «робітничої клася і широкі працюючі маси капіталістичних країн зроблять рішучі висновки до того устрою, який періодично кидає народи в кровопроливні війни».

Встановлені 20 з'їздом ЦК КПСС напрямні більшовицької пропаганди для ширення ідейного заклоту в світі є, отже, двоякого типу. Для азійських країн — більшовики підшиваються під чужі їм самостійницькі, національні ідеї, щоб зміцнити антиколоніальний рух. На Заході — використовують існуючий страх перед атомовою війною і нав'язують до соціалістичного пацифізму та дефетизму, щоб оновити людський фронт і поставити його разом з соціалістами на послуги більшовикам у поширюванні антиімлітаризму, ослабленні Заходу і в пропаганді коекзистенції.

Соціал-демократи, до яких Хрущов з особливою улесливістю залицявся, є об'єднані в Соціалістичному Інтернаціоналі. «Мільйони людей», — про які Шепілов говорив, що вони «усім серцем прагнуть до соціалізму», прагнуть до справжнього соціалізму і тому об'єднуються в Соціалістичному Інтернаціоналі. Рада Інтернаціоналу в Цюріху, що об'єднує ті «мільйони людей», — відкинула Хрущовське запрошення приступити до єдиного фронту чи до будь-якої співпраці з комуністами і не зловилася на цей гачок нової комуністичної тактики.

Бюро Соціалістичного Інтернаціоналу в Лондоні на своєму засіданні в квітні 1956 р. (коли ще Мален-

ков давав свої клоунівські гастролі в Лондоні) ухвалило відкинути Хрущовські пропозиції співпраці з комуністами. Воно прийняло таке становище:

«Соціалізм і комунізм немає нічого спільного. Комуністи лише спотворили справжні ідеї соціалізму. Там, де вони мають владу, вони сфальшували кожне робітниче право, всякий політичний прогрес і кожну людську цінність, яку соціалісти здобули в боротьбі, що тривала впродовж багатьох поколінь. Ми віримо в права людини, вони глумляться над ними. Відхреплення від сталінізму цього відношення не змінило.» Про положення соціалістів в комуністичних країнах пишеться так: «Але там, в опанованій советами частині світу, де соціалістичні партії співпрацювали з комуністами, там їхнє існування заборонено, там їх насильно злило (в одну партію), або іншими способами використано немилосердними методами диктатури, яку парадоксально називається народною демократією.» Соціалісти підтримують що інше, співпрацю між державними урядами і вважають, що «Советський Союз може безпосередньо причинитися до відпруження міжнародного положення, якщо він припинить продавати зброю арабським країнам, через що погіршилась воєнна небезпека на Близькому Сході, якщо він припинить злосливу пропагандивну кампанію проти демократичних країн та дозволить свободне поширювання поглядів і відомостей.»

ПРОБЛЕМИ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

Причини міжнародного відпруження

В резолюціях ЦК вихваляє сам себе, що заслугою його є створення відпруження в зовнішній політиці. Пом'якшення міжнародної напруженості і перспективи зміцнення миру дійсно позначилися в останніх 3 роках. Але причиною цього не були вдалі заходи більшовицької політики, а якраз те, що Хрущов дуже сердито критикував, тобто політика західних держав «з позиції сили».

Програма більшовиками війна в Кореї, припинення

дальших більшовицьких завоювань в В'єтнамі, протиставлення більшовицьким диверсіям оборонних блоків в Європі, переконали більшовиків, що Захід нарешті навчився розрізняти більшовицькі пропагандивні фрази від справжніх плянів більшовицької загарбницької політики, що він не думас далі цяцькатися і дипломатичним заговорюванням послаблювати чергові завойовницькі авантюри більшовиків, але серйозно приготував себе привітати кожну нову більшовицьку агресію ударом п'ястука в зуби.

Політика вільного світу, ведена «з позицій сили», поламала більшовикам всі їхні плани підкорити собі світ поступовими нападами на сумежні вільні країни. Непевність внутрішнього положення, після Сталінової смерті, і господарська відсталість СРСР відібрали Президії ЦК сміливість ризикувати розпутанням світової війни. З цих двох причин — а не через миролюбивість — вони були примушені відкласти на пізніший час свої плани дальших агресій і зрезигнувати з своєї тактики несподіваних заскочень.

Це вимушене становище керівництва партії — страх перед силою і внутрішнє хитання влади — створили нове, більш нормалізоване, відношення до некоммуністичних держав. Перехід до практичних зовнішньополітичних заходів у напрямі зміцнення миру, поїздки советських представників і їхні заличання до капіталістичних держав є отже не заслугою ЦК партії, але наслідком його внутрішнього безсилля і боязні, щоб дальшими провокативними потягненнями не стягнути на свою голову передчасну війну, до якої СРСР ще не є господарчо приготований.

США і західні держави, які не квапляться розпутувати війну — як про те безнастанно голосила більшовицька пропаганда — радо скористали з цих настроїв непевності в ЦК і почали шляхом дипломатичних переговорів, конференцій і нарад комісій в ООН шукати способів закріплення мира з СРСР, але зараз же наткнулися на старі більшовицькі категорії думання, за якими міжнародне погодження є можливе лише тоді, коли протилежна сторона підпорядкується планові, придуманому Москвою.

Шукання міжнародного відпущення повернуло в сліпу вулицю. 20 з'їзд партії своїми паперовими резолюціями і пропагандивними промовами учасників хоче викликати в світі враження, що СРСР є вірогідним партнером для інших держав, що він додержити своїх зобов'язань, бо ніщо інше, тільки мир і міжнародне відпущення є головною метою всієї його теперішньої зовнішньої політики.

Перегляд подій

Коротко декілька слів про те, що дійсно сталося в світовій зовнішній політиці за час 3 років, який проминув між обидвома з'їздами партії.

Війна в Кореї, викликана більшовиками (а не американцями, як це весь час більшовицька пропаганда твердила), закінчилася для більшовиків невдачею. Південної Кореї їм не вдалося загарбати і після даремного 3-річного кровопролиття, вони погодилися на безславний мир, не здобувши там ні клаптика землі і продемонструвавши перед азійськими народами своє безсилля.

Війна в В'єтнамі, викликана наслідком з-за кордону більшовицьких диверсійних банд, закінчилася для більшовиків частковим успіхом. Підшиваючись під чужі їм ідеї національної незалежності, і використовуючи фатальні помилки національної і соціальної політики французької окупаційної влади, їм вдалося здобути, що правда не всю, але все ж таки половину країни та підкорити більшовицькій диктатурі половину патріотичного в'єтнамського народу, що боровся за свою свободу, а не за комуну і не за більшовицьких китайських комісарів, що прийшли на зміну французьким. Приклад підступного позбавлення волі визволеного від французів Північного В'єтнаму приніс для свободолубивих азійських народів тривалу остерогу перед більшовицьким імперіялізмом і перед т. зв. допомогою.

Комуністичні підривні диверсії в азійських країнах і наявний приклад більшовицьких практик у Північному В'єтнамі і Китаї приспішили серед південно-азійських народів заключення оборонного союзу (СЕАТО) перед небезпекю дальшої більшовицької

агресії. Створення цього оборонного блоку перегордило більшовикам дорогу до дальших завоювань і поламало їхні загарбницькі пляни в Східній і Південній Азії.

Довгорічні вперті намагання СРСР добитися визнання **комуністичного Китаю, як члена Об'єднаних Націй** і мати там для себе один голос більше, покінчилися повною поразкою советської дипломатії.

Широко розрекламована як успіх пропагандивна поїздка советських представників до **Індії, Бірми й Афганістану** в нічому суттєвому не змінила старого становища тих держав в укладі міждержавних взаємовідносин. Всі три держави стояли до того часу на становищі не включатися в ніякі блокування і надалі zostалися однаково нейтральними і до комуністичного, і до некомуністичних блоків держав. Советам вдалося зацікавити ті держави корисним торговельним обміном і допомогою в господарському будівництві, під якою криється диверсійна підлазка.

Конференція азійських і африканських народів у **Бандунгу**, до якої не допущено представників народів білої раси, була спрямована проти колоніялізму, в однаковій мірі як проти білого, так і проти червоного. Советські політики даремно докладали усяких зусиль, щоб добитися права участі в конференції представникам советських країн Азії. Їх не допущено, добавчує в них підставлених речників російського імперіялізму і советського колоніялізму. Замість них запрошено з закордону представників поневоленого більшовиками Туркестану, Киргизії та інших азійських країн, а ці склали перед народами звіт про методи російського загарблення їхніх країн, про советські колоніяльні методи ограблення й експлуатації підкорених мас, про факти насильного переселення і вимішування народів, концентраційні табори, національне і релігійне переслідування, народовбивство тощо, і заставили ніяковіти представника комуністичного Китаю.

Визнання західними державами **суверенності Австрії**, поставило СРСР в дипломатично-безвихідне становище і по довгій тяганині приневолило Советський Союз теж із свого боку визнати суверенність Австрії

та забрати звітлі свої окупаційні війська. В заміну за втрачений пляцдарм для своїх військ під Альпами, більшовикам вдалося шантажем виторгувати в австрійців обіцянку про нейтральність Австрії, що на ділі обмежує суверенні рішення австрійської держави, а це обкреслення суверенності розшифровує перед світом нещирість большевицьких декларацій, нібито вони стоять за повну суверенність народів.

Справи налагодження нормальних **взаємин СРСР з Югославією** і ганебне жебрання приязні в Тіта, якого 19 з'їзд засудив як американського агента, є пониженням перед світом престижу Советського Союзу й ідеологічною капітуляцією марксизму-ленінізму перед ідейними позиціями націонал-комунізму, який є крайньою формою троцькізму. З погляду зовнішньої політики це є покищо спроба СРСР неутралізувати взаємини Югославії з західними державами і відтягнути Югославію з її оборонного союзу з Грецією та Туреччиною.

Дух примирливості і психологічного відпруження, який на короткий час почав пробуджуватися після **женивської конференції** голів трьох великодержав, більшовицька зовнішня політика угробила, виявивши в практичній політиці: а) неуступчиву непримиренність у німецькому питанні; б) комедіантсько-агіткові спектаклі із звільнюванням нікому непотрібної військової бази в Фінляндії та якоїсь кількості вояків з багатомільйонної советської армії та її резерв, яке цілком не зменшило мілітарної потужності советської армії, а які лише в очах більшовицьких агітаторів виглядали на непримітивні спектаклі, але не на серйозні жести бажання роззброєння; і в) нахабну впертість в заперечуванні на всіх конференціях кожного пляну світового роззброєння, який висував будь-яку реальну контролю зброєнь і їх фактичних обмежень.

Більшовицьке недопущення до **об'єднання Німеччини** на базі вільного голосування громадян, стало світовою проблемою і дало перед цілим світом свідоцтво, що більшовики принципово не визнають і нехтують всякий вільний вияв волі народу і силою хочуть всьому німецькому народові нав'язати свої «соціальні здобутки», тобто силоміць заведені ними

більшовицькі інституції і порядки в кількох областях Східної Німеччини.

Чванькувате виявлення, що СРСР розпоряджається **атомовою зброєю і водневою бомбою**, всупереч твердженням більшовицької пропаганди, викликало в світі впевненість, що СРСР докладає всіх зусиль, щоб прискіпшеним темпом приготувитись до несподіваного нападу і до загарбницької війни, а миролюбних фраз і конференцій про мирне примінення атомової енергії вживає на те лише, щоб сповільнити оборонні зброєння західних держав, що мають стати жертвами більшовицького нападу.

На цьому кінчимо перелік головніших фактів, які сталися в зовнішній політиці СРСР за час, про який звітує Хрущов.

Щоб приховати всі невдачі і помилки, яких допустилося керівництво партії й уряду СРСР за останніх 3 роки, Хрущов у звітній доповіді спрямовує увагу на інші питання.

«Оборонці миру»

Більшовики здавна і залюбки намагаються показувати себе світові в гарній і невинній ролі оборонців миру. Це старе і випробуване «каламучення води».

Клич: «Війна війні!» — кинув Ленін ще перед початком революції не на те, щоб прискіпшити мир, але щоб деморалізувати й ослабити змучену довгою I світовою війною царську армію і силами перетягнених на свій бік солдатів розпочати громадянську війну.

«За тривкий мир, за народню демократію!» — називається орган Комінформу, що має своїм завданням координувати стратегію більшовицької диверсії в світі.

Під прикриттям різних громадських комітетів «захисників миру» діють у західних державах московські шпигуни, агітатори, заколотники.

Заключивши перед війною союз з Гітлером і зобов'язавшись постачати харчі і сировину Німеччині під час плянованої Гітлером війни в заміну за подарування Москві Західної України і Західної Білорусі, Сталін говорив на 18 з'їзді партії в 1938 р.: «Ми стоїмо за мир і за закріплення ділових зв'язків з усіма країнами.»

Підсилюючи війну в Кореї і підготовляючи на спілку з китайськими більшовиками банди вишколених диверсантів для завоювання В'єтнаму, Маленков говорив на 19 з'їзді партії 1952 р.: «Основною лінією нашої партії в області зовнішньої політики була й остається політика миру між народами і забезпечення безпеки нашої соціалістичної батьківщини.»

Чи дивно, що некомуністичний світ знає здавна ціну тим більшовицьким деклямаціям про мир і про їхню миролюбивість і не надає їм ніякогісенького значення?

Тому ЦК КПСС докладав на 20 з'їзді партії всяких зусиль, щоб цілим хором усіх бесідників зробити правдоподібною велику більшовицьку любов до миру, щоб миролюбиві заяви виглядали світові якнайбільш щирими і правдомовними. Для цього вжито таких важніших маневрів, освітливши їх магічним світлом ліхтарні відсталінізування:

1. Керівники комуністичної партії й уряду не є вже такі, якими були завжди. Вони стали інакшими після смерті Сталіна, який їх тероризував. За попередню політику вони не відповідають, вони не винні, Сталін винен. Їм може світ тепер уже вірити, бо вони є зовсім інші люди і з тими методами Сталіна, які викликали недовіря в світі, вони також незгідні.

2. Советський Союз разом із збільшовиченим Китаєм і з початковою продукцією водневої бомби й атомової зброї є дуже велика світова сила. Битися з нею не варто. Вона могла б вдарити, вона нікого не боїться, але вона воювати ані тепер, ані пізніше, не хоче. Вона прагне лише одного, — мирного співжиття з капіталістичними державами і дружньої співпраці з ними, щоб будувати собі спокійно соціалізм у сателітних державах і перехід до комунізму в себе.

3. «Револуції пролетаріату» в некомуністичних державах при помочі «експорту» закордон ідей, людей, зброї, грошей, пекельних машин, — керівники КПСС взагалі не думають робити. Вони ж не є сталінці. Доказ? Вони навіть ревідують застарілу теорію Маркса, про насильне захоплення, бо вона вже не стосується до сучасних умов. Соціальні зміни в некомуні-

стичних державах є потрібні і неминучі, але вони придуть еволюційно самі, переважно парламентарним шляхом, а якщо десь і дійде до бійки і насильства, то через капіталістичну впертість. Але Советський Союз не думає в такі авантюри вмішуватися, бо це є внутрішня справа інших держав. Визволене від Сталіна колективне керівництво КПСС дуже шанує внутрішні справи інших держав і хоче, щоб і вони так само шанували недоторкальність внутрішніх справ СРСР.

В суперечності до цих успокоюючих слів, Хрущов в іншому місці своєї промови заповідає, що більшовики під гаслами антиколоніалізму вестимуть далі свою диверсію не лише в деяких країнах Азії і в більшості африканських країн, але також в Центральній і Південній Америці.

4. Капіталізм однаково колись здохне сам від себе, про що неминучість колективне керівництво знає напевно, тому капіталісти повинні таки повірити, що російські комуністи не мають інтересу тратити свою енергію на революційні диверсії, коли ця справа однаково неминуча, а в них дома стільки роботи з індустрією і сільським господарством.

5. Атомовою війною світу щоправда не знищить але дуже його зруйнує. Та й нащо того, коли ніякої «фатальної неминучості» війни між державами тепер нема (тимбільше, що СРСР атомову війну тепер напевно програє)? Замість далі озброюватись, краще розбудувати торговельні взаємини з усіма державами. Колективне керівництво демонструє устами Хрущова свій великий нахил до купецтва: «На противагу лозунгові Північноатлантийського блоку „Давайте озброюватись!“ ми висувасмо лозунг — „Давайте торгувати!“ Це звучить для західних промислових кіл переконливо, реалістично і приманливо.

Щоб більшовицьку партію і СРСР з її сателітними колоніями в Європі й Азії змалювати як справжніх, щирих і головних на світі оборонців миру, Хрущов ділить світ для контрасту на два блоки: злий і добрий.

Злим є західний блок. Він є агресивний і веде політику з «позиції сили». Він розпалює «холодну вій-

ну», організує військові бльоки, ніби для оборони від комуністичної загрози, але лозунг «антикомунізм» є лише димова завіса, що прикриває домагання США на світове панування й оправдує перегони в озброєнню. Такою характеристикою Заходу Хрущов намагається перекинути вину за існуючий стан холодної війни, за більшовицькі агресії (Корея, Індокитай), та за міжнародні загострення — з Москви на західний світ.

Добрим блоком є — «миролюбивий» табір соціалізму і держави, які ведуть політику неучасті в блоках, а які СРСР намагається вжити як інструменту для розвалювання антикомуністичного фронту. Соціалістичний табір — СРСР, Китай, сателітні держави, а також Югославію — Хрущов називає похвальною назвою «зона миру», і причіпляє до неї також і східноазиатські держави та піддесливо приписує цій «зоні», що вона здобуває зростаючий вплив на хід світових подій.

Старе і підозріле більшовицьке гасло боротьби за мир, є тим кремлівським коником, до якого Москва хоче прив'язати ті держави, що не знаходяться в ніяких блоках і прагнуть миру (Югославія й Індія), щоб поступово творити на пізніший час, суцільний фронт боротьби проти західного світу. Фронт не для миру, але для майбутньої війни. Це західний світ дуже добре розуміє, як розуміє і те, що керівники Советського Союзу воліли б відкласти свої пляни воєнних авантур на пізніші роки і тому так завзято горляють тепер про своє миролубство.

Але миролюбні сили на Заході сильні і навіть відкладення на пізніший час є також приманливою перспективою.

Якщо примани не допоможуть, то на всякий випадок резолюція з'їзду погрожує навіть, що «могутній миролюбний соціалістичний табір» має «не тільки моральні, але й матеріальні засоби для відвернення агресії». Отже, мовляв, не пробуйте зачіпатися! Крім того резолюція з'їзду пробує залякувати комуністичними диверсійними організаціями в вільних країнах: «Тепер є могутні громадські (тобто комунофільські організації) і політичні сили (тобто явні комуністичні партії), які мають серйозні засоби до того, щоб не до-

пустити до розв'язання війни імперіялістами, а якщо вони спробують її почати, — дати нищівну відсіч агресорам».

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА, ЧИ БЛАХМАН СОВЕТСЬКОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ МІНІСТЕРСТВ

Важким проблемам національної політики відведено на 20 з'їзді КПСС дуже мало місця. Можна навіть сказати, що обійдено їх мовчанкою, коли зважити, що на з'їзді не заторкнено ні одного з конкретних і дратуючих питань поневолених Советським Союзом народів. Всю увагу фактично відвернено від національних проблем і перекинено на формально-адміністративні та господарські взаємовідносини між «республіками» і всесоюзною кремлівською централею.

З національних питань Хрущов порушує фактично тільки одну тему. Він стверджує загальною, що посталала «плутанина... у тлумаченні національного питання». Але стверджує тільки наявність непорозуміння, які виникають з різного тлумачення радянського патріотизму та інтернаціоналізму. Це перешкоджає правильно проводити «національну політику всередині нашої країни» і головне робить більшовикам погану рекламу закордоном, зокрема лякає і насторожує сателітні країни, перешкоджає «правильно будувати взаємовідносини з трудящими інших країн, у тому числі країн усього нашого соціалістичного табору.»

В чому справа?

Тактичні закарлючки більшовицької пропаганди та діалектичне тлумачення марксистських догм найвищими цеківськими партійними вождями не завжди знаходять розуміння у всіх комуністів. Виховані на принципі непорушності марксистських догм, партійні кадри вважають відступлення від них за партійне «святотатство».

Стоячи на позиціях інтернаціоналізму і Марксового вчення, що пролетаріят не має батьківщини, вони цілком логічно вважають патріотизм за ухил, а це викликає небезпечне обурення. Хрущов такими обережними словами описує цей дразливий розріз теорії і

тактики: «На жаль знаходяться окремі товариші, які вважають, що любов до своєї Батьківщини нібито суперечить міжнародній солідарності і **соціалістичному інтернаціоналізмові**. Таке тлумачення ображає національні почуття людей, аж ніяк не сприяє зміцненню співробітництва соціалістичних націй, розвиткові міжнародної солідарності трудящих усіх країн.» Як конкретно сполучити несполучне — патріотизм та соціалістичний інтернаціоналізм — Хрущов не знає, як і не знали всі більшовицькі теоретики від національного питання. Він в допомогу наводить одну цитату з писань Леніна, з якої виходить, що Ленін дозволяє великоруським пролетарям мати почуття національної гордості. Але як має бути з топанням почуття національної гордості в інших народів, яких великоруський пролетаріят поневолив і проголосив себе для них «старшим братом» і чому саме вони, а не росіяни, мають розплистись в соціалістичному інтернаціоналізмі — про це Хрущов навмисно промовчує. Зате Шенілов недвозначно вказує, в якому напрямі треба розуміти дозвіл Леніна для росіян мати почуття національної гордості. Він каже: «Минуть віки і тисячоліття, але вдячне людство завжди буде славити і шанувати робітничий клас Росії.»

З такої маски продерлися на поверхню приховані за нею шовіністичні нотки комуністичних русификаторів також і на 20 з'їзді партії, хоч термінологія «старший брат» на означення російського народу цим разом не вживано.

Зате вона була захована Хрущовим за наголошенням на дружбі народів, яка, за твердженням Хрущова, «з'єднала всі народи Советського Союзу», тому що «компартія завжди звертала глибоку увагу до національних інтересів кожної нації.» А вся увага компартії, за словами Хрущова, полягала в тому, що вона «виховувала трудівників всіх національностей в дусі **соціалістичної спільності, турботи про загальнодержавні інтереси.**» Висловом «соціалістична спільність та «загальнодержавні інтереси» Хрущов заступив сталінське «старший брат». Сильне підкреслення рівноправності народів Советського Союзу московською центральною пресою, в протилежність до сталінської

тези про передовий російський народ, аж ніяк не означає, що «ведуча і керівна роля» російської нації для народів поневолених в СРСР Москвою, Кремлем скасована. Якщо переглянути советську пресу, що видається на Україні, завжди зустрінемо, правда в замаскованій формі, партійну пропаганду про вищість російської нації та її старшобратерство.

Надзвичайно гостра увага з боку ЦК КПСС до «дружби народів», перемішування так званих «нацменів» з росіянами, праця росіян-робітників поряд з «нацменами» на підприємствах, виселення молоді поневолених неросійських народів до інших республік (Казахстан, Комі АССР, на Алтай, до Середньої Азії), насичення сільського господарства республік кваліфікованими спеціалістами-партійцями з промисловости, намагання поступово злагіднити національну різницю між росіянами і поневоленими народами, це лежить в плані Кремля, щоб асимілювати неросійські народи, створити один советський, зберігаючи одноразово при тому вищість та керівну роль російської нації. Хоч на 20 з'їзді і започатковано офіційно знесення культу особи Сталіна, але в питаннях національної політики, спецом якої вважався в СРСР Сталін, про сталінські викривлення в тому питанні не було нічого сказано. Отже принцип ленінсько-сталінської партійної національної політики для ЦК КПСС залишився і надалі непорушним, бо така політика найліпше зберігає весь зміст советської імперії. В «Короткому курсі історії ВКП(б)» на стор. 238 записано: «В грудні 1922 року відбувся I Всесоюзний з'їзд Рад. На цьому з'їзді за пропозицією Леніна та Сталіна було створене добровільне державне об'єднання Радянських народів — Союз Радянських Соціалістичних Республік (СРСР)... Усі ці республіки об'єдналися в єдиний союз радянських держав — в СРСР, на основі добровільності і рівноправності, із збереженням за кожною з них **права вільного виходу з Радянського Союзу.**» З цього виходить, що кожна національна республіка, яка входить до складу СРСР, може і має право вільного виходу з його складу. Але коли прочитаємо Леніна, т. XXI, стор. 316-317, знайдемо той ленінський принцип національної політики, на якій базується вся сучасна

національна політика Кремля. Він написав: «...Партія революційного пролетаріату Росії, партія, яка працює великоруською мовою, повинна б визнати право на відокремлення. Завоювавши владу, безумовно ми зараз же визнали б це право і за Фінляндією, і за Україною, і за Вірменією, і за всякою народністю... Але ми з свого боку зовсім відокремлення не хочемо. Ми хочемо якомога більшого числа націй, які живуть в сусідстві з великорусами; ми хочемо цього в інтересах демократії і соціалізму, в інтересах залучення до боротьби пролетаріату якомога більшого числа трудящих різних націй. Ми хочемо революційно-пролетарської єдності, з'єднання, а не розділення. Ми хочемо, щоб республіка руського народу привертала до себе інші нації, але чим? Не насильством, а виключно добровільною угодою...» Отже, «добровільна угода», на ґрунті якої створено було в Московщині, а не в іншій поневоленій Москвою країні, в 1922 р. СРСР є тим підступним середником Кремля, який «привертає увагу» до республіки руського народу.

В «Листі до С. Г. Шаум'яна» Ленін писав: «...Право на самовизначення не означає тільки право на відокремлення. Воно означає також право на федеративний зв'язок, право на автономію, — пише Ви. Абсолютно не згідний... Федерація є союз рівних, союз, який вимагає загальної згоди. Як же може бути право однієї сторони на згоду з нею другої сторони? Це абсурд. Ми в принципі проти федерації — вона послаблює економічний зв'язок, вона — непридатний тип для однієї держави. Хочеш відокремитись? Іди під три чорти, якщо ти можеш порвати економічний зв'язок. Не хочеш відокремлюватися? Тоді вибач, за мене не вирішуй, не думай, що ти маєш „право“ на федерацію. Право на автономію? Знов невірно. Ми за автономію для всіх частин, ми за право відокремлення (а не за відокремлення для всіх!)... Відокремлення не є наш план. Відокремлення ми зовсім не проповідуємо. Загалом ми проти відокремлення. Але ми стоїмо за **право на відокремлення...**»*).

В наведених ленінських цитатах міститься весь

*) Ленін, т. XVII, стор. 90, 1913 р.

зміст совєтської національної політики. Для правової форми ЦК КПСС створив «самостійні та автономні» національні області, краї та республіки, які лише мають на папері **право** на відокремлення, а на ділі входять в одну велику імперіальну державу під володарством Московщини. Очевидно, що Хрущов про це в своїй промові на 20 з'їзді не говорив, не зважаючи на те, що він і посилався на ленінські принципи.

Переломовши відомі фрази більшовицької пропаганди про зміцнення «братерської дружби» поневолених народів з народом російським, і про те, нібито «соціалізм не тільки не знищує національних незмінностей і особливостей, але забезпечує їм всебічний розвиток», Хрущов не займається більше питанням національної політики і переходить до обговорення перемін в адміністративному апараті совєтської імперії.

Російський державний централізм — на думку Хрущова — потребує «серйозних коректив», бо всесоюзний уряд в Москві не встигає з віддалі охопити хаос, який витворюється в наслідок поспіху, перегонів і провалів в промисловості і в господарському житті СРСР. Щоб с'як-так опанувати той хаос, треба «поліпшити керівництво народним господарством і культурним будівництвом», а поліпшення керівництва було можливе лише шляхом **часткової децентралізації**.

Цю децентралізацію переведено в СРСР, згідно з старою схемою, яку придумали досвідчені імперіалісти ще в XIX ст., коли встановляли відношення між урядом імперіальної метрополії та управлінням колоній. В совєтському виданні схема відношення цих двох установ і поділ компетенцій між ними виглядає так:

Міністерства всесоюзного уряду в Москві — за словами Хрущова — зберігають: загальне керівництво імперією, визначають і диктують свої пляни, контролюють їх виконання і фінансують капітальні вкладення, тобто якраз ті функції, які не тільки уможливають самостійність, а тримають союзні республіки в цілковитій залежності від Москви.

Міністерства «союзних республік», підкорених Москвою неросійських країн, мають виконні завдання, їхнім обов'язком є власною ініціативою знайти й

удосконалити способи і методи виконання на своєму терені завдань, подиктованих з Москви. Підвищення відповідальності республіканського міністерства за виконання робіт місцевої промисловости — це є єдиний наслідок децентралізації для окупованих Московою країн, і враз з цим, це є рамці і межі його дії. Лише в рамках виконання наложених Московою завдань республіканське міністерство має свободу власної ініціативи.

Москва великодушно резигнує з тягару «дріб'язкової опіки» у відношенні до союзних республік. Вони повинні в рамках визначених загальносоюзними планами, самі розв'язувати конкретні питання розвитку... галузей своєї економіки, але не встановляти плану розвитку і не розпоряджатися досягненими здобутками. Таке утотоження завдань міністерств «союзних республік» з експлуатаційними завданнями адміністративного управління колоній типу ХІХ ст. називає Хрущов «значним розширенням прав республіканських міністерств.»

Більше того! Хрущов наважується висказати цинічну думку, що переложення виконних обов'язків по експлуатації підкорених Московою країн на деякі республіканські міністерства (т. зв. децентралізація) «ще більше зміцнить суверенітет кожної республіки, взаємне довір'я між республіками, допоможе кожній з них на всю широчінь розгорнути ініціативу у використанні місцевих ресурсів» (очевидно не для себе, але для збагачення московської імперії).

Чому раніше республіканські міністерства не мали такого «розширення прав» і «суверенности», Хрущов вияснює тим, що раніше «на місцях було мало спеціалістів... та й промислових підприємств було не так уже багато», тимто й управляти ними було вигідніше і певніше з Москви.

Отже, зовсім ясно, що мотивом створення республіканського міністерства чорної металургії і вугільної промисловости на Україні, чи нафтової промисловости в Азербайджані, не було бажання «поширювати права» т. зв. уряду України чи Азербайджану, але потреба улегшити й упростити центральному урядові в Москві адміністрування окремими ділянками госпо-

дарства та збільшити відповідальність поневолених народів перед Московою, щоб потім мати причину до репресій. Багато підприємств і заводів по республіках підлягало і буде далі підлягати безпосередньо відповідним міністерствам в Москві. І так, московським міністерствам безпосередньо підлягає 33% промислової продукції на Україні, 38% — в Казахстані, 20% — в Азербайджані. Коли б навіть і вся промислова продукція по республіках була формально підпорядкована відповідним республіканським міністерствам, то це не було б ніяким «поширенням прав» республіканських міністерств, лише поширенням обов'язків допильновування виконання подиктованих Московою планів експлуатації республік. Тимбільше не було б це підвищенням «питомої ваги республіканської промисловости», бо — по-перше, межі росту і розбудови тієї промисловости є визначені й обрізані п'ятирічним планом, а не господарськими потребами самої республіки; по-друге, товари виробничої продукції розподілюються по СРСР з республіки за директивами московського всесоюзного уряду. Отже, населення республіки нічого не має з того, що місцева продукція збільшиться, бо республіканські міністерства не мають права ані наситити ними дійсного запотребування місцевого населення в межах непередбачених всесоюзним планом, ані не можуть надміру продукції, непотрібної для республіки, з користю експортувати за кордон і збагачувати тим способом торговельний баланс власної республіки, бо монополія на закордонний експорт усіх республіканських товарів має в своїх руках всесоюзне міністерство зовнішньої торгівлі в Москві. Як би Україна була справді суверенною державою в справжньому, а не в советському, значенні, її промисловість працювала б для добробуту власного населення, а не для ненаситних потреб російської більшовицької імперії, тоді Україна стала б країною найбільшого добробуту між усіма європейськими державами.

Хрущов між рядками мимоволі проговорився, що він у ніяку самостійність чи «суверенність республік» не вірить і найменші спроби республік вести самостійну політику навіть у дрібних господарських пи-

танних партія буде обмежувати. Він каже: «Іноді можна чути нарікання, що в такій-то республіці доходи колгоспів і колгоспників незмірно вищі, ніж в сусідніх республіках.» Діється це тому, що республіканські уряди хочуть рушити вперед розвиток якоїсь сільськогосподарської культури і для заохочення встановляють за даний продукт вищі ціни, дають премії тощо. Здавалося б, самозрозуміла справа, що республіканський уряд повинен взагалі дбати про збільшення доходів колгоспників в своїй країні, якщо б той уряд був бодай трохи самостійний. Але республіканський уряд не є урядом самостійної держави і не може робити сам того, чого вимагають потреби його країни і населення. Про це ясно каже Хрущов: «таке заохочування (шляхом збільшування доходів колгоспникам) треба проводити з відома і схваленням всіх союзних республік... Цим повинен займатися орган міжнаціональний, міжреспубліканський, який мав би можливість порівнювати становище в різних республіках... Таким органом могла б бути, наприклад, Економічна Комісія Ради Національностей Верховної Ради СРСР, — вона готувала б пропозиції про заготівельні і закупочні ціни на продукти сільського господарства.» Так виглядає «самостійність» і «суверенність» советської республіки! Навіть у справах хвиливого збільшення доходів колгоспників за якийсь один рік сільськогосподарської культури вона не сміє нічого самостійно робити, не діставши на те дозволу від такої чи іншої центральної установи в Москві.

Розподіл бюджетових коштів між «союзними республіками» всесоюзний уряд в Москві переводить до такої міри самовільно, що Хрущов, щоб втихомирити незадоволення, приходиться ствердити, що в тому розподілі «належного порядку ще нема», що «допускається розрив, який нічим не можна пояснити, у розмірах цих асигнувань по деяких республіках», що таке становище є ненормальним, «що воно порушує основу справедливих відносин».

Державний бюджет СРСР спирається, як відомо, на загарбленню всіх багатств і всієї маси виробленої продукції підкореними Москвою «союзними республіками». «Самостійний» і «суверенний» уряд «союзної

республіки», є фінансово повністю залежний від ласки і примхи Москви. Його обов'язок є допильнувати, щоб викачати щороку все багатство з своєї країни в розмірах передбачених пляном експлуатації, що його «пропонує», тобто диктує, кожній «республіці» Москва. В заміну за те Москва призначає річний бюджет «республікам», який не стоїть у ніякій пропорції до загарблених в неї багатств, але в розмірах, які «нічим не можна пояснити». Не треба, мабуть, додавати, що республіканський бюджет, це є єдина фінансова основа розвитку народного господарства, розвитку культури, будівництва, соціального забезпечення, коштів адміністрування республіки. Розміри цієї фінансової основи залежать виключно від примхи советського центрального уряду в Москві, але більшовицькій пропаганді це ніяк не перешкоджає називати неросійські советські республіки «самостійними» і навіть «суверенними» державами. Не перешкоджає це і Кириченкові говорити, що «такою (економічно розвинутою) Україна стала в результаті перемоги Великої Жовтневої Революції... завдяки тому, що вона є вільною, суверенною державою...», або, що «український народ добре знає, що тільки під прапором Радянської влади він здобув свободу і незалежність...»

Як ця «свобода», «незалежність» і «суверенність» виглядає, Хрущов ясно зілюстрував на з'ясуванні компетенції децентралізованих республіканських міністерств і на свавільному розподілі Москвою республіканських бюджетів.

КОМУНІСТИЧНИЙ НАСТАВНИК НАД УКРАЇНОЮ ПРО УКРАЇНУ

Виступ Кириченка, в порівнянні з виступами інших учасників XX з'їзду КПСС, був блідий, неспіливий і безпроблемний. Він оминав з'ясовувати своє становище до тих головних проблем нової зміни політики партії, що стали сенсацією з'їзду, і обмежувався лише до похвальних загальників. Його промова була єдиною промовою, яку Хрущов тричі переривав запитаннями і підохочуючими вигуками «правильно!» і яку зну-

джені учасники відносно мало нагороджували оплесками. На загал його промова робила прикре враження тим, що вона виглядала на звіт послушного і нижчого слуги про успіхи у виконанні накладеної на нього роботи, який у несмачний спосіб і зачасто вихваляє свого пана за його «розумні директиви» і політику.

З його похвал ЦК-ові за «блискучу» зовнішню політику звертає увагу конкретне вирішення Кириченком зміни советського відношення до Югославії. Він каже: «Багато дуже важливих питань зовнішньої політики дістали блискуче розв'язання. Я маю на увазі ліквідацію ненормальних, нездорових відносин між Радянським Союзом і Югославією, а також ряд інших питань.» Можна б припускати, що в цій похвалі є заховане вдовolenня, мовляв, Кремль перестав плямувати тітовську політику незалежнювання від дрібничкових наказів Москви і бажання, щоб щось подібне було стосоване і до України. Але такому припущенню суперечить протилежна тенденція всього змісту його промови.

З довгого переліку успіхів по галузям виробництва України ми наведемо деякі цікавіші дані про господарський розвиток України.

Які користі має Советський Союз з завоювання України, про те свідчать такі цифри, подані Кириченком:

«Тепер Україна дає 32% союзного видобутку вугілля, майже 60% залізної руди, більше чверті союзного виробництва машин.» В 1955 р. виробила 71% цукру з цілої продукції СРСР.

Інший момент, який вражає в звіті Кириченка, це поспішна експлуатація України коштом нечуваного перевантаження працею робітників і колгоспників. Вони були постійно примушувані партією перевиконувати в різних галузях економіки норми, передбачені імперіальним пляном експлуатації України. Держплян, як відомо, є складуваний так, що він передбачає використання максимального вкладу робочої сили і максимальне ограблення робітників. Але українців заставляють працювати вище цього максимуму і здавати державі продуктів вище меж, передбачених дер-

жавним пляном експлуатації й ожебрачнення. Кириченко звітує:

«Україна дала понад плян більше 160 мільйонів пудів хліба. Самої пшениці здано державі 396 мільйонів пудів.» Якій державі? Очевидно, московській. Для України осталися тільки жебрачі лишки, визначені Москвою.

Розміри цієї хлібоздачі стануть зрозумілими, коли скажемо, що коли б Україна не мусіла здавати надпрограмово цього зерна Росії, але поділила його порівно між своє населення, тоді кожний мешканець села й міста (дорослий він, чи дитина) одержав би даром по чотири пуди хліба (зданого понад плян), або майже по 10 пудів самої пшениці (забраних державою), незалежно від тієї кількості хліба чи пшениці, що її заробив собі кожний колгоспник за свої трудовні.

Далі Кириченко звітує:

«Значно перевиконано також пляни задачі державі соняшника, льону, конопель, фруктів овочів, етеролійних та інших культур...»

«Намічений п'ятим п'ятирічним пляном рівень промислового виробництва УРСР виконала достроково — за 4 роки...»

«Колгоспи і радгоспи в 1955 р. перевиконали плян заготівель і закупок молока, м'яса, вовни і яєць. Здано державі цих прибутків більше, ніж у минулі роки.»

А що населення України має з тих усіх багатств? Однак і цього всього більшовикам замало. Їхня захланність ненаситна. Обговорюючи чергову, 6-ту п'ятирічку, Кириченко обіцяє, що експлуатація України і приспіння темпів праці робітників далеко перейдуть дотеперішні межі. Це, зрештою, видно з директив 6 п'ятирічки, яка хоче Україну замінити в країну свиней і кукурудзи, а валовий збір зерна довести на Україні в 1960 р. до 2,1 мільярда пудів. (Коли б цей валовий збір зерна порівно роздати між мешканців українських сіл і міст, то в 1960 р. на кожну людину /дорослого чи дитину/ припало б по 50 пудів, цебто по 800 кілограмів збіжжя).

Хоч які високі вимоги ставить 6 п'ятирічка до України, це не задовольняє більшовицької захланности.

Вони хочуть висмоктати українську робочу силу до решти і нагарбати українських багатств вище плянових передбачень. Вони примусили, щоб Україна прийняла для своїх колгоспів і радгоспів зобов'язання «виконати передбачений Пленумом (ЦК КПСС в січні) для республіки на 1960 рік розмір виробництва тваринницької продукції на 2-3 роки раніше строку, а саме: по виробництву молока і свинини — вже в 1957 році, а по інших видах тваринницької продукції в 1958 році. Ці завдання ми і внесли в нову п'ятирічку», — хвалився Кириченко, бажаючи повеличатися перед своїми панамі, якими пильними підганячами є члени КПУ. Коли Україна буде темпом двох і трьох років виконувати виробництво, передбачене на 5 років, тоді Советський Союз буде мати з завоювання України такі користі: «у 1960 р. Україна вироблятиме приблизно 25 процентів загальносоюзного обсягу м'яса, близько 30 процентів свинини і 23 проценти молока.»

Щоб ще і штучним способом підігнати темпи праці над збільшенням виробництва, Кириченко несміло і загальноково запропонував з'їздові, щоб на зразок соцзмагань між колгоспами, районами й областями організувати також змагання між республіками. Коли Хрущов підбадьорив його запитанням: «А з ким би ви хотіли змагатися?» — Кириченко осмілювався запропонувати, що «Україна могла б змагатися з Російською Федерацією, як найбільші республіки», за одержання найбільшої тваринницької продукції, зокрема молока. Цю прислужницю для Москви пропозицію Кириченка з'їзд прийняв оплесками, але ніяка з «союзних республік» не викликала на цьому з'їзді іншу на подібні змагання «республік», бо представники тих «республік» дбали, мабуть, більше про необтяжування свого населення додатковими тягарями, ніж про надпрограмове збагачування приходів советської імперії.

Самозрозуміло, що для обслуговування великої машини по виробничій експлуатації України, потрібно великих кадрів фахових сил. Всіх місць, крім командних, Москва й її партія не зацікавлені обсаджувати на Україні та й сил для цього в неї не вистає. Їх мають обслуговувати місцеві люди і тепер у вузах і технікумах вчиться 18 студентів на кожну тисячу

людей. Це значить, що на 42 мільйони населення Україна повинна мати 756 тисяч студентів, тобто 1,8% населення стане інтелігентами і фахівцями, якщо закінчить студії. Всіх учнів разом (від народної до високої школи) нараховує Кириченко на Україні на близько 7 мільйонів, що творить 16,6% населення України. Кириченко замовчує, який відсоток між учнями і студентами творять неукраїнські прибудди, які обсіли, як комашня, українські учебні заклади, забираючи місце українським студентам. Про десятки тисяч середньошкільників, які роками безуспішно ждуть, щоб їх прийняли на вищі студії, Кириченко не згадує ні словом, наче б це не було ніякою пекучою проблемою України. Він хвалить і дякує, дякує і хвалить советську владу, що вона уможливила Україні виростити «численні кадри народної інтелігенції» і що піднесла розвиток індустрії.

Крім змагань між республіками, Кириченко запропонував організувати соцмагання між областями різних республік та поробити різні практичні заходи, щоб соцмагання не кінчились на балаканині і «мітингівщині», але щоб справді витискали з людей максимум робочого зусилля. Комуністичний представник України на партійному з'їзді заступав, як і треба було цього сподіватися, не інтереси українського народу, але інтереси російсько-комуністичного партійного апарату на Україні. Він старався статистичними даними доказати, що апарат КП України не лише вірно слухає своїй московській централі, але робить усе можливе, щоб витиснути з України всі соки в куди більшій мірі, ніж цього вимагає від неї партійне керівництво.

Цю собаку вірність комуністичної партії на Україні своєму московському панові Кириченко вважає за доказ вірності всього українського народу своєму окупантові — російському народові і його компартії. Маючи на думці почування вдячності апарату партійних вислужників і бюрократів на Україні до кремлівських вельмож за те, що вони зробили їх своїми наставниками над українським народом, Кириченко каже: «Український народ, ще тісніше згуртувавши свої ряди навколо ЦК КПСС, вірний ідеям марксизму-ле-

нізму, з почуттям високої патріотичної гордості за свою Батьківщину і великої вдячності Комуністичній партії... зустрів ХХ з'їзд КПСС.» Маючи на думці нерозривну спільність інтересів і солідарність панівної кляси — комуністичних партій «союзних республік» — над народами СРСР і konieczність дружньої співпраці тих партій з собою, в поневоленій й експлуатованій народів, Кириченко говорить про дружбу поневоленних народів з поневолювачами: «Дружба між народами СРСР міцна як гранітна скеля і є гідним прикладом для трудящих усього світу.» Тимчасом комуністичні партії поневоленних російськими більшовиками народів не є виразниками політичних і соціальних прагнень тих народів. Комуністичні партії в неросійських країнах є організаціями свідомих чи мимовільних народніх зрадників, за допомогою яких більшовицька Москва виконує над тими народами свою окупаційну владу. Ці народні зрадники стали з ласки Кремля панами над своїми народами і їхніми катами та висулужниками московсько-більшовицького імперіалізму. Щоб цього свого панування не втратити й оберекти себе перед гнівом і карою народів, комуністи мусять з собою дружити. Це є дружба спільників в однакових злочинствах, вона міцна «як гранітна скеля», міцна страхом перед карою і міцна бажанням дальшого панування. Але наявність цієї дружби не має нічого спільного з дружбою народів.

Комуністичні наставники московської диктатури над Україною знають добре, що ганебний кінець їхньому пануванню і висулужництву завдань нестримний ріст української самостійної і суверенної національної ідеї серед широких народніх мас. Більшовики не в силі припинити росту свідомости, що визволення від поневолення і від експлуатації та повну національну і соціальну незалежність принесе українському народові відірвання української держави від Росії. Тому Кириченко з особливою люттю й образами нападає на відому за кордоном книжку американського професора Колумбійського університету Кляренса Меннінга «Україна ХХ століття», яка викриває факти поневолення й експлуатації українського народу більшовицькою Москвою. Не маючи змоги опрокинути нау-

ково обґрунтованих доказів автора і наведених ним фактів про колоніальну експлуатацію України Москвою, Кириченко обминає їх мовчанкою. Він накидається на нього криком вуличної лайки, вживаючи посередньо навіть таких виразів, як «свина» і «пес», що свідчать про повне безсилля Кириченка протиставити Меннінгові будь-які речеві аргументи. Єдиний пункт, до якого Кириченко з радістю причепився, це неперевірена американським професором відомість, що електроенергія Дніпрогесу передається в Москву. З цього приводу більшовики підняли пропагандивний шум, заставляючи дніпропетровських робітників з українськими прізвищами видрукувати в советських газетах листа з обурливою заявою, що електроенергія з Дніпропетровська не передається в Москву, щоб підмурувати Кириченкові «правдомовність» на партійному з'їзді. Ну, і що з того, коли не передається? Що з того, коли в цьому одному прикладі проф. Меннінг не мав вірної інформації? Чи пропагандивним криком про один невірний приклад московської експлуатації більшовики думають заглушити правду про всебічну експлуатацію України Москвою? Чи такі листи з запереченнями будуть писати також мільйони робітників українських заводів, вантажники, залізничоробітники, працівники зернопунктів, транспорту і торгівлі, які кожної години дня і ночі відправляють ешелонами продукти українського виробництва у Москву? Чому комуністи не заставили робітників Дашава, наприклад, і будівників газопроводів Дашава-Москва оголосити листа, що український земний газ не експлуатується Москвою? Зрештою, сама доповідь Кириченка на ХХ з'їзді достатньо, хоч мимовільно, є офіційним доказовим матеріалом про нечувану експлуатацію України Москвою.

Про визвольно-революційну боротьбу українського народу на з'їзді ніхто не натякав ні одним словом. Таку тактику замовчування прийнято, мабуть, в останній хвилині. Повторення московською радіовисильнею рівенської радіопередачі з закликом до українських повстанців, щоб вони перестали далі боротися і зголюшувалися з «повинною», свідчить, що це було наче приготовлювання ґрунту для розправи на з'їзді з укра-

їнським визвольно-революційним рухом. Можливо теж, що більшовики розраховували на успіх цього закликку і думали ще раз тріумфально проголосити на з'їзді, що українські повстанці остаточно капітулювали в тій області, але з їхнього розрахунку нічого не вийшло, ніхто не піддався, і справа, замість на з'їзд, пішла, мабуть, на таємне засідання Комітету Державної Безпеки Серова. На з'їзді прийнято тактику повністю замовчати, що на Україні ведеться далі визвольно-революційна боротьба українського народу, а проти українських націоналістів говорити лише, як проти емігрантів (наче б їх в Україні цілком не було), з звичайними пропагандивними прикрасами, як «недруги українського народу», «буржуазні найманці імперіялістичних загарбників».

Поza Кириченком одну українську справу мимоходом згадав Мікоян. Критикуючи історіографів, які переріг більшовицького завоювання України в часах Петлюри і деякі неуспіхи більшовицької влади на Україні пояснювали особистими прикметами чи хибамі тодішніх більшовицьких діячів, Мікоян сказав:

«Гадаю, що знайдуться українські історики, які напишуть історію виникнення і розвитку української соціалістичної держави краще від деяких московських, які за цю справу взялися, але яким, можливо, і не треба було братися.»

Мікоянові не йдеться тут про приниження московських істориків і вивищування українських. Він хоче реабілітувати пам'ять Антонова-Овсенка і Косяра, яких московські*) історики осудили, згідно з тодішньою партійною настановою. Вони, звичайно, могли б в іншому напрямі тепер пофальшувати ту саму історію. Але Мікоян до цього фальшування воліє заставляти українців, думаючи, що вони, знаючи з близька недовір'я українського читача до більшовицьких історіюписань, зуміють в більш переконливий спосіб перефальшувати історичні факти за новими напрямими партії.

*) «Московські» вжито Мікояном у значенні «з міста Москви».

ПРИЧИНИ ТА МЕТА ПОСТАВЛЕННЯ НА XX З'ЇЗДІ ПРОБЛЕМ ПРАЦІ ДЕРЖАВНОГО АПАРАТУ І ЗАКОННОСТІ

Для здійснення своєї диктатури над масами і над поневоленими народами партія натворила масу організацій. Ці організації становлять систему важливів для проведення політики партії по керуванні всіма галузями господарської і культурно-політичної діяльності московської імперії.

На одному з найголовніших підйом на, органах партії і Советах, зупинились в своїх виступах на XX з'їзді КПСС Хрущов і Ворошилов.

Охоплюючи все життя народів, партія фактично почала підмінювати собою державний апарат, і особливо Совети. Верховні Совети союзних республік в останній час почали перетворюватися на лялькові виставки. Вони навіть в останній час скликаються, як це подали Хрущов і Ворошилов в своїх промовах, один раз на рік, замість двох за приписами Конституції.

Ствердження того, що навіть обговорення важливих питань (а цими важливими питаннями на усіх сесіях Советів можуть стояти тільки директиви партії й уряду та їх виконання) підмінюються парадними промовами і прийняттям декларативних рішень, показує фасадну роль Советів в імперіяльній державно-політичній структурі. Сама партія розглядає Совети як міраж для замилювання дурням очей при узаконеній керуючій ролі партії.

Але з парадним характером Советів партія сама вже задалеко зайшла, тому її провідники на XX з'їзді компартії вдарили на відворот.

В зв'язку зі зміною зовнішньо-політичного курсу КПСС, який направлений на те, щоб теж і чужинецькі компартії (агентури КПСС) підмінювали їхні уряди і захоплювали через парламенти владу в своїх країнах, явна ляльковість Верховних Советів союзних республік не є притягаючим прикладом для долі тих народів, які в пляні Москви призначені в скорому стати жертвами її експансії.

Майже на всіх з'їздах компартії СРСР справа державного апарату була предметом обговорення, але та-

кої гостроти, як на XX з'їзді КПСС, вона ще не набирала.

Державний апарат, виконуючи роллю знаряддя по переведенні політики КПСС, став одночасно досить поважним тятгарем для компартії і самої держави через свою бюрократизованість, малорухливість, неініціативність.

Для советського державного апарату, за ствердженням Хрущова на XX з'їзді КПСС, є характерним дублювання, «існування паралельних... звен, які виконують одну і ту ж роботу.»

За даними «Партийной Жизни», ч. 5, 1956 р., шляхом об'єднання паралельно-діючих господарських органів і установ в 1954 році було зліквідовано 5.600 дублююваних один одного трестів, контор і інших організацій і біля 5.500 управлінь, відділів і секторів в центральному апараті.

Як подав Хрущов на XX з'їзді, за два останні роки державний апарат був скорочений майже на 750 тисяч чоловік. Звільнених функціонерів апарату послано в зобов'язуючому порядку до праці «на заводах і фабриках, на шахтах і будівлях, в колгоспах, МТС і совгоспах».

Які є дійсні причини перетрушення державного апарату?

Посідаючи партійну машину, партійні кадри, Хрущов у своїй розгрі за диктаторство в Советському Союзі розгромив держапарат, який посідав Маленков і тим позбавив його реальної сили. Держапарат, особливо інженерно-технічні кадри, на протязі поверх 20 років виплекував Маленков. Часто цей апарат фізично обезкровлювалось в часи чисток. Але все ж він представляв з себе досить поважну політичну силу і, розрісшись в останніх роках до небувалих розмірів, став небезпечною силою для партійних функціонерів, особливо для партійної еліти, в приматі керівництва всім життям в Советському Союзі. Постала небезпека, що державний апарат стане над партією, подібно до намагань Берії, поставити поліційний апарат над партією і державою. Тому партія направила перший удар за удержавлення своїх позицій в державі проти Берії з його поліційним апаратом, а потім проти Ма-

ленкова з його державним апаратом і тим зберегла та ще більше закріпила свої керівні позиції в державі.

Другою причиною атаки Хрущова на державно-адміністративний апарат є надмірна його централізація і збюрократизування. Всі процеси господарської діяльності до найменших дрібниць без узгодження місцевих умов є регламентовані з Москви. Цим місцеві органи державно-адміністративного апарату позбавлялись усякої свободи дії в переводженні директив згори та були змушені звертатись в кожній дрібниці до центру Москви. При найменшій затримці в центрі паралізується праця не тільки в даній господарській клітині, а й у цілій галузі господарського життя.

Надмірна централізація советсько-адміністративного апарату породжує такі негативні прикмети працівників апарату, як: безініціативність, намагання усунути від відповідальності, підлабузництво, замилювання очей вищепоставленим інстанціям про дійсний стан речей.

Також розміщення всіх центральних установ в Москві приводить до того, що більшість московських бюрократів намагається влаштуватись в центрі на більш платних посадах та таких, що дають можливість швидко авансувати по адміністративно-державній драбині. Це явище потягає відірваність центру від периферії імперії, відірваність від безпосереднього виробничого процесу та втрати контролю над низовими ланками господарського і культурно-політичного життя.

Тому заповіджена Хрущовим децентралізація в формі перетворення союзних міністерств на союзно-республіканські є спрямована не на уділення союзним республікам більших прав по керуванні даними галузями господарського життя, а подиктивана сучасним господарським станом.

Твердження Хрущова, що заповіджене міроприємство по децентралізації спрямоване на збільшення прав союзним республікам є прямою демагогією, спрямованою на пропаганду, як на внутрішній, так і на зовнішній ринок.

Третя причина містилась в тому, що державно-адміністративний апарат в останні роки став через свої

величезні розміри великим обтяженням державного бюджету. «Партийная жизнь», ч. 5, 1956 р. подає, що в системі міністерства нафтової промисловості загально не число адміністративно-керівного персоналу було зменшено на 21 тисяч чоловік. Це дало 300 мільйонів карбованців економії на рік. Звільнені з апарату фахівці направлені на виробництво». Ця ж «Партийная жизнь» подає, що зі звільненням 750 тис. працівників державного апарату заощаджено державі 6 мільярдів карбованців.

Звільнені бюджетні засоби з державного апарату будуть направлені по своєму призначенні (будівництво військових заводів, на розвідочну роботу, на фінансування комуністичних партій за кордоном і ін.).

Які ж наслідки може потягнути перекинення три четвертих функціонерів державно-адміністративного апарату, переважно людей з вищою освітою, безпосередньо до виробничого процесу?

Вичищені функціонери з державного апарату стануть поважно ферментуючу соціальною силою, яка при догідних для неї умовах почне зростати в поважний політичний фактор і шукати шляхів до здобуття втрачених соціальних позицій та політичних впливів. Це може статись тоді, коли вона одночасно збереже себе від різанини партією за своє ферментування і анархізацію відносин в середині СРСР.

На цю чистку адміністративно-державного апарату не є скінчена. Хрущов, покликаючись на «волю советського народу», на XX з'їзді КПСС заповів дальше поглиблення і поширення її.

Заповіджена Хрущовим дальша чистка створює стан непевності серед працівників державного апарату за свої становища. Психологічно функціонери державного апарату вже почувають себе в ролі своїх численних колег, вичищених в попередніх роках, бо їхні становища в державнім апараті стоять під загрозою.

На XX з'їзді КПСС члени ЦК КПСС ствердили, що в житті московської імперії за більшовицької влади панувало на протязі довгого часу грубе беззаконня (маючи на увазі царювання Сталіна).

Чому саме на партійнім з'їзді про цю справу так голосно говорено? Чому про це партійні керівники ще

довго до останнього з'їзду не сказали перед своїм населенням і поневоленими народами СРСР?

Саме на партійнім з'їзді справу потоптання основних прав громадян, які дає і забезпечує конституція СРСР (не дивлячись на обмеженість цих прав) висунено тому, що керуюча партійна олігархія в державі і державою відносить потоптання вищепорушених прав тільки до членів партії і реабілітує тільки покривджених з рядів партії. Зовсім це не стосується громадян, кляс і цілих народів, знищених за спротив колоніальній політиці Москви. Вони реабілітації від Москви не дістали і не дістануть!

Кадри партії після смерті Сталіна вимагали від «колективного керівництва», співучасників усіх злочинів Сталіна, реабілітації своїх товаришів, живих і мертвих. Цим вони, партійні кадри, намагаються забезпечитись від різанини в майбутньому від того чи іншого диктатора, який прийде до влади.

Заслуговує на увагу спосіб висунення Хрущовим грубого потоптання законности.

За советським розумінням під законністю розуміється найперше організація виконання законів, проведення їх в життя в області господарського і культурно-політичного будівництва, а також в області охорони соціалістичної власности і захисту батьківщини від нападу з-зовні. За цим потім ідуть охорона установлених і гарантованих конституцією прав і свобод громадян.

Хрущов, висуненням на перше місце порушення законности щодо громадських прав та свобод, мав на меті зробити відразу два маневри. Поперше, скинути з себе і цілого «колективного керівництва» вину за свавілля, за різанину партійних кадрів на Берію і його групу, а потім на закритому засіданні також і на Сталіна, та цим виправдати себе і ціле «колективне керівництво» перед з'їздом за знищення Берії і всіх його прибічників.

Попруге, скинувши відповідальність за морди партійних діячів на грузинів, Сталіна і Берію, відпружити атмосферу незадоволення серед російських комуністів та придушити ненависть до московських керівників.

ників з боку поневолених народів, особливо після повстання в'язнів по советських концентраційних таборах. Цим намагався Хрущов дати надію населенню, що зі сторони керівництва партії, по засудженні сталінських методів, масових мордів не буде провадитись, а на сторожі дотримання законности будуть стояти партійні, професійні і державні організації, яким доручено, щоби «кожного, хто посягне на соціалістичний правопорядок і права советських громадян, суворо присілкали за найменші прояви беззаконня і свавілля».

Голосна справа концтаборів в СРСР у зовнішньому світі також вимагала скласти заяву головачів партії в цій справі. Складена заява Хрущова в цій справі направлена на те, щоби розвіяти погану опінію про СРСР і показати справу концтаборів, потоптання законности як явище переходе, пов'язане з періодом, що відійшов у минуле, коли то кліка одноособового диктатора Сталіна витворила стан свавілля, беззаконня. У топтанні законности (коли більшовицьку, так назвати можна) основних прав і свобод громадян особливо прославився Хрущов на Україні. Він, будучи членом Політбюро, прибув на Україну як московський гауляйтер та влаштував різанину української інтелігенції. Він також зарядив генеральну русифікацію України, започаткував нищівний наступ на українську культуру, який триває і до сьогодні.

Першим актом Хрущовського урядування на Україні було зарядження видавати по всій Україні центральні та місцеві газети і журнали також у московській мові.

На його конті є також ліквідація української греко-католицької церкви, при суворому дотриманні московсько-більшевицької «законности».

Теперішнє порушення законности відбувається за поданням советської преси, особливо в органах державного апарату.

Постанови і рішення уряду та директиви партії по господарським і культурно-політичним будівництві часто не виконуються установами, організаціями і урядовими особами через бюрократизм. Відбуваються великі надужиття і розкрадання державної і кооперативно-колгоспної власности.

На протязі всього періоду існування советської влади існує «окозамилування», яке в останніх часах набрало величезних розмірів і керівництво партії і уряду в Москві неспроможні оцінити дійсний стан речей в поодиноких галузях господарської і культурно-виховної діяльности.

Тому для скріплення «законности» в праці установ та охорони прав і свобод громадян «...повністю відновлений в своїх правах і скріплений прокурорський нагляд». «Проведена також значна праця по скріпленні провіреними кадрами органів державної безпеки, суду і прокуратури».

Ці міроприємства партії проведені для того, щоби скріпити виконність державних органів по переведенні політики партії в життя та поставити органи безпеки під контролю партії, бо практика на протязі декількох десятиліть показала, що неконтрольовані органи безпеки стають для неї самої небезпечні.

Прояви недовір'я до працівників органів безпеки виникли серед партійних кадрів в зв'язку з переглядом і анулюванням «дел». В великій масі партійців виникає питання, чи взагалі практикований терор на протязі декількох десятиліть партійними заправиллами мав підстави, чи він був оправданий.

Хрущов на XX з'їзді КПСС намагався розвіяти ці прояви недовір'я партійних кадрів до органів безпеки, заявляючи, що «кадри наших чекістів в переважній своїй більшості складаються з чесних, відданих нашій загальній справі працівників, і довіряємо цим кадрам».

Наскільки вдалося першому секретарю розвіяти прояви недовір'я серед партійців на XX з'їзді КПСС, ми не знаємо. Одне є певне, що знищення Берії, чистка органів безпеки, розвінчування Сталіна, перегляд «дел» партійців і їх реабілітація дуже послабили одну з найголовніших основ московської партійної диктатури в Советському Союзі. Це послаблення дасть можливість виявитись вільнодумству серед кадрів партії, про що вже пишуть центральні московські партійні органи, за чим піде послаблення цілої імперіалістичної системи.

Порушена Хрущовим справа постановки контролю по переведенні постанов партії і уряду в життя більшого принципового значення не має.

Критика Хрущовим Міністерства державної контролю спрямована не так на ствердження незадовільного стану контролю за виконання директив партії державним апаратом, як з одного боку, для підсилення заповідженої Хрущовим дальшої чистки державного апарату, що неповністю стоїть до його розпорядимости, а з другого боку, це є удар по Міністерству державної контролі, яке, мабуть, не всеціло знаходиться на його послугах в початій ним розгрі з своїми суперниками за владу в Москві.

ЧОМУ СТВОРЕНО БЮРО ЦК КПСС ПО РСФСР?

На 20-му з'їзді Хрущов заявив, що вже визріла потреба серйозного поліпшення партійного керівництва областями та краями Російської СФСР. До складу РСФСР входять 78 країв, областей та автономних республік. Кожна з них, як говорив Хрущов, має різні умови та особливості.

«Щоб забезпечити конкретніше і більш оперативне керівництво областями, краями та автономними республіками РСФСР — заявив Хрущов — треба мати спеціальний партійний орган в центрі». Хрущов вважає, що створенням такого органу було б Бюро ЦК КПСС для РСФСР. Таке Бюро, згідно повідомлення «Правди» 29. 2. 1956 р., було створене в складі 10 осіб, а після першого засідання Бюро до його членів введено ще двох секретарів ЦК КПСС.

Створення спеціального партійного органу викликає не тільки знеосіблення партійної праці, як твердив про те Хрущов, але низкою важливіших причин, які Хрущов навмисне промовчав.

Хронічна не до вилікування, шовіністична хвороба великоруської нації, що тягнеться віками та особливо розпечена сталінським проголошенням росіян старшобратерською нацією в СРСР, цілковито зфаворизувала росіян перед іншими підсоветськими народами. Фальшивий месіанізм та уросена велич росіян про себе, як про провідну націю в світі, весь час підігриває і розжевроє російський шовінізм, який в умовах побудови «комуністичного суспільства» межує з бувшим

російським чорносотенством. Це й змушує ЦК КПСС вперто наголошувати про вигадану «дружбу соціалістичних націй» та про «братерську допомогу» російського народу поневоленим націям. Але, наголошуючи на дружбу та допомогу, ЦК КПСС не зробив ніякого відсталінізування в національній політиці, а навпаки і далі фаворизує та підносить до небес російську націю, як «провідну». Очевидно, що партійний фаворизм російської нації у всіх ділянках її життя, виховує і первиховує росіян дуже швидко в напрямі російсько-комуністичної ідеології та вкорінює у його психіці почуття гордості тим, що він стоїть на чолі найбільшого варварства в світі, російсько-комуністичного імперіалізму. Це в свою чергу призвичаїло росіян перебувати на утриманні неросійських поневолених націй, за рахунок повного їхнього ограбовування, зміцнило безтурботне і невідповідальне наставлення до своїх обов'язків, як господарів «власної» держави, збільшило легковажне відношення до законів та праці не тільки в межах РСФСР, але і в межах СРСР.

Наявність великодержавних просторів советської імперії, центром якої є Московщина, повна централізація керування підсоветським політичним, економічним, суспільно-культурним та побутовим життям, величезні державні привілеї, що існують лише для російського народу та московських ставлеників в поневолених республіках, привели нарешті до того, що Московщина з року в рік виконує державні пляни чужими руками — за рахунок поневолених автономних областей та республік, які належать до складу РСФСР та за рахунок інших неросійських «самостійних радянських» республік. Це найліпше стверджує хоч би писанина в російських советських газетах за 1954-1956 рр., а також офіційні повідомлення ЦСУ РСФСР, Так напр. в газеті «Правда» ч. 149, 28. 5. 1956 р. заступник голови Ради міністрів СРСР В. Мацькевич пише, що дуже зле виконуються заготівлі та купівлі м'яса у великій частині областей Російської Федерації. До таких областей Російської Федерації, як зазначає «Правда», належать якраз області Московщини. Б'є на тривогу советсько-російська преса і про невиконання плянів на виробництвах Московщини.

Очевидно, що такий стан в РСФСР — вірніше в Московщині, не може задовільняти колективне керівництво, хоч би з тієї причини, що російський народ, згідно партійної пропаганди, служить прикладом для інших націй СРСР, а тим більше мусить служити прикладом для України, якій він весь час «братньо допомагає», а РСФСР тепер з Україною соцзмагається.

За всіма ознаками з Президії ЦК КПСС ще перед 20-м з'їздом стало питання про створення якогось партійного центру для РСФСР для деякого «розвантаження» ЦК КПСС та нагляду над РСФСР.

Політика Хрущова з його колективним керівництвом стала політикою більшого посилення ролі партійного апарату, збільшення відповідальності за керівництво та контролю на всіх відтинках підсовєтського життя. Про те найліпше свідчать всі післясталінські минулі пленуми ЦК КПСС та потягнення в міжнародніх відносинах СРСР. Секретаріат ЦК КПСС перебрав до власних рук низку найважливіших функцій, що належать фактично і правдо до державного уряду. Секретаріат тепер тримає у власних руках все керівництво сільським господарством, а також відіграє не малу роллю у керівництві зовнішньою політикою.

Сам Хрущов на 20-му з'їзді сказав, що Президія ЦК КПСС стала регулярно діючим органом, в обсязі зору якого перебувають всі найважливіші питання життя партії та країни. Хрущов також підкреслив, що партійний апарат дуже неповоротний, в його діяльності багато формалізму, апарат працює не навантаженим. Очевидно, що при цілковитій централізації апарат ЦК КПСС мусить бути надзвичайно перевантаженим, бо він намагається все знати, до всього втручатися і всім керувати. Це також вимагало від Президії ЦК КПСС створити окремий спеціальний центральний партійний апарат для РСФСР. Хоч фактично в організаційній структурі ЦК КПСС він існує давно, але він належить до службового апарату ЦК КПСС на правах партійних відділів ЦК КПСС по союзним республікам. Згідно статуту партії на час між партійними з'їздами, найвища партійна керуюча установа для всієї компартії СРСР з усіма совєтськими «самостійними» республіками являється ЦК КПСС. Комуністична партія Совєтського Сою-

зу є єдина, а її організаційна структура побудована за територіально-виробничою ознакою, а не за національним принципом. Назви компартії в поневолених Московою республіках, напр., «КПУ, КПБ» і т. ін., навмисне вигадані, щоб фальсифікувати неможливість національне питання в СРСР розв'язане, а тим самим обдурювати підсовєтське населення та західний світ. Немає комуністів України чи українських комуністів, є тільки комуністи на Україні — московські ставленики. Різні КП України, КП Білорусі, КП Грузії та інші вигадані найвищими московськими головачами для обдурювання і замилювання очей, бо чому в такому разі не існує напр. компартії Росії, або компартії Московщини, в той час, коли в складі РСФСР існують компартії Башкирії, компартії Удмурдії, компартії Комі та компартії інших неросійських теренів? Це ж прямо таки дивно, що Московщина, тобто Росія, власної компартії немає, а одноразово з тим великороси є «чолова, провідна і вибрана нація» серед інших в Совєтському Союзі і до 1925 року існувала там РКП(б).

Союз Совєтських Соціалістичних Республік офіційно створено в 1922 році, а найвищим зверхником всіх «союзних» компартій був ЦК РКП(б), тобто Центральний Комітет Російської Комуністичної Партії більшовиків. Офіційної ліквідації РКП(б) не було, а на 14 з'їзді партії в 1925 році її переіменовано на ВКП(б). Таким переіменуванням фактично зліквідовано всі штучні прибудови у вигляді КП(б)У, КП(б)Б, КП(б)Г та всі інші, хоч юридично, на папері вони рахуються існуючими і до цього часу, виконуючи обов'язки партійних наглядачів та московських відпоручників на неросійських територіях.

Згідно статуту компартії ЦК має право «для посилення керівництва та політичної праці творити політичні відділи та призначати партійних організаторів ЦК на окремі ділянки соціалістичного будівництва, що набирають особливо важливого значення для народного господарства та цілої країни».

Для такої совєтської республіки, якою є РСФСР, створення звичайного політичного відділу було б не тільки замало, але й приниженням її авторитету перед

іншими республіками. Тим більше, що за правилом, політичні відділи створюються ЦК КПСС як придівка МВД для нищення «класових ворогів», суворі поліційної контролю над працівниками та тримання в руках МВД і партії всіх функцій якоїсь ділянки внутрішнього життя СРСР. Так, напр., в СРСР існує політичне управління транспорту та Головне Політичне Управління армії (одноразово воно являється і військовим відділом ЦК КПСС).

Тому й створено Бюро ЦК КПСС по РСФСР в складі: голова бюро, перший секретар ЦК КПСС Хрущов, заступник, секретар ЦК КПСС Беляев, члени бюро: секретарі ЦК КПСС Аристов та Поспелов, голова Ради міністрів РСФСР Янов, перший секретар Московського обкому Капітонов, перший секретар Ленінградського обкому Козлов, завідуючий відділом партійних органів ЦК КПСС по РСФСР Чураев, завідуючий сільськогосподарським відділом ЦК КПСС по РСФСР Миларщіков, перший заступник голови Ради міністрів РСФСР Пузанов, перший секретар Горьковського обкому Ігнат'єв, перший секретар Свердловського обкому Кириленко. Отже сам Хрущов буде тримати в руках всю діяльність РСФСР.

Чи створення Бюро ЦК КПСС по РСФСР означає, що в РСФСР виділено тепер компартію, як окрему російську на взірць «самостійних» республік?

Ні, не означає хоч би й тому, що новий центральний партійний орган названо не «Центральним Бюром російської компартії», а «Бюром ЦК КПСС по РСФСР», не названо також і «Бюром для Росії». Те ж саме стверджує навіть і те, що кожна автономна республіка в РСФСР і після створення Бюра має власні партійні центральні комітети. Крім того центральні органи партії за статутом вибираються на партійних з'їздах, а Бюро було створене волею ЦК КПСС. Отже твердити про те, що російську компартію в РСФСР виділено як окрему і що вона має власний центральний орган, буде хибним. Але з політичного боку створення Бюра спричинює заколот на Заході і в разі якогось закиду ЦК КПСС має чим козиряти перед західним світом.

В директивах 20-го з'їзду та в промові Хрущова дуже чітко і гостро окреслено, що в шосту п'ятирічку

центри економічного та політичного життя СРСР пересуватимуться на Схід (советські азійські простори, Сибір та Північ). В закордонній пресі з'явилися навіть згадки, що столиця РСФСР немов би буде перенесена до Новосибірську, хоч советська преса про те не згадувала. Отже розпочався генеральний відхід російського імперіялізму з європейської частини СРСР на схід, щоб там закріпитися і наступати на непоневолені ще Москвою азійські країни. Можливо, що в пересуванні відіграє роллю і конкуренція червоного Китаю в Азії.

Пересування та розбудова центрів економічного та політичного життя в підсоветській Азії це — головне завдання шостої п'ятирічки, а тому існування якогось центрального органу партії, через який ЦК КПСС керував би виконанням директив не тільки в шостій п'ятирічці, але і в майбутньому конче потрібне, тим більше що вся увага компартії звертається тепер на розбудову РСФСР. Тільки так можна пояснити те, що головою Бюра став сам Хрущов, а членами — перші секретарі найбільш індустріальних областей РСФСР.

Напевно створення Бюра викликане також і національно-визвольними рухами в автономних неросійських республіках, що входять до складу РСФСР. В советській пресі, в розділі «критика» іноді появлялися невеликі натяки на націоналістичні ухили в літературі, як напр. в Башкирії, Таджикистані, Узбекистані.

Невідомо, чи не стане потім Бюро також в центрі і хрущовським партійним середником проти своїх конкурентів в боротьбі за владу, бо воно обсажене виключно хрущовцями.

В такому світлі треба розглядати створення Бюра ЦК КПСС по РСФСР.

РАХУНКОВІ ШТУЧКИ БІЛЬШОВИЦЬКОЇ СТАТИСТИКИ

З питоною для росіян манією великості, Хрущов пропагандивно перебільшує політичне значення в світі СРСР і підкорених комуністичними диктаторами країн. Він намагається викликати враження також і про

«перевагу» соціалістичної економіки над капіталістичною, забуваючи про суперечність з дальшими поставками, що советським спендам треба ще вчитися в капіталістичних країнах передового досвіду, технічного поступу і модернізації. Але в найбільш дратуючому питанні, в питанні, чи є вигляди чи нема виграти бій за комуністичну владу над світом, в питанні, чи СРСР взагалі колинебудь дожене і пережене в промисловій продукції капіталістичні країни, Хрущов просто шахрає і подає пофальшовані показники темпів розвитку промислової продукції в світі.

Обман Хрущовського рахунку полягає на простенькій рахунковій штучці, яку легко може розкрити і перевірити кожний учень семирічки. Візьмімо простий шкільний приклад:

Коли завод А продукував в 1946 р. 1 пару взуття, а в 1950 продукує 2 пари, то його виробництво зросло на 200%. Коли ж інший завод, Б, продукував у 1946 р. 400 пар взуття і його виробництво теж зросло на 200%, то він мусів би випродувати 800 пар у 1950 році.

Отже бачимо, що збільшення темпів виробництва на такий самий відсоток 200% в одному випадку дає 2 пари, а в другому аж 800 пар. Збільшення обсягу виробництва залежить від «вихідної бази» обчислень, від того чи спроможність заводу є виробити одну чи 400 пар в 1946 р. Коли ми зробили б так, як Хрущов зробив, пропустили б абсолютні цифри кількості виробленої продукції (1 і 400 пар та 2 і 800 пар), тоді з цифри 200% в 1950 р. ми не мали б ніякого уявлення про дійсний обсяг виробництва, а знали б лише, що малий завод А і великий Б є мабуть однакові заводи і темпи продукції у них зростають однаково швидко.

Коли обидва ті заводи А і Б випродують в 1956 р. ще по 8 пар взуття більше, тоді відсоткові числа, що вказують на зріст продукції зміняться так:

Завод	1946	1950	1956
А	1 пара=100%	2 пари=200%	2+8=10 пар=1000%
Б	400 пар=100%	800 пар=200%	800+8=808 пар=202%

Коли ми викинемо кількість виробленого взуття, як це Хрущов робить, і порівняємо самі лише процен-

ти в 1956 р., нам буде здаватися, що завод А, збільшивши темп свого виробництва аж на 1000%, тобто дуже збільшив масу своєї продукції, а завод Б, який стільки ж саме виробив пар взуття (8), є відсталий, бо його продукція в порівнянні з 1950 р. зросла лише на 2%. Тимчасом завод А практично ніколи не наздожене виробничої маси продуктів заводу Б.

Хрущовська таблиця світової промислової продукції є побудована на таких двох штучках:

1) Він навмисне затає показники дійсної маси вироблених продуктів і, замість абсолютних цифер, подає лише відсотки. Робить це тому, щоб закрити відсталість СРСР супроти інших країн.

2) Він навмисне обчисляє проценти зростання виробництва в порівнянні до фальшивої вихідної бази, до 1929 р., тобто до року, коли в СРСР щойно починалася індустріалізація, а в західних країнах була високорозвинена промисловість. Тому кожне невелике збільшення загальної маси продукції в СРСР збільшує показники процентного росту на сотки (подібно як в заводі А 8 пар на 1000%). А в індустріально розвинутих країнах збільшення маси продукції на таку саму або більшу кількість — підвищить процентні показники не на сотки, але лише на десятки або й одиниці процентів (прикл. завод Б, де тих же 8 пар піднесло процентний показник лише на 2 %). Хрущов робить це тому, щоб не лише приховати систематичне відставання СРСР від передових індустрійних країн, але щоб створити фальшиве враження, наче б то темпи виробництва в Советському Союзі були найшвидші, що СРСР наче би своїми темпами наздогнав і випередив капіталістичні країни.

Ми на процентах, поданих самим таки Хрущовом, перерахуємо ще раз стан промислової продукції в важніших державах, але за вихідну базу візьмемо більш реальний 1946 р., як перший повоєнний рік. Отже будемо рахувати так:

Всі Хрущовські дані за 1946 р. приймаємо як 100%. На 1950 р. Хрущов подає для СРСР цифру 1082, а в році

1946 вона дорівнювала 466. Отже, коли обрахуємо ці цифри за такою формулою:

$$1082 \times 100 : 466 = 232\%,$$

одержимо іншу таблицю з такими показниками:

Обсяг світової промислової продукції в відсотках до 1946 року

(В скобках подані проценти Хрущова до 1929 р.)

	1946 р.	1950 р.	1955 р.
СРСР	100	233 (1082)	440 (2049)
США	100	124 (190)	152 (234)
Вел. Британія	100	128 (153)	153 (181)
Франція	100	145 (92)	198 (125)
Італія	100	172 (124)	270 (194)
Зах. Німеччина	100	334 (117)	608 (213)
Японія	100	225 (115)	469 (239)

З цієї таблиці видно, що в повоєнних роках найкраще збільшила темпи своєї промисловості Західна Німеччина (608%) — більше як у 6 разів і Японія (469%) більше як у 4½ разів. СРСР залишається позаду них на третьому місці і збільшив своє виробництво — порівнюючи з станом 1946 р. — на неповна 4½ разів (а не як Хрущов подавав «більш як у 20 раз»). Значить, що швидкістю темпів розвитку продукції, СРСР в повоєнних роках не зумів наздігнати Німеччини і Японії, країн, у яких вся промисловість була знищена більшовиками (а не тільки південно-західна полоса як у СРСР). Не прискорила советського промислового виробництва і воєнна добыча з Німеччини, демонтажі машин з різномірних заводів, які перевезено в СРСР.

Затаєні Хрущовим абсолютні показники всієї маси виробленої продукції розкрили би, що напр. збільшення аж у 1½ раза могутньої і війнами незнищеної виробничої продукції США переходить у такі астрономічні числа, що супроти них у 4½ раза збільшена маса повоєнної продукції СРСР виглядала би дуже невесело. Але якраз цього Хрущов не хотів розкривати, щоб не позбавляти комуністичний світ надії, що наздігнати розвиток капіталістичної промисловості буде взагалі колись можливо, та що колинебудь будуть створені основи сили почати війну за владу над світом.

Пропагандивне намагання перебільшити перед світом економічну вагу СРСР — це одна справа. Але, попри те комуністи знають недостачі своєї економіки і стараються її піднести. Вони придумали також плян свого роду районування галузей народного господарства в себе і в сателітних країнах. Всередині СРСР вони розбудовують і переносять промислові центри в центральну Азію, в сателітних країнах ламають останки господарської автаркії і незалежності і включають їх в круговорот економічного розвитку Советського Союзу.

Хрущов хвалиться, що СРСР зумів накинути країнам соціалізму т. зв. ділову координацію народно-господарських плянів. Це значить, що СРСР підпорядкував всі виробничі і сировинні ресурси поодиноких збільшовичених країн інтересам «соціалістичного тaborу в цілості», тобто своїм власним плянам і тим змінив свою роллю в сателітних країнах. Збільшовичені країни не повинні і не мусять в себе розвивати всі галузі важкої індустрії і економічно від Росії незалежнюватись. Вони повинні звужитися на ті галузі промисловості, на які дістануть дозвіл від Москви, звичайно не в грубій формі указу, але на основі т. зв. спільного узгодження.

Далі Хрущов признається, що СРСР також і фінансово узалежнив від себе сателітні країни, інвестуючи в них 21 мільярд карб. позички «на максимально сприятливих (для Росії) умовах», а в Китаї 5 мільярдів карб.

В азійських ще свобідних країнах СРСР повів політику господарського залицяння і спокушування. Росія, ставши індустріальною країною, розпочала в Азії конкуренцію з США та Англією, хоч не має вдосталь товарів для експорту. Твердження Хрущова про «нові форми колоніального поневолення під виглядом т. зв. «допомоги» слаборозвиненим країнам, що дає величезні користі колонізаторам, відноситься в однаковій мірі як до США так і до Росії. Але пропагандивно більшовики голосять, що підмогу і технічне устаткування для економічного розвитку, південносхідні азійські держави можуть дістати в комуністичних державах «не розплачуючись ніякими зобов'язаннями

політичного або воєнного характеру». Перспектива, що колись у майбутньому, при вищій своїй промисловій продукції, СРСР зможе сконкурувати і витиснути з азійських ринків США і Англію, та економічно перебрати весь ринок у свої руки є цілком задовільною «розплатою». Не даром СРСР приспівшено розбудовує свої індустріальні бази в центральній Азії. Це улегшить більшовикам на довшу мету вести нову колоніальну політику серед азійських народів.

Хрущов даремно хвалиться тим, що «історія досі не знала прикладів, коли б високо індустріальна держава добровільно допомагала б індустріалізації інших країн», бо на основі т. зв. ділової координації господарських планів Росія допомагає лише такому сателітному китайському і східноазійському будівництву, яке для неї не є конкуренцією. В обмін за цю допомогу СРСР імпортує з тих країн за безцін виробу місцевої продукції. Це є завуальовування та замаскування російської колоніальної експлуатації своїх союзників і невртральних азійських держав під плащиком т. зв. безкорисної допомоги.

ЯК ПРАКТИЧНО ВИГЛЯДАЄ МАТЕРІАЛЬНЕ «ПОЛІПШЕННЯ» ПІДСОВЕТСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ

Обман національним прибутком

Советська пропаганда, під час виконання минулих п'ятирічок, весь час голосила про неухильне підвищення матеріального добробуту підсоветського населення. Про це заявив так само і Хрущов у своїй промові на 20 з'їзді в розділі «Піднесення матеріального стану та культурного рівня советського народу».

Він підкреслив, що на основі зростання промисловости та сільського господарства відбувалося «неухильне піднесення життєвого рівня советського народу». За його твердженням національний прибуток СРСР немов би збільшився на 68%; реальна заробітна платня робітників та службовців зросла на 39%, а реальні прибутки колгоспників — на 50%.

Згідно повідомлення ЦСУ про щорічне виконання

державних планів СРСР національний прибуток держави мав такий вигляд свого зростання:

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	Раб- зом
Зростання національного прибутку в %/о до минулих років	21	12	10	8	11	10	61

З таблиць, навіть згідно советських показників, бачимо, що національний прибуток в СРСР від 1950 року неухильно зменшувався; в 1954 році збільшився лише на 1%, а в 1955 році знову зменшився. Це свідчить не про поліпшення матеріального стану підсоветського населення, а навпаки — про його зубожіння, підвищення визиску, за рахунок якого і відбувається «соціалістичне» нагромадження.

На 19. з'їзді партії Маленков заявив, що за час від 1940 до 1951 р. національний прибуток СРСР зріс на 83%, тобто в середньому за десять років щорічно по 8,3%, що знову ж таки не свідчить про поліпшення матеріального стану підсоветського населення, а особливо поневоленої України. Протягом війни економіка СРСР була цілком знищена, населення зазнало великих втрат, отже повоєнна советська відбудова економіки України при напружено приспівшених її темпах, за рахунок «соціалістичного» нагромадження — фактично ограбування українського населення, силою фактів не могло поліпшувати матеріальний добробут.

За советськими офіційними повідомленнями в 1946 та 1954 роках на Україні були великі неурожаї, але Україна перед Москвою змушена була не тільки виконувати грабунковий плян виконання державних зобов'язань, але й перевиконувати. В 1955 році Україну змушено було «подарувати» Москві поверх пляну 159 мільйонів пудів зерна під ознакою дружби та братньої допомоги. Дуже характеристичним є те, що Центральне Статистичне Управління УРСР в своїх звідмленнях про виконання державних плянів розвитку економіки завжди обходить мовчанкою зростання національного прибутку «Самостійної» України, ступінь зростання заробітної платні робітників і службовців, а також прибутки колгоспників. Такою практикою за-

таювання своїх повідомлень Москва знову таки зайвий раз підкреслює економічну несамостійність і поневолення України Москвою.

Отже судити про зростання чи не зростання національного прибутку підсоветського населення та про соціалістичне нагромадження можна тільки згідно загальних советських повідомлень, які дають цілком хибний образ і зрозуміло, що фальсифікуються Москвою в бік облудливого покращання.

Фальсифікацію збільшення національного прибутку СРСР викривають і розходження між хрущовськими цифрами та офіційними повідомленнями ЦСУ. Згідно офіційних повідомлень ЦСУ національний прибуток мав би зрости за п'яту п'ятирічку на 61%, але Хрущов заявив, що на 68%. Він навмисне пофальшував національний прибуток, підвищивши його на 7%, щоб показати зростання його для населення, що знову стверджує таки, що з національним прибутком в СРСР не все в порядку. Твердження Хрущова про те, що три четверті національного прибутку в СРСР спрямовується на задоволення особистих потреб населення, не відповідає правді, бо ж в попередніх ствердженнях він заявив, що капіталовклади на розбудову економіки СРСР відбуваються за рахунок соціалістичного нагромадження — за рахунок національного прибутку. Жонглювання статистичними цифрами та перекручування їх — це лише одна з пропагандивних метод Москви, щоб обдурювати підсоветське населення про зростання його матеріального стану, мірилом якого є чомусь національний прибуток, який нічого спільного з добробутом не має.

Брак товарів і брак грошей

Для неправильного ствердження нібито добробут підсоветського населення зростає, Хрущов навів облудливу таблицю процентів зростання **продажу товарів щоденного вжитку** за час від 1950 по 1955 рік включно. В ній Хрущов навмисне не вказує, яким мірилом міряє таблиця «зростання» продажу, — грішми чи кіль-

кістю. Таким цифровим замряченням він хоче приховати низьку купівну спроможність населення, бо одна справа — це ціни та дорожнеча невиспачальної кількості товарів, а друга купівельна спроможність грошей.

Про мізерну кількість продукції широкого вжитку, яка **припадає пересічно на душу підсоветського населення*)** свідчить наступна таблиця:

	Кінець 4 п'ятирічки 1950		Кінець 5 п'ятирічки		План 6 п'ятирічки 1960	
	Вироблено	На 1 душу в рік	Вироблено	На 1 душу в рік	План	На 1 душу в рік
Бавовняні тканини в млн. м.	3,899	19,5 м	5,808	27,1 м	7,270	30,9 м
Шерстяні тканини в млн. м.	155	0,77м	252	1,17м	363	1,5 м
Льняні тканини в млн. м.	226	1,1 м	305	1,4 м	556	2,3 м
Взуття різне млн. пар	226	1,1 п	285	1,3 п	455	1,9 п
М'ясо тис. тон	1 300	6,5 кг	1 967	9,2 кг	3 950	16,7кг
Риба тис. тонн	1 746	8,7 кг	2 877	13,4 кг	4 200	17,7кг
Товщі тваринні тисяч тонн	321	1,6 кг	438	2 кг	?	?
Олій рослинний тисяч тонн	775	3,8 кг	?	?	1 840	7,9кг
Цукор тис. тонн	2 522	12,6 кг	5 633	25,4 кг	6 530	27,7кг

*) Примітка дивись на стор. 76.

Якщо вірити хрущовській таблиці про збільшення продажу товарів населенню за час від 1950 по 1955 рік, виходило б, що в 1955 році, порівняно до 1950 року продано пересічно на душу населення:

1955	Продано населенню (за Хрущовим)	Вироб. на 1 душу	Неповидно подано
М'ясо	(6,5 кг × 220%)	14,3 кг	9,2 кг на 5,1 кг
Риба	(8,7 кг × 185%)	16 кг	13,4 кг на 2,6 кг
Тваринні тов.	(1,6 кг × 158%)	2,5 кг	2 кг на 0,5 кг
Рослин. олій	(3,8 кг × 222%)	8,4 кг	? кг на ? кг

З таблиці бачимо, що населенню ніби то більше продано товарів, як їх було взагалі випродуковано. Але не вся випродукована продукція товарів спрямовується до продажу населенню. Велика частина її спрямовується для накопичення державних резервів та до промисловости, як сировина.

Говорячи про «поліпшення» добробуту населення, Хрущов навмисне не порівнював житеву стопу підсоветського населення з життєвою стопою населення західного світу та США, а також не сказав, скільки пересічно на одну душу в СРСР та за кордоном (в капіталістичних країнах) виробляється товарів широкого вжитку та харчових продуктів. Згідно доповіді Молотова на 18 з'їзді партії, в США ще в 1937 році вироблено на одну душу населення: взуття — **2,6 пари** (проти 1,1 пари в 1950 р. та 1,3 пари в 1955 р. в СРСР), шерстяних тканин — **2,8 метри** (проти 0,77 м в 1950 р. та 1,17 м. в 1955 р. в СРСР), бавовняної тканини — **58 метрів** (проти 19,5 м в 1950 р. та 27,1 м в 1955 р. в СРСР).

Про мізерність споживання продуктів в СРСР в порівнянні до західного світу найліпше свічить така порівняльна таблицька:

*) Кількість населення в СРСР вирахована: в 1950 році — 200 мільйонів, згідно повідомлення Маленкова на 19-му з'їзді; в 1955 році — 217 млн. на кінець 1960 р., ураховуючи природний приріст, приблизно обраховано 235 мільйонів.

Споживання основних продуктів на 1 людину на рік в кг.*):

	СРСР		Зах. Нім.	Фран.	США	СССР
	1950	1955	1950	1954	1954	1960 р.
М'ясо	6,5	9,2	31,0	44,6	57,0	76,0
Риба	8,7	13,4	10,8	11,5	11,0	27,6
Товщі	1,6	2,0	10,5	23,8	24,0	42,0
Олій	3,8	?	3,5	12,4		
Цукор	12,6	15,7	19,5	25,5		

Табличка наочно показує, що в західному світі добробут населення непорівняно вищий, ніж в СРСР, не зважаючи на відсутність «пляновости», «соціалістичної» системи та індустриї п'ятирічок.

Коли ж порівняти **купівну спроможність** американського, західнонімецького та підсоветського робітників в 1954 р. — кожний за місячну платню зможе купити:

	США	Зах. Німеч.	СРСР
Хліб білий кг.	757	312	139
М'ясо кг.	219	65	32
Цукор кг.	390	192	50
Взуття пар	25	8,3	2,4
Убрання штук	7,0	2,0	1,0

На кожному з'їзді партії неодноразово підкреслюється, що головне завдання советської комуністичної партії, це турботи про поліпшення добробуту населення, про задовільнення потреб широких пересічних мас. Але тому, що оті всі шабльоново хвалькуваті заяви, крім пропагандивного блефу, нічого конкретного не мають, Хрущов відійшов від минулорічної демагогії, і вжив її в іншому сенсі, заявляючи, що «у нас ще немає вдосталь предметів споживання, не вистачає житла, не вирішено ще багато поважних питань, які пов'язані з підвищенням матеріального добробуту працюючих.»

*) Табличка складена за відомостями згідно офіційних повідомлень ЦСУ СРСР та „Wirtschaftskunde der Bundesrepublik Deutschland“ 1955.

Вину за злидений стан життя Хрущов намагається звалити на дві війни — громадянську та другу світову. Але війни, тимбільше громадянська, яку спровокувала червона Москва, не можуть бути виправданням жебрацького життя в СРСР. По громадянській війні, до 1940 року минуло 20 років, термін вповні великий, щоб не тільки відбудувати, але й розвинути всю економіку СРСР для задоволення всіх потреб населення. По другій світовій війні минуло 10 років за час яких промисловість СРСР відбудовано і вона вже у великій мірі задовільнила б матеріальний стан життя населення, при умові, коли б вона до того була спрямована. Злидений підсовєтського населення це навмисна політика партії, цілі якої це приготування засобів для загарбання і панування Москви над цілим світом. Політика імперіалістичної агресії вимагає величезної розбудови військової промисловости, що може спиратись тільки на тяжку, а розвиток тяжкої не може не відбуватись за рахунок інших галузей підсовєтської економіки — в першу чергу галузівання легкої та харчової. Не може відбуватись також і без безпросвітнього грабунку у населення продуктів його праці, для здійснення божевільних плянів Москви, в ім'я яких мусить підсовєтське населення терпіти та жити обіднілим життям. Прикладом може бути навіть і Західня Європа, яка в меншій ступені, ніж Україна і Білорусь, потерпіла в час другої світової війни, але спромоглася відбудувати і переіграти по промисловості СРСР та значно покращити матеріальний добробут населення.

Від імени компартії Хрущов, так само як Ленін і Сталін обнадіює підсовєтське населення обіцянками про грушки на вербі в майбутньому, кажучи, що «треба ще зробити дуже багато, щоб піднести життєвий рівень населення на такий щабель, який відповідав би можливостям соціалістичного устрою.»

В часи будування «соціалізму» в СРСР для підсовєтського населення завжди обіцяли в соціалізмі рай. Сталін навіть висунув гасло: «жить стало краще, жить стало веселіє». На 18 з'їзді партії офіційно заявлено, що соціалізм в СРСР збудований, а на 19, що п'ята

п'ятирічка, — це новий крок до комунізму, але від таких заяв життя в СРСР не поліпшилось і ніякого «раю» немає.

Хрущов в своїй промові з політичних причин не називає речі властивими іменами, тобто не каже прямо, що підсовєтське населення живе дуже нужденно, а весь час намагається нужденність затушувати немов би безкінцевим зростанням попиту населення на продовольчі та промислові товари. Таке затушування робиться навмисне, щоб звалити вину з компартії та її найвищих керівників за жебрацький стан життя на саме підсовєтське населення, під плащиком того, що партія, мовляв, не винна в зростанні потреб у населення, а це зростання є лише тому, що немов би поліпшується його добробут.

Нуждений стан життя в СРСР дійшов до такого рівня, що навіть і Хрущов не був в спроможності про це промовчати на 20 з'їзді. В своїй промові він заявив, що «деякі міста та населені пункти недостатньо постачаються такими продовольчими товарами, як м'ясо, молоко, маслом, картоплею та яриною», виправдовуючи брак постачання неспритністю торговельної сітки та недостатнім обсягом виробництва.

Таке хрущовське виправдання є звичайним круїтством, бо недостатній обсяг виробництва залежить не від самого виробництва, а від Президії ЦК КПСС та Ради міністрів СРСР з їхнім «соціалістичним» плануванням. Крім того, виникає питання, як потрібно розуміти оце завуальоване хрущовське ствердження, що «деякі міста та населені пункти недостатньо постачаються» — чи 2-3 міста чи три чверти всіх населених пунктів СРСР?

Який же в дійсності зарібок?

Обнадіюючи підсовєтське населення в майбутньому облудливим поліпшенням матеріального стану, Хрущов хвалькувато заявляє, що в шостій п'ятирічці реальна заробітна платня робітників та службовців збільшиться на 30%, а прибутки колгоспників — на 40%. Чи дає така заява Хрущова щось підсовєтському населенню щодо поліпшення його добробуту? Заява Хрущова про відсотки поліпшення ніякого практично-

го значення не мають, а підсовєтське населення те «поліпшення» відчуває на власній шкірі.

За час 38-річного урядування більшовицької влади в СРСР ані одного разу не було оголошено дійсного стану пересічної реальної заробітної платні робітників і службовців, а також прибутків селянства. На підставі відомостей з совєтських джерел за нашими обрахунками **реальна заробітна платня робітників і службовців в СРСР*)** має такий образ:

	1913	1940	1953
Пересічна номінальна заробітна платня робітників та службовців (чиста — відрахування вже стягнені), в карб.	24.3	288.2	544.0
Індекс реальної заробітної платні	100%	1186%	2255%
Індекс цін по курсу золотого карбованця	100	3136	6113
Рівень реальної заробітної платні до 1913 року в золотому курсі	100%	38%	37%

З наведеної таблички бачимо, що рівень реальної заробітної платні робітників та службовців СРСР в 1953 р. був менший, ніж навіть в 1940 році і виносить лише 37% пересічної заробітної платні, яка існувала в бувшій царській Росії в 1913 році. В совєтських карбованцях вона виглядає немов би дуже велика (1940 р. — 288,2 карб., 1953 р. — 544 карб.), але по курсу золотого карбованця 1913 року дорівнює в 1940 році — 9 карб. 23 коп., а в 1953 р. — 8 карб. 99 коп.

Для порівняння сучасної совєтської «великої вартості» номінальної чи реальної заробітної платні підсовєтського робітника, якою так вихвалється совєтська пропаганда, з вартістю платні в 1913 році, подає-

*) Джерела: Н. Вознесенський «Военная экономика СССР в период отечественной войны». ОГИЗ, 1948 г., стор. 117-118; Прокопович «Народное хозяйство СССР», т. II, Нью-Йорк, 1952 р.; В. Маркус «Большая Советская Энциклопедия», том — СССР, Москва, 1947 р., стор. 1139.

мо тут деякі **ціни на продукти першої потреби*)** в бувшій царській Росії та в СРСР.

	1913	1940	1953
Хліб пшеничний кгр.	0,06 карб.	1,00 карб.	1,40 карб.
М'ясо волонина кгр.	0,32 "	14,00 "	16,50 "
Цукор кусковий кгр.	0,37 "	5,70 "	10,00 "
Ситець метр.	0,17 "	4,50 "	7,00 "
Чоботи прості пара	5,43 "	90,00 "	225,00 "
Сукно метр	2,86 "	180,00 "	380,00 "

Якщо приведені ціни на продукти та заробітна платня і відхиляються в той чи інший бік від дійсності, це великої ролі не відіграє, бо в 1913 році робітник міг купити за свою платню, напр., 8,5 метра сукна, в 1953 році він міг купити тільки 1,43 метра.

Так виглядає в правдивому світлі поліпшення добробуту та підвищення реальної заробітної платні підсовєтського робітника терміном минулих п'ятирічок.

Згідно промови Маленкова на 19 з'їзді партії в 1952 році та повідомлень ЦСУ СРСР про виконання планів розвитку народного господарства СРСР за 1953-1955 роки, а також за заявою Хрущова про збільшення реальної заробітної платні робітництва, «поліпшення» її виглядає фактично так:

	1940	1941-51	1952	1953	1954	1955	1956
Робітники і службовці	100%	пересічно	6,8%	6,0%	5,0%	3,0%	30%
Селянство	100%	7,2%	«Значно збільшився»	7,0%	40%		

Як бачимо, відсотки збільшення реальних прибутків робітництва та селянства жахливо мізерні, а це свідчить про те, що весь продукт їхньої праці привласнює держава. Припустимо навіть, що реальний прибуток дійсно в шостій п'ятирічці «значно» зростає і на кінець 1960 року, порівняно з 1953, буде на 38%

*) За 1913 р. ціни взяті у Прокоповича «Народное хозяйство СССР», том II, видання Нью-Йорк, 1952 р., а ціни 1940 та 1953 років в СРСР — за совєтськими газетами, у яких час-до-часу такі оголошувались.

більший. Але, знову ж таки, він не досягне рівня 1913 року, а дорівнюватиме не більше, ніж 12 карб. 40 коп. по золотому курсі. Чи поліпшать взагалі такі мізерні відсотки зростання реальної заробітної платні матеріальний стан населення?

Не ліпше виглядає в СРСР і щорічне «збільшення» реальних прибутків селянства.

За даними Г. Раєвича*) середнє селянське господарство кол. царської Росії в 1913 році (після відрахування вартості насіння, та кормів для худоби), мало чистого умовного прибутку пересічно 400 золотих карбованців на рік. Пересічна ціна збіжжєвих культур в 1913-14 рр. дорівнювала 93 коп. пуд, або 5,8 коп кг**). Отже, чистий, умовний прибуток середнього селянського господарства в 400 золот. карб., в перерахуванні на збіжжєві культури, дорівнював 7 043,4 кг.

Згідно повідомлення газети «Правда України», 10. 3. 1956 р., в передовому колгоспі «Пам'ять Леніна», Черкаського р-ну, Черкаської області, оплата трудоднів в колгоспі виглядає так:

Видано на трудо-	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
день збіжжям кг.	1,05	1,73	0,08	1,58	1,05	2,67	3,00
Видано на трудо-							
день в карб.	1,23	3,04	4,75	3,82	5,91	14,62	16,60

Газета «Правда України» навмисне не оголосила кількість трудоднів пересічно вироблених кожним колгоспником в колгоспі «Пам'ять Леніна» за 1955 рік. Але газета «Радянська Україна» від 17. 12. 1955 року, вихвалюючи передових колгоспників згаданого колгоспу, повідомила, що колгоспниця Марія Запорожець виробила протягом року 248 трудоднів і одержала багато хліба та грошей. Можемо припускати, що в колгоспі пересічно протягом 1955 року вироблено на одного колгоспника 200 трудоднів (ураховуючи, що в свята,

*) «Большая Советская Энциклопедия», т. 8, стор. 444, Москва, 1927 р.

**) В. Садовський: «Нарис економічної географії України». Київ, 1920 р., стор. 120.

в непогоду та з інших причин колгоспники не мали змоги працювати).

Отже, валового прибутку за 1955 рік кожний колгоспник пересічно мав збіжжя — 600 кг., грішми — 3320 карб. В перерахуванні 3320 карб. на збіжжя по торговельним цінам на хліб (в крамницях) — це дорівнюватиме 2307,1 кг. Не відраховуючи від валового прибутку податків, що їх кожний колгоспник повинен сплатити державі, різних «добровільних» пожертв, передплати позики і т. д., весь загальний прибуток колгоспника в 1955 році в колгоспі «Пам'ять Леніна» дорівнював 2907,1 кг. збіжжям (2307,1 + 600). Як вже згадувалось, в 1913 році середня селянська родина мала чистого прибутку 7043,4 кг., тобто в півтора рази більше, ніж в колгоспі «Пам'ять Леніна».

Для повної характеристики «зростання» добробуту колгоспного селянства, що ним весь час брехливо вихвалюється компартія, наведемо приклад, що його подала «Правда» 22. 2. 1956 року. «Правда» пише, що в колгоспі «Кубань», Усть-Лабинського району, Краснодарського краю, родина колгоспниці Жуковської за свою працю в колгоспі в 1955 році одержала в перерахуванні на базарні ціни продуктами та грішми 27 600 карб. Але газета не написала, з скількох працездатних осіб складається родина Жуковської, а також і базарні ціни в СРСР? Це зроблено навмисно, щоб перерахуванням на базарні ціни обдурити читачів великими грошовими прибутками колгоспників. На базарі в Кицманському районі, Чернівецької області (за відомостями газети «Українське Слово» 8. 2. 1956 року), курка коштує 25-30 карб., за ці гроші в крамниці можна купити лише 3 метри найдешевшої тканини, а звичайні парусові черевики на літо для старої жінки коштують в крамниці 45 карб., убрання 1 200 карб.

Згідно ствердження Сталіна на 15 з'їзді партії, прибутки селянства за час від 1925 по 1927 рік зросли до 4 792 млн. карб.*). За відомостями «Енциклопедичного Словника**), населення СРСР в 1926 р. дорівнювало 147,1 млн., з них селянства 121,2 млн. Отже,

*) 15 з'їзд ВКП(б), Госполітїзстат, 1950 р., стор. 66.

**) Том 3, стор. 276.

річний прибуток на одну душу сільського населення в 1926 році становив (4 792 000 000 : 121 000 000) **пересічно 39 карб. 50 коп.** Навіть рахуючи той прибуток в цінах 1926 року, він виглядав дуже мізерний.

В такому правдивому світлі виглядає поліпшення добробуту підсоветського населення, що за ним «по-всякчасно турбується» компартія СРСР. На жаль, немає потрібних відомостей про мізерний стан добробуту українського населення, бо советська преса навмисне їх не подає, щоб затушувати тим окупаційний стан України в системі СРСР.

А що ж таке знижки цін?

Одним з пропагандивних московських трюків, якими компартія СРСР вихваляється через західним світом та підсоветським населенням, стало **зниження цін**. Немає сумніву, що зниження цін якоюсь мізерною частиною немов би «полегшує» матеріальний стан населення, але державні витрати на зниження цін Москва компенсує іншими шляхами (підвищення норм виробів, більшим ущільненням робітничого дня, зниженням розцінок, підвищенням обігових податків, державним нормуванням заготівельних і купівних цін на сільськогосподарську продукцію і т. ін.).

Порівнюючи рух цін в СРСР від 1940 до 1954 року, наочно переконаємося, що підсоветське населення, навіть порівняно до 1940 року, не мало ніякої полегші від семикратної знижки цін в 1954 році. Так, напр.: Хліб житній в 1954 році проти 1940 р. дорожчий на 10%; мука пшенична — 34%; цукор кусковий — 75%; масло коров'яче — 7%; м'ясо 1 сорт — 6%; пшоно — 13%; одяг (убрання чоловіче) — 130%; взуття жіноче — 126%.

Порівнюючи між собою відносно зростання заробітної платні та зростання дорожнечі в СРСР, переконаємося, що коли до 1940 року, порівняно з 1928 роком, заробітна платня зросла в 13 разів, ціни піднесли в 26 разів. По відношенні до 1947 року, середня платня виросла в 20 разів, ціни — в 63 рази; в 1953 р. платня виросла в 25 разів, а ціни — в 45.

Неймовірну дорожнечу в СРСР товарів та продуктів широкого вжитку Хрущов потвердив мимохіть

тим, що сказав таке: «... потрібно було б, щоб в ближчі роки зниження цін перевести в менших розмірах, ніж було це раніше з розрахунку, щоб частину грошей, призначених на зниження цін, спрямувати на здійснення названих міроприємств», тобто тих міроприємств, які він перед тим назвав. (Про них буде йти мова далі).

З цього можемо зробити висновок, що на майбутнє зниження цін майже не передбачається, а коли і передбачається — воно буде надзвичайно мізерне і ніякої полегші населенню не дасть. Інакше кажучи, ті витрати на соціальні «поліпшення», які накреслив Хрущов для населення в шостій п'ятирічці, будуть сплачені безпосередньо населенням через закуп в торговельній сітці роздрібною краму по існуючим, дорогим, цінам.

Фікція скорочення робочого дня

З апльомбом і закукуріченою гонорливістю Хрущов на XX з'їзді заявив: «Центральний Комітет партії вважає, що у нас є всі можливості, котрі дозволять повернутися до такого першочергового питання, як скорочення довжини робочого дня.» (Цю заяву Хрущова всі зустріли довгими оглєсками). «Потрібно доповісти з'їздові, — сказав Хрущов, — що Центральним Комітетом партії схвалено рішення про перехід в шостій п'ятирічці всіх робітників і службовців на семигодинний робітничий день...»

В обгрунтуванні Хрущов запевняє, що багато покоління робітничої кляси боролось за 8-ми годинний робочий день в умовах капіталістичної системи і тільки — вихваляється Хрущов — аж по жовтневій революції такі вимоги робітництва були задовільнені.

Така хрущовська заява — це наперед подумана нахабна брехня. Восьмигодинний робочий день був запроваджений на заході в капіталістичних країнах ще до жовтневого перевороту в Росії і він нічого спільного з тим переворотом немає. Підприємці західних країн запровадили 8-ми годинний робочий день не в зв'язку з якимсь вигаданим соціалізмом чи комуністичним маніфестом, але в зв'язку з прогресом тех-

ніки, поліпшенням умов праці, зростанням загального добробуту, новими науковими винаходами.

Хрущов хоче переконати пересічне населення, що взагалі перехід до скороченого робочого дня розпочався в СРСР ще до другої світової війни, але тому перешкодила війна. Це не тільки демагогічне крутіство, але цілком свідомо брехня. Декрет про перехід на семигодинний робочий день був ухвалений в 1927 році та підписаний головою Ради Народніх Комісарів, Риковим, якого в роках ежовщини розстріляно, як ворога народу. Та постанова була обманлива і крутіська. Вона не торкалася, напр., робітників та службовців будівництва, транспорту, без перерви діючих підприємств та інших. Постанова мала лише пропагандивний характер, як для зовнішнього світу, так і для підсоветського населення. В Кремлі неодноразово обговорювалося питання про скасування постанови від 1927 року та про перехід на 8-ми годинний робочий день, але до того не було нагоди. Коли в часах третьої п'ятирічки військова небезпека, яку створила сама Москва, стала швидко зростати, ЦК ВКП(б) використав її для скасування постанови про семигодинний робочий день. 26 червня 1940 року указом Президії Верховної Ради СРСР знову запроваджено 8-ми годинний робочий день. Указ не тільки збільшив робочий день, але і цілком поневолив робітників та службовців, закріпивши їх до виробництва.

В указі ані словом не згадано про загострення військової ситуації, що змусила тимчасово відмовитись від скороченого робочого дня, як говорить тепер Хрущов. Навпаки, в указі написано так, що немов би саме робітництво через профспілки бажало збільшення робочого дня. «Згідно вимоги Всесоюзної Центральної Ради Профспілок, — пишеться в указі з 1940 р., — Президія Верховної Ради СРСР ухвалює:

1. Збільшити довжину робочого дня для робітників та службовців у всіх державних, кооперативних та суспільно-громадських підприємствах і установах: з семи до восьми годин — на підприємствах з семигодинним робочим днем; з шести до семи годин — на працях з шестигодинним робочим днем;

з шести до восьми годин — для службовців установ; з шести до восьми годин — для осіб, що досягли 16 років життя.

3. Заборонити самовільне залишення праці робітників та службовців в державних, кооперативних та суспільно-громадських підприємствах та установах, а також самовільний перехід з одного підприємства на друге, або з однієї установи до другої*).

Отже, те що не до подумання на заході, в капіталістичних державах, — збільшення годин праці, — було зроблене червоною Москвою дуже легко, указом. Робітників та службовців навіть не запитувалося, а профспілкам було наказано перевести закон в життя та «розгорнути широку пропаганду серед робітників і службовців для роз'яснення їм», чергових «турбот» партії про робітничу клясу в СРСР.

10 березня 1956 року Президія Верховної Ради СРСР ухвалила постанови про скорочення робочого дня на дві години перед днями відпочинку та святами. Згідно цього указу, який піднесено підсоветським робітникам та службовцям, як особливо «турботу» партії, що немов би **вперше** запроваджується в СРСР, в зв'язку з побудованим вже соціалізмом, робочий тиждень дорівнюватиме 46 годин.

Чи указ Президії Верховної Ради СРСР про скорочення на 2 години є особливою подією світового значення? Нічого особливого він, навіть з пропагандивного боку, для «міжнародного пролетаріату» не дає. Робітництво та службовці вільного західного світу вже більше сотні років працюють перед неділями та святами лише пів дня. До жовтневого перевороту в Росії за царських часів робітництво також перед святами та неділями працювало пів дня. Тепер, за більшовицької влади, підсоветському населенню указ піднесено під самопохвалою немов би надзвичайного «осягнення соціалізму». До жовтневого перевороту в СРСР та після нього, робітництво демократичного заходу в багатьох країнах має довжину робочого дня 8

*) Основное законодательные акты о труде рабочих и служащих. Госиздат юридической литературы. Москва, 1953 г.

годин, до якого зараховується та оплачується й одна година перерви на обід.

46-годинний робочий тиждень мають ірландські, англійські та австрійські робітники вже більше 50 років тому. В Бельгії, Норвегії, Фінляндії та Франції робочий тиждень має довжину 44 годин, канадійське та шведське робітництво — 42 години, в США та Австралії існує 40-годинний робочий тиждень (а на окремих підприємствах — 38 та 36 годинний). Американські шахтарі, робітники кольорової, чорної та хемічної промисловости, а також на тяжких і шкідливих працях робітники Америки мають 38 та 36 год. робочий день. Отже, капіталістичні країни в цьому відношенні є набагато прогресивніші, ніж Москва.

В Аргентині, за диктатури Перона, робітництво мало 44 годинний робочий тиждень, а за ті 4 години, що їх не працювало робітництво перед днями відпочинку та святами — одержувало від підприємства також заробітну платню. Крім того, в багатьох державах державні свята, узаконені конституцією, також оплачуються.

Якщо порівняти кількість днів відпочинку в західному світі з кількістю в СРСР, теж будемо мати величезну різницю. В СРСР, крім 52 неділі на рік та 5 днів державних свят, робітництво інших днів відпочинку не має. На Заході робітництво також додатково відпочиває і в великі релігійні свята, а його місячна заробітна платня від того не зменшується. В такому світлі, порівняно з робітництвом заходу, виглядають «полегші» для робітництва в СРСР, не згадуючи вже про велику заробітну платню та добрий матеріальний стан західного робітництва. Рада Міністрів СРСР до указу Президії Верховної Ради від 10 березня 1956 р. ухвалила спеціальне роз'яснення про порядок оплати скороченого робочого дня.

Перш за все скорочення годин праці перед днями відпочинку та святами не розповсюджується на ті категорії працівників, які перед тим вже його мали, згідно законів охорони праці. До таких категорій належать підлітки, робітники на тяжких, гарячих та шкідливих для організму працях. Отже, ця категорія робітництва від нового указу ніякої полегші не має.

Робітникам на відрядній праці норми та розцінки не змінюються, а таких в СРСР є до 90% всього складу робітництва. Таким чином їхній заробіток мусить зменшитись, пропорційно до скорочення робочого тижня. Щоб того не сталося, указ пропонує керівникам підприємств поліпшити організацію праці та ущільнити робочий день в такому напрямі, щоб робітник за 6 годин праці виробив стільки, скільки він виробляв раніше за 8 годин. Або ж робітник повинен з такою інтенсивністю працювати протягом робочого тижня, щоб він за 46 годин виробив те, що йому треба було раніше виробити за 48 годин. Іншими словами, тиск на робітництво указом посилено. В зв'язку з тим, що ущільнення робочого дня перед святами та днями відпочинку збільшиться, воно механічно запровадиться і для інших днів праці робочого тижня. Це практично означає, що та кількість праці, яка була нормою для восьми годин, буде тепер для шости годин, тобто норми виробів практично збільшаться на 25%, а заробітна платня пропорційно зменшується. В ухвалі Ради Міністрів СРСР про це так і записано: «здійснити такі потрібні міроприємства, які забезпечують перехід на скорочений робочий день, але не порушуючи границь визначених фондів заробітної платні.»

Коли московський ЦК КПСС на своєму засіданні приймав рішення про підвищення видайности праці в шостій п'ятирічці, він вже урахував скорочення дня, яке задумано провести в шостій п'ятирічці. Але використати скорочення робочого дня Президією ЦК КПСС розраховувалося подвійно: використати це з пропагандивного боку для ширення баламуства в середовищі робітничої класи і подруге — збільшити інтенсифікацію праці та її видайність. Як тільки восьмигодинна норма виробів, в зв'язку з скороченням на дві години довжини робочого дня, буде втиснута в шість годин праці, ЦК КПСС зможе запровадити в СРСР, як «чергове досягнення соціалістичної системи», семигодинний робочий день. Ніяких виробничих втрат Москва мати не буде, навпаки, — вона зискає, бо робітництво буде змушене протягом семи годин виробляти продукції на 15% більше, ніж за вісім годин.

Отже, скорочення робочого дня перед святами та

днями відпочинку на 2 години викликане потребою підвищити норми виробу, зменшити розцінку та посилити визиск робітництва (видаєність праці). Лише цим можна пояснити постанову Президії Верховної Ради СРСР.

Зрештою Хрущов про це в своїй доповіді теж сказав на 20 з'їзді: «Потрібно зперто поліпшувати та удосконалювати форми заробітної платні у всіх галузях господарства, — зробити заробітну платню цілковито залежною від кількості та якості праці кожного робітника та повністю використати потужний важіль матеріальної зацікавленості для підвищення видаєності праці.»

«Кількість та якість», а також і заробітну платню в СРСР визначає не робітник, який, за брехливим твердженням советської пропаганди, являється «господарем виробництва», а партійні наглядачі та адміністративні зверхники. Але, щоб надати видимості, що немов би саме робітництво вирішує зарплатню, кількість та якість продукції (норми виробу), в СРСР існують цілковито удержавлені профспілки, очолені партійними ставленниками від верхів, до низів.

Характеристичним є заява Хрущова і про заробітну плату інженерно-технічних працівників. Він сказав: «частка їхньої заробітної платні повинна бути в суворій залежності від основних показників праці цеха, підприємства, галузі промисловості, колгоспів, МТС, радгоспів» ...

Ставлячи в таку залежність зарплатню інженерно-технічних робітників, Хрущов тим самим нацьковує їх на робітництво та селянство, змушує їх збільшити тиск на видаєність праці і посилити визиск населення. Невиконання того потягне за собою зменшення заробітної платні інженерно-технічних працівників.

Фікція збільшення прибутків колгоспників

В своїй промові Хрущов пообіцяв селянству, що в шостій п'ятирічці немов би його прибуток збільшиться на 40%. Говорячи багато про заробітну платню робітництва та, обіцяючи не зменшувати її, але також і не збільшувати, Хрущов ні одним словом не обмовив-

ся, якими шляхами і за рахунок чого збільшиться прибуток селян на 40%.

Про те, в якому напрямі будуть «збільшені» прибутки колгоспників, найліпше свідчать останні потягнення Москви, які були зроблені постановою ЦК КПСС 10. 3. 1956 року «Об уставе сельскохозяйственной артели й дальнішем розвитку ініціативи колхозников в организации колхозного производства и управления делами артели».

Свою постанову ЦК КПСС намагається виправдати тим, що немов би до Ради Міністрів СРСР та ЦК КПСС пересічні колгоспники пишуть багато листів, які вимагають перегляду існуючого «колгоспного уставу».

На перший погляд здається, що постанова дає більше прав колгоспникам і колгоспам, а права районних наглядачів обмежується. В постанові пишеться, що устав уже устарів та потребує поправок. Але це ніщо більше, ніж фразеологія та демагогія. Фактично постанова спрямована на: а) позбавлення та зменшення присадибної землі у колгоспників; б) зменшення кількості худоби, що знаходиться в особистому користуванні селянства; в) підвищення обов'язкового мінімуму трудоднів та г) збільшення кількості праці і норм виробітку, що їх потрібно виконати протягом робочого дня.

Очевидно, що ніодин колгоспник не писав листів до ЦК КПСС, щоб його позбавлено присадибної ділянки та худоби.

До цього часу на всіх всесоюзних нарадах по сільському господарству, на партійних пленумах, конференціях та зборах, говорилося про те, що колгоспне виробництво ще не задовільнило матеріальні потреби колгоспного селянства. На день постанови про колгоспний статут обставини колгоспів фактично не змінилися. Останні три-чотири роки збирання врожаїв перебуває майже на одному рівні, але кількість товарного хліба, тобто державних хлібозаготівель весь час зростає за рахунок більшого загарбання у колгоспів його праці, тобто за рахунок його ожебрачання.

ЦК КПСС пише в постанові, що колгоспний статут має вже 20 років, а за цей час сталися великі зміни у колгоспному виробництві, — в техніці, організації

та структурі колгоспного життя і в політичній свідомості колгоспників. Це все, за твердженням ЦК КПСС, вимагає виправлення та зміни колгоспного статуту, тим більше, що для того є всі можливості, які дає постанова ЦК КПСС від 9 березня 1955 року «Про зміну практики планування сільського господарства».

Для більшого пропагандивного ефекту партійні верховоди СРСР б'ють себе по-фарисейськи в груди, заявляючи, що ухвалюючи постанову про зміну статуту, партія та уряд «ураховували те, що піднесення видаєності праці та дальше зміцнення в колгоспах її дисципліни можуть бути досягнені тільки на підставі дійсної самодіяльності та активної участі колгоспників в керуванні господарством артілі.»

Це є неправда, бо Кремль тепер вважає, що всі попередні постанови та пленуми ЦК КПСС настільки зміцнили на селі державно-партійний елемент, що тепер можна вже переходити до соціальної переробки селянства — перетворення колгоспників у аграрне робітництво. Але на перешкоді цьому стоїть індивідуальне господарство колгоспників, яке служить підставою його існування і незалежності колгоспників від колгоспної продукції. **Знищення залишків економічної свободи селянства** — такі цілі захищені за постановою про статут.

В постанові пишеться, що за останні часи, в зв'язку з низкою ухвал пленумів ЦК КПСС, які немов би зміцнили колгоспи організаційно, самостійність колгоспів збільшилась. Але про яку самостійність може бути мова, коли основою колгоспного виробництва являється обов'язковість виконання державного плану — тобто колгоспники в першу чергу повинні думати, турбуватись і працювати для держави і лише в останню чергу думати про себе.

Управа ріллі та збирання врожаїв, механізація тваринницьких ферм і т. д. в колгоспах належать до компетенції МТС, адміністрація та партійна організація МТС зобов'язана тиснути на колгоспи, щоб підвищувати їхню валову продукцію, отже, колгоспники стали звичайною робочою силою і ніякої самостійної ініціативи, такої, яку вони проявляли при одноосібному господарстві, не можуть проявляти, тим більше, що

вся праця нормована, регламентована і плянована згори. Коли ж взяти до уваги, що тепер колгоспні управи в більшості складаються не з колгоспників, а з людей, що їх спрямувала партія на село, які нічого не мали з сільським господарством, ніякої власної ініціативи пересічне колгоспне селянство виявити не може. Колгоспники фактично відокремлені від участі вирішувати колгоспні справи. Єдина їхня участь — це голосування під час загальних зборів, які заздалегідь регламентуються колгоспною або МТСівською партійною організацією.

Балаканина про підвищення самодіяльності маскує головний удар ЦК КПСС, що спрямований проти особистого господарства колгоспників для його ліквідації.

Для пояснення головних цілей постанови про колгоспний статут не потрібно навіть читати її «поміж рядками».

В постанові записано відверто: «Досить часто „нерадиві“ колгоспники, що виробляють мало трудоднів, або ті люди, які пірвали фактично свій трудовий зв'язок з колгоспом, мають великі присадибні ділянки, користаються колгоспними пасовиськами, мають інші пільги, а одноразово з тим не виконують елементарних обов'язків члена колгоспу.» Тут говориться немов би про «нерадивих» колгоспників. Але далі постанова пише і про «радивих»: «Треба прямувати до того, щоб роля суспільного господарства (колгоспів) в прибутках колгоспників систематично збільшувалась, а всі потреби колгоспників в основному задовільнювались за рахунок суспільного господарства. Потрібно, щоб прибуток, який одержується від участі у колгоспному виробництві, складав основну частину загального прибутку колгоспників, **а присадибні ділянки та прибуток від них відігравали б допоміжну ролю** та задовільняли б головним чином потреби колгоспників в свіжій ярині, овочах, ягодах і т. д.»...

З наведеної писанини постанови виходить, що до цього часу присадибні ділянки колгоспників являються **основним** джерелом прожитку колгоспної родини, тобто, пересічна колгоспна маса живе не за рахунок оплати трудоднів, а за рахунок присадибних ділянок та власної худоби і птиці.

Таким чином, згідно постанови, на перших початках відбирається присадибна ділянка у «нерадивих» колгоспників та у тих, що не виробили обов'язкового мінімуму трудоднів, а потім, очевидно, всі колгоспники будуть присадибних ділянок позбавлені. В постанові про це теж записано: «Визначаючи розміри присадибних ділянок, потрібно недопускати збільшення присадибного земельного фонду за рахунок суспільного колгоспного фонду, а навпаки — його потрібно скорочувати (присадибний земельний фонд — прим. Ред.)» Іншими словами, позбавити селянство присадибних ділянок.

Ціль постанови про зміну колгоспного статуту ясна — вона позбавляє цілком колгоспників того, провізоричного відокремлення від колгоспу, яке мало селянство, спираючись на присадибні ділянки, закріпачусь селянство в колгоспах до кінця, ставить його обличчям до голоду. «Не буде колгоспник працювати від зорі до зорі в колгоспі, — помре з голоду» — така логіка постанови про статут. ЦК КПСС поставив перед урядовими і партійними наглядачами на селі витиснути з колгоспника, якого загнано у сліпу вулицю, все, що він в силі дати власною працею. В зв'язку з тим збільшується обов'язковий мінімум трудоднів, збільшується і сам трудодень за змістом праці (але не по своїй оплаті), та підвищується її видайність.

Про проєкт такої постанови на 20 з'їзді партії, ніхто не сказав ані слова, хоч вона напевно була вже в кулуарах Кремля ухвалена.

Так фактично виглядає на практиці обіцяні Хрущовим 40% збільшення трудоднів колгоспників.

Обіцянки поліпшити житлові умовини

Говорячи про матеріальний стан та культурний рівень советського народу, Хрущов, у своїй доповіді на 20 з'їзді партії дуже багато обіцяв підсоветському населенню поліпшити нарешті його житлові умовини. Вину за злий стан забезпечення населення житловими мешканнями Хрущов валить не на «соціалістичну» систему, що удержавила в СРСР житловий фонд та довела його до катастрофи, — а на другу світову війну. Без сумніву друга світова війна завдала величез-

ну руйнацію підсоветському житловому фондові, але він і до війни перебував у катастрофальному стані.

В советській технічній енциклопедії¹⁾ пишеться: «З 1914-18 рр. будівництво в Росії припинилося, а воєнні дії зруйнували понад 2 млн. будинків. На кінець громадянської війни житловий фонд перебував в катастрофічному стані. Понад одна п'ята його була зруйнована.» А. М. Гольденберг²⁾ подає: «Згідно перепису 1926 року житловий фонд в містах і міських селищах складав 154 млн. кв. метр.» Якщо житлового фонду була зруйнована одна п'ята, а по перепису в 1926 році він дорівнював 154 млн. кв. метри, тобто три п'ятих — весь житловий фонд царської Росії складався 205 млн. кв. м. Професор А. А. Зайцев³⁾ подає, що в 1914 р. населення Росії дорівнювало 139 млн. осіб, з них в містах жило 14%, або 19,4 млн. На одну душу міського населення припадало **10,5 кв. метра**. Промисловість царської Росії в переважній більшості була розташована в містах та приміських околицях. Таким чином міста переважно були заселені робітництвом, а в меншій мірі торгівцями, урядовцями та так званими «панами». Тому твердження советської пропаганди, що в довоєнному часі з міської площі користалися лише пани — капіталісти, не витримує критики. На час перепису житлової площі в 1926 році міське населення зросло вже до 26,3 млн.⁴⁾ Отже, на одну душу припадало **5,8 метра**. Згідно советського житлового законодавства, на одну людину в СРСР приділяється 12 кв. м. житлової площі (на сімейних по 9 кв. м.). Якщо ж взяти в середньому тільки 10 кв. м., в 1926 році потреба в житловій площі в СРСР була вже в 263 млн. кв. м., — не вистачало 109 млн. кв. метрів.

За советськими повідомленнями за перші 3 п'ятирічки в СРСР було збудовано і передано до експлуа-

1) 1938 рік, т. 8, стор. 19.

2) «Основные вопросы организации финансов социалистического жилищного хозяйства», стор. 18, за 1951 р.

3) «Динамика населения СРСР на 1952 р.» стор. 24.

4) Сов. Енц. Словник, т. 3, стор. 276.

тації 90 млн. кв. м.⁵⁾ Отже, на кінець третьої п'ятирічки в СРСР усупільнений житловий фонд дорівнював 244 млн. кв. метри.⁶⁾ В 1940 році населення СРСР дорівнювало 193 млн. осіб, а відсоток міського населення зріс до 32,8%, або в абсолютній кількості 63,3 мільйона. Потреба в житловій площі, згідно советських норм, була 633 млн. кв. метри, при фактичній наявності її в 244 млн. кв. метри. На одну душу міського населення в 1940 році припадало **пересічно 3,8 кв. метра.**

В «Ітогах виконання четвертого (першого післявоєнного п'ятилітнього плану СРСР за 1946-1950 гг.)⁷⁾ повідомляється, що «за рахунок державного кредиту збудовано та відбудовано понад 100 млн. кв. м. житлової площі.» Під час війни в містах було зруйновано понад 70 млн. кв. м. житлової площі⁸⁾. Таким чином на кінець 1950 року в СРСР міської усупільненої житлової площі нагромаджувалося 274 млн. кв. метрів.

Директивами п'ятої п'ятирічки (1951-1955 рр.) передбачалося в СРСР збудувати і передати до експлуатації 105 млн. кв. метрів нової житлової площі. ЦСУ не повідомило, яку кількість її було збудовано протягом п'ятої п'ятирічки. Якщо умовно взяти, що на кінець 1955 року дійсно було збудовано 105 млн. кв. м., вона дорівнювала б 379 млн. кв. метрів. Советські повідомлення не оголосили кількість міського населення на кінець 1955 року. В 1953 році воно складало 80 млн. чоловік, або 38% всього населення СРСР. Припустимо, що на кінець 1955 року міського населення було 40%, що дорівнює 86,8 млн. Отже, на одну душу міського населення в 1955 році **припадало 4,1 кв. м.** Советські офіційні повідомлення про «успіхи» розвитку підсоветської економіки за повоєнні роки за 100% беруть тепер її рівень 1940 року. Отже, в відсотках до 1940

⁵⁾ В. Л. Кобалевський: Жилищное строительство в пятой пятилетке. Госполитистат, 1954 г., стор. 9.

⁶⁾ Советский Энциклопедический Словник, т. 3, ст. 276.

⁷⁾ Госполитиздат, 1951 г., стор. 21.

⁸⁾ «Жилищное коммунальное Хозяйство», ч. 5, за 1953 рік, стаття «Шире размах жилищного строительства».

року забезпечення житловою площею в СРСР «пролетаріату» збільшилось на 8%, а в фактичних показниках тільки на 0,3 кв. метра і далеко ще не досягло рівня 1914 року.

Зводячи всі показники в одну табличку, наглядно матимемо такий образ:

Роки	Кількість міськ. нас. в млн.	Житловий фонд в млн. кв. м.	Пересічно на 1 душу	% до 1914
1914	19,4	154,0	10,5	100,0%
1926	26,3	154,0	5,8	55,2%
1940	63,3	244,0	3,8	36,2%
1950	70,0	274,0	3,9	37,1%
1955	86,8	379,0	4,1	39,0%
1960	104,7 ориєнтовно	584 плян*)	5,6	53,0%

Складена нами табличка свідчить, що в 1960 році міське населення СРСР не буде мати житлової площі не тільки, згідно передбачених советських законів, але навіть і тієї кількості, яку мало в 1914 році. Порівняно з 1914 роком в відсотках житлова площа зросла в 1955 р. аж на 246%, що й дає підстави советській пропаганді галасувати про позірне зростання «добробуту» підсоветського населення за «соціалістичної» системи, але що на одного мешканця припадатиме в 1960 році половина тієї житлової площі, яку мав мешканець за царської Росії, про те вона мовчить.

Більшовики взагалі офіційно не оголошують кількість квадратних метрів житлової площі, яка припадає на душу населення, бо воно цілком скомпромітувало б всю їхню фальсифікацію зростання «добробуту».

Советська Технічна Енциклопедія за 1938 рік лише один раз написала, що «за перших чотири роки другої п'ятирічки збудовано 25,7 млн. кв. м., в тім, в усупіль-

*) 584 млн. кв. м. житлової площі вираховано на кінець 1960 р., згідно заяви Хрущова, у якій він каже, що «передбачається за рахунок виділених за пляном державних грошей збудувати житлових будинків загальною площею до 205 млн. кв. метрів.»

неному секторі 24 млн. В висліді середня норма на 1 чоловіка піднеслася з 4,78 до 5,47 кв. м., що знов не відповідає правді. За советськими відомостями, кількість міського населення в 1936 році дорівнювала 47 млн., а житлова площа 188,3 млн. кв. метра — на душу припадало лише 3,9 кв. метра, а не 5,47.

Фактично пересічна кількість кв. м. житлової площі на душу міського населення в СРСР навіть менша, ніж це показано у нашій таблиці, бо більшовики до неї зараховують також площу дитячих будинків, ясел, клубів, шкіл та лікарень під назвою «культурно-побутові установи».

Якщо ж розглядати в правдивому світлі твердження советської пропаганди про те, що до революції більший відсоток житлової площі в містах посідало буржуазією-панамі та порівняти з житловою площею, що її тепер замешкує советська буржуазія-партійні панчі, наочно переконаємося, що тепер в містах СРСР вся партійно-адміністративна та урядова кліка з її установами займає в декілька разів більше цілої площі, ніж замешкує її робітництво.

Советська пропаганда, намагаючись викрутитись перед підсоветським населенням за його жахливий житловий стан, посилається на те, що в капіталістичних країнах населення, а особливо робітництво, живе в норах. Але советське робітництво напевно пам'ятає робітничі селища під назвою «Собачівка, Глинищата, Копайлівка, Лісячі яри, Бабинці» і т. д., де жило і живе робітництво в землянках за містом у ярах (особливо в Донбасі).

Жахливий стан з мешканнями змусив уряд ухвалити в 1922 році закон про індивідуальне будівництво, що ним розпочало займатися Житлове Кооперативне Товариство (ЖАКТ). В 1927 році воно дало вже 1,5 млн. кв. м. нової житлової площі, а в 1934 р. — 6 млн. кв. м.⁹⁾

Але в 1936 році житлові фонди будівельної кооперації були державою усупільнені і записані на рахунок соціалістичного будівництва, а 17 жовтня 1937 р. житлово-арендна кооперація зліквідована. По війні уряд знову був змушений дозволити індивідуальне бу-

⁹⁾ Технічна Енциклопедія 1938, том 8, стор 21.

дівництво, асигнуючи для того потрібні довготермінові кредити в розмірі від 3-х до 10 тис. карб. терміном на 7 років, з виплатою по 2% річних. На жаль, советські офіційні повідомлення не подають кількості житлової площі, що будується індивідуально, тому про її кількість нічого не можна сказати.

Н. Вознесенський, в своїй вищці «Военная экономика СССР в период отечественной войны» пише, що «з 12 млн. житлових будинків сільського населення на окупованих теренах знищено 3,5 млн.». За відомостями В. Л. Кобалевського¹⁰⁾, на кінець 1950 року в СРСР збудовано і відбудовано 2,7 млн. нових житлових будинків, а за перших два роки п'ятої п'ятирічки збудовано додатково 770 тис. На кінець 1953 року військові знищення житлових будинків в сільських місцевостях немов би вже ліквідовано. Але советська преса протягом 1954—55рр. повідомляла на своїх сторінках, що і до цього часу в СРСР відбудовуються житлові будинки в сільських місцевостях, зруйновані в часи другої світової війни. Це свідчить, що житловий фонд в сільських місцевостях ще не відбудований, а взагалі сільський житловий фонд СРСР перебуває ще в гіршому стані ніж міський. З советських джерел не має змоги усталити, як розподіляється житловий фонд СРСР в окремих республіках, але в 1951 році з усього будівництва (сільського і міського) в СРСР, якого було загалом 27 млн. кв. м., на РСФСР припадає 17 млн. м.¹¹⁾. Населення РСФСР складає¹²⁾ у відношенні до населення СРСР 51,1%. Отже, на РСФСР, в порівнянні з іншими поневоленими неросійськими республіками, припадає в житловому будівництві загалом 63%, а останні 37% припадають на 15 інших республік, що входять до СРСР. З доповіді голови Московського Обласного Виконкому, Яснова, видно, що за 3 роки (1951-1953) в

¹⁰⁾ В. Л. Кобалевський: Жилищное строительство в СССР.

¹¹⁾ Журнал «Жилищно-коммунальное хозяйство», 1952 р. т. 9, стаття інж. Л. Шакунова.

¹²⁾ «Економічна географія СССР», Держучпедвид «Радянська школа», Київ — 1951 р.

Москві та московській області було збудовано 3928 млн. кв м. житлової площі¹³⁾. «Труд» ч. 14. за 1954 р. писав, що в Києві після війни, в 1954 році відновлено і збудовано півтора мільйона квадратних метрів житлової площі, а в Одесі 110 млн. кв. м. Але про ці питання в советській пресі немає докладніших відомостей і про гірший стан житлової площі в Україні та її відбудову можна судити тільки по окремим, скупим відомостям з советської преси, які однак свідчать, що привілей має в першу чергу РСФСР (вірніше сама Московщина), а потім вже йдуть поневолені нею неросійські терени.

Житлова криза в СРСР досягла такої величезної загрози, що Хрущов на 20-му з'їзді змушений був заборонити зростання міського населення великих міст за рахунок притягнення робітничої сил з других місцевостей, а задовільняти таку потребу населенням тих же міст. Розв'язуючи немов би тим (провізорично) житлову кризу в містах, Хрущов з рамени ЦК КПСС, закріплює міське населення за його місцем проживання, змушує те населення, яке працює в урядових та інших установах міста, йти на виробництво робітниками та накладає партійну заборону проживати в великих містах іншому населенню. Очевидно, що такі заходи уможливають більшу контролю МВД над населенням та забороняють без дозволу його самовільний рух з однієї місцевості до другої. Пересунення населення відбуватиметься тільки за загальним пляном, а звідси стають зрозумілими виселення українського населення до Комі АРСР, хрущовські заклики про «добровільність» переселення на цілину, на великі будівлі до Сибіру, в середню Азію і т. д.

Щоб у якійсь мірі злагіднити житлову кризу. Хрущов закликав поширювати індивідуальне будівництво за рахунок особистих заощаджень робітників та службовців. (За рахунок яких заощаджень?). Не торкаємось тут особистих заощаджень підсоветського населення, лише можемо ствердити, що за їхній рахунок житлового будинку не збудуєш. Про мізерність заощаджень

в ощадничих касах підсоветського населення, особливо селянства, свідчать хоч би ті факти, що їх подає советська преса, вихваляючись, що колгосп виділяє кредити для будови окремим (передовим) колгоспникам житлових будинків. Це свідчить, що селянство ніяких заощаджень не має.

Так правдиво виглядають хрущовські обіцянки про поліпшення житлових умовин підсоветського населення. За всіма советськими показниками житлова криза в СРСР не буде зліквідована і в 1960 році.

ПРОМИСЛОВА ПРОДУКЦІЯ СРСР В ПРАВДИВОМУ СВІТЛІ

Як відомо, творцем советської індустріалізації був Сталін. В своїй доповіді про внутрішнє становище СРСР Хрущов ані словом не згадав про творця советських п'ятирічок Сталіна, а навпаки навмисне підкреслив заповіді Леніна, згідно яких компартія СРСР весь час немов би турбувалась про перевагу зростання тяжкої промисловости. Хрущов, оголошує абсолютні показники виробництва советської промисловости лише за 1955 р. навмисне не порівнюючи їх з абсолютними показниками промисловости західного світу.

Порівняльна табличка має фактично такий вигляд:

	Електроенергія		США	Англія	Зах. Франція	Нім. ція
	СРСР	1955				
Електроенергія в млрд. кватгодин	1955	1960	1955	1954	1954	1954
Вугілля млн. тн.	170.0	320.0	555.0	72.9	68.6	41.5
Нафта млн. тонн	391.0	593.0	378.0	228.0	216.0	56.0
Сталь млн. тонн	71.0	135.0	357.0	—	3.4	20.0
Автомаш. тис. шт.	45.0	68.3	115.0	19.0	21.4	10.6
	445.0	650,0	9,100.0	4,748.0	5,421	—

Навмисним непорівнянням абсолютних показників кількості виробленої промислової продукції в західному світі, Хрущов ще раз хоче приховати систематичне відставання СРСР від передових індустріальних країн, не зважаючи на те, що вся увага партійних і урядових кіл звернена лише на підганання приспеше-

¹³⁾ «Вечорная Москва», 1954 г. ч. 36.

ного розвитку важкої індустрії, за рахунок гальмування розвитку інших галузей промисловості.

Щоб створити в очах підсоветського населення фальшиву ілюзію про систематичне збільшення виробництва продукції на душу населення в СРСР, Хрущов подає по окремим видам продукції відсотки збільшення, не вказуючи з чим він їх порівнює. Він змушений все ж таки ствердити, що «по рівню виробництва на душу населення» СРСР відстав від головних капіталістичних країн. Хрущов заповідає, що для розвитку советської індустрії потрібно ще багато зусиль, «щоб... догнати та перегнати найбільше розвинені капіталістичні країни по рівню виробництва на душу населення». Такі самі слова говорив 28 років тому Сталін, починаючи доганяти Захід. Вся біда в перегонах в тому, що Захід не хоче зачекати, але з кожним роком щораз могутніше розвиває свою передову промисловість.

Куди витрачалися гроші?

Згідно твердження Хрущова, в п'яту п'ятирічку порівняно з четвертою, капіталовклади в промисловість СРСР збільшились на 94%. В будівництво електривень капіталовклади зросли в 3,4 рази, в нафтову промисловість — 2,3 рази, в чорну та кольорову металургію — в 1,8 разів, в хемічну — в 1,8 разів, а в машинобудівництво — в 1,7 разів. Натомість в легку та харчову промисловість капіталовклади збільшились тільки в 1,5 разів.

З наведених відсотків яскраво викреслюється:

а) за рахунок штучного гальмування розвитку легкої та харчової промисловостей шляхом зменшення капіталовкладів, тобто свідомим обіднюванням російською компартією підсоветського населення, розвиток важкої промисловості прискіпувався багато більше, ніж в четвертій п'ятирічці;

б) переважна більшість капіталовкладів спрямовувалась на розвиток електривень, як головної підстави продукції атомової зброї; тобто головна ціль Москви протягом п'ятої п'ятирічки було накопичення атомової зброї;

в) по атомовій зброї першочергову увагу приділялося розвиткові чорної, кольорової, хемічної та машинобудівельної галуззям промисловості — підставі збройного потенціалу СРСР.

Хрущовські показники розвитку промисловості найправдивіше окреслюють приготування Москви до агресивної політики за кордоном і суперечать його заяві, що «промисловість табору соціалізму має в своєму розвитку мирний напрям».

Якщо правда, що система економічного розвитку соціалістичної країни в своїй природі ліпша за капіталістичну і, якщо в СРСР вже збудоване соціалістичне суспільство, для чого тоді потрібно, ще й тепер прискіпувати розвиток важкої промисловості тільки в одній СРСР, а сателітні країни мусять розвивати свою економіку координовано до московської?

ОБМАНЛИВЕ СТВЕРДЖЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ВИДАЙНОСТІ ПРАЦІ І ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТНІ

Казки про підвищення видайності праці

Видаїність праці в промисловості, сказав Хрущов на 20 з'їзді, немов би в 1955 році перевищила довоєнний рівень майже вдвічі. Він стверджує, що за роки п'ятої п'ятирічки більше, ніж дві третини приросту промислової продукції, одержано через підвищення видайності праці.

Таке твердження Хрущова заперечують офіційні звідомлення Центрального Статистичного Управління СРСР (ЦСУ) про виконання річних планів підсоветською економікою. За Хрущовим, 1940 довоєнний рік по видаїності праці дорівнював 100%; в 1955 році вона мусіла б досягти 200%. Це свідомо брехня. Видаїність праці в 1942 році, порівняно до 1940 року, зросла на 19%, в 1943 році¹⁾ ще додатково на 70%.

Про виконання річних планів в СРСР, ЦСУ офіційно повідомило, що, порівняно до кожного минулого

¹⁾ Н. Вознесенский, «Военная экономика СССР в период отечественной войны», ОГИЗ, 1948 р., стор. 112.

року видайність праці в промисловості зросла в 1953 році + 6%, в 1954 році: + 7%, в 1955 році: + 8%. Однак, наступними своїми ствердженнями ЦСУ заперечило свої повідомлення про зростання видайності праці, підносячи, що в 1953 р. «план підвищення видайності праці в промисловості та в будівництві не виконано»²). Або що також в 1954 р. «по міністерствам, що виконали план по видайності праці загалом, багато підприємств не виконали своїх завдань по піднесенню видайності праці»³). Такі самі ствердження подає ЦСУ і за 1955 р. в своєму звідомленні «Об ітогах виконання государственного плана развития народного хозяйства СССР за 1955 год»⁴).

«Ще й тепер багато підприємств систематично не виконують завдань по підвищенню видайності праці» — заявив Булганін⁵) на липневому пленумі в 1955 р. В 1954 році більше, ніж 40% підприємств загально-союзних та союзно-республіканських міністерств не досягли планових показників по видайності праці... За останні 4 роки видайність праці в промисловості піднеслася на 33%. На 19-му з'їзді партії в 1952 році Маленков, в своїй звітній доповіді заявив: « За час від 1940 по 1951 рр. видайність праці в промисловості зросла на 50%, а 70% приросту промислової продукції одержано за рахунок зростання видайності праці»⁶).

Директивами 19-го з'їзду партії на 5-ту п'ятирічку передбачено підвищити⁷) видайність праці в промисловості теж на 50%.

Зводячи разом до одної цілості 50% маленковських та 33% булганінських показників підвищень видайно-

²) «Известия», 31. 1. 1954.

³) «Известия», 21. 1. 1955.

⁴) «Правда», 31. 1. 1956.

⁵) Доповідь Булганіна на липневому пленумі ЦК КПСС в 1955 р. «Правда», 17. 7. 1955 р.

⁶) Г. Маленков «Отчетный доклад 19 съезду партии о работе ЦК ВКП(б)». ГИЗПЛ, 1952 р., стор. 71-72.

⁷) Директива 19-го з'їзду по п'ятій п'ятирічці. ГИЗПЛ, 1952, стор. 30.

сти праці, що дають лише 83%, наочно переконаємося, що директивне завдання по підвищенню видайності праці ще на 50% в п'ятій п'ятирічці недовиконані і не відповідають ствердженню Хрущова, що «видайність праці в промисловості в 1955 році перевищила в 2 рази довоєнний рівень». Якщо рахувати, що Булганін оголосив на липневому пленумі ЦК КПСС в 1955 р. показники про видайність праці лише за 4 минулих роки п'ятої п'ятирічки (33%), то не може бути, щоб за 1955 рік видайність праці підвищилася зразу на 17%, бо темпи її зростання в минулих роках були майже на одному рівні.

Обманом про зростання видайності праці в СРСР Хрущов переслідує такі цілі:

а) психологічно змусити підсовєтське населення (особливо робітництво), шляхом ще більшого напруження своєї працездібності підвищити темпи праці, щоб під плащиком «догнати і перегнати капіталістичні країни» показати перевагу розвитку «соціалістичної» економіки над капіталістичною;

б) створити в очах небільшовицького світу фальшиве уявлення про високі темпи розвитку совєтської економіки, які немов би заложені в самій природі соціалізму;

в) виправдати злочинний визиск компартією підсовєтського населення, спрямований на його постійне ожебрачення, щоб збільшеним тиском на підвищення видайності праці створювати величезні резерви продукції на мілітарні потреби та на заощадження фінансово-бюджетних витрат державою, тим самим стабілізувати курс совєтських грошей;

г) за рахунок підвищення видайності праці безкоштовно приспішувати зростання промислової продукції та зменшити для держави її собівартість;

д) накопичувати велику кількість продукції для продажу її населенню, наявність якої в торгівлі, при обмеженню купівної спроможності населення фальшиво свідчила б про «ізобіліє» продуктів в СРСР для «задовільнення» матеріальних потреб населення;

е) виправдати підвищення норм виробітку (визиску)

та потребу існування московського канчука над підсоветським населенням, (яким є Державний Комітет по організації праці і заробітної платні на чолі з Кагановичем), щоб гальмувати заробітну платню робітництва, згідно Ленінської теорії, зінтерпретованої Булганіном на липневому пленумі ЦК КПСС в 1955 р., що «для створення міцної бази неухильного піднесення добробуту народу необхідно, щоб підвищення видаєності праці постійно випереджало зростання заробітної платні».

Але навіть з офіційного повідомлення керуючих московських державних чинників на поверхню вилазить правдиве ставлення пересічного підсоветського населення до проклямованої Кремлем підвищення видаєності праці. Підсоветське населення цілком не захоплене бажанням підвищувати видаєність праці (не захоплене соціалістичним будівництвом) та пасивним, йому доступним способом саботує темпи зростання розвитку тяжкої промисловости, яка, замість користі, діє відворотно, — ожебрачує і знижує його матеріальний добробут.

Що робітник заробляє своєю працею?

Хрущов навмисне не подав стану номінальної пересічної заробітної платні підсоветського робітництва на день 20-го з'їзду. Він весь час підкреслював тільки зростання реальної заробітної платні, яка фактично нічого «реального» не дає. Советські газети на своїх сторінках, для пропагандивної ілюзійности для підсоветського населення, вміщують час-до-часу найвищу заробітну платню в окремі місяці окремих робітників-передовиків

Так, напр, газета «Труд» 21. 6. 1955 р. повідомила, що передові робітники вугільної промисловости в шахтах Донбасу заробляють на місяць 766 — 1040 карб.; та ж газета від 7. 1. 1956 р. писала, що передовий шахтар молодий забойщик Лисичанської шахти ч. 1-2 (Донбас) ім. Мельнікова, Василь Дячков в липні 1955 року заробив за місяць 1400 карб., а в вересні 3170 карб., перевиконуючи щоденно в 1,5 до 2 рази норми. «Правда

Украины» від 6. 1. 1956 р. писала, що в Дніпропетровську на будівництві тресту «Заводстрой» штукатурки щоденно перевиконують норми на 25% і заробляють пересічно на місяць 715 карб. (нормально — 572 карб.), а бляхарі дахів, перевиконуючи норми на 41% заробляють 1098 карб., (нормально — 780 карб.). Газета «Молодь України» 14. 1. 1956 р. писала, що комсомолец-передовик Компанієць, працюючи кваліфікованим робітником Вінницького електротехнічного заводу і перевиконуючи норми в 3 рази, заробляє 1186 карб., а комсомолец Осян, виконуючи норми лише на 100% заробляє 384 карб.

За аналізою доривочних повідомлень, що їх можна виловити з советської преси, пересічна місячна заробітна платня середньо кваліфікованого робітника (4-5 тарифного розряду) дорівнює приблизно 650-700 карб., що може відповідати дійсності. Н. Вознесенський в своїй книжці¹⁾ писав: «Середньомісячна грошева платня робітників в союзно-республіканській промисловості з 375 карб. в 1940 році, збільшилась до 573 карб. в 1944 році. В вугільній промисловості вона дорівнювала 729 карб. і чорній мателюрії — 697 карб. На липневому пленумі ЦК КПСС в 1955 році Булганін заявив²⁾, що ... «реальна заробітна платня робітників та службовців порівняно з рівнем 1940 року збільшилась на 90%. Отже вона дорівнювала б тепер на нашу думку в середньому 712 карб. Середньомісячна заробітна платня американського робітника в 1954 р. дорівнювала 325 дол., а німецького — 270 німецьких марок. Американський робітник може купити за свою платню 7 якісних убрань, німецький 2, а підсоветський 1 неякісне убрання. (За повідомленнями кореспондента американської газети «Таймс» Гаррі Шварца, який був один місяць в СРСР в 1955 році, убрання для муштин коштує в СРСР від 540 карб. до 1342 карб.).

¹⁾ Н. Вознесенський «Военная экономика СССР в период отечественной войны». ОГИЗ, 1948 г., стор. 118.

²⁾ «Правда», 17. 7. 1955 р.

Твердження советської пропаганди про збільшення експлуатації в країнах капіталізму цілком заперечує наступна табличка про життєвий рівень та пересічну платню американського робітника:

	1938 р. береться за 100%	1950	1954
Кошти місячного життя в США для пересічного робітника	100%	166,3%	191,0%
Реальна місячна пересічна платня пересічного робітника в США	100%	182,2%	205,6%
Пересічна денна платня робітника в долях	5,1	11,7	14,4

Хрущов в своїй промові не порівнював стан середньої місячної заробітної платні підсоветського робітника з платнею закордонного, бо таке порівняння заперечило б той «високий добробут» підсоветського населення, якого в дійсності в СРСР немає, але який фальшиво пропагується советською пресою для населення незбільшовиченого світу.

Накинення фальшивої думки про економічну потужність СРСР та погрози бюрократам

Переконуючи з'їзд, що промисловість СРСР в шосту п'ятирічку вступає зі значно більшими потенційними можливостями, ніж раніше, Хрущов хоче, щоб делегати з'їзду уроїли собі майбутнє советської промисловості так: «тепер є вже всі можливості, щоб поставити перед промисловістю нові крупніші і якісно вищі завдання, здійснення яких ще вище піднесе економічну потужність СРСР та добробут підсоветського народу».

Хрущов накидає думку, що економічна потужність СРСР вже тепер дуже велика, а в майбутньому буде ще більша. Він обіцяє, що вона значно поліпшить матеріальний добробут підсоветського населення, який

немов би є вже тепер досить високий, завдяки сучасній великій економічній потужності промисловості. Такою заявою Хрущов намагається сталінською метою викликати ентузіазм підсоветського населення до виробничої активності, самовиснаження та підвищення видайності праці, «нового великого кроку вперед по шляху поступового переходу від соціалізму до комунізму». Іншими словами Хрущов повторив резолюцію 17-го з'їзду ВКП(б), де записано: «Здійснення завдань другої п'ятирічки, п'ятирічки корінного піднесення життєвого рівня робітничих і селянських мас на основі завершення технічної реконструкції всього народного господарства, не може не викликати ентузіазму трудящих, припливу виробничої активності і ростучого прагнення до освоєння нової техніки в найширших масах трудящих — будівників соціалізму»³⁾.

Заявляючи, що «перед промисловістю тепер можна поставити більше крупні і якісно нові завдання», Хрущов тимсамим говорить прямо, що членам компартії заспокоюватись на досягненнях не можна, ані перетворюватись у бюрократів, а треба їм всюди втручатись і спонукувати всі прошарки підсоветського суспільства до напруженої праці.

Хрущов нарікає, що успіхи промисловості збаламутили голови декотрим господарникам та партійним працівникам, зродили у них зазнайство, самозаспокоєння, довели до недооцінки потреби постійного поліпшення виробництва, впровадження найновіших досягнень советської та закордонної науки і техніки. Він порівнює таких людей з людиною в футлярі, критикве їх, що вони не бажають знати про нове і передове і грозить, що можна неприємностей нажити. Хрущов, як і Булганін звинувачує в бюрократизмі низи, не говорячи про те, що в найбільшому бюрократизмі світа, в советському бюрократизмі, винні якраз верхи з своїм ленінським приципом соціалістичної системи, її централізмом, диктаторськими наказами згори, цілком-

³⁾ «Ленінізм». Хрестоматія. Партвидавництво ЦК ВКП(б)У. 1935 рік, стор. 283.

тим удержавленням всіх галузей советського життя, ленінсько-сталінським талмудизмом і догматизмом, який штучно притягається як панцир, щоб ним прикриваючись, можна рятувати себе від «неприємностей» згори, та зберігати в умовах советської дійсності власне життя.

Завдання, які на 20-му з'їзді загострив Хрущов перед господарниками та партійними керівниками, це старі сталінські завдання, запозичені Хрущовим в його учителя Сталіна⁴⁾ з «Питань ленінізму»: «Максимум за 10 років ми повинні пробігти ту віддаль, на яку ми відстали від передових країн капіталізму. Для цього у нас є всі «об'єктивні можливості... Час нам навчитись використовувати ці можливості. Час покінчити з гнилою настановою невтручання у виробництво. Пора засвоїти іншу, нову, відповідно до нинішнього періоду настанову: втручатися в усе... Більшовики повинні опанувати техніку... Тепер нові умови розвитку промисловості, що вимагають нових методів роботи, нових методів керівництва господарським будівництвом...

Для цього потрібно, щоб наші господарські керівники зрозуміли нову обстановку, вивчили конкретно нові умови розвитку промисловостей, перебудували свою роботу відповідно до вимог нової обстановки... Думати, що можна тепер кермувати з канцелярії, сидючи в конторі, далеко від заводів — значить помилятися»...

Питання відбюрократизування партійного керівництва, збудження більшої ініціативи у керівництв, недоліків в праці промисловості та байдужнього ставлення до нової техніки, було обговорюване на минулих пленумах ЦК КПСС та нарадах працівників промисловості і сільського господарства. Хрущов лише зайвий раз повторив на з'їзді те, що було вже ухвалено в урядових партійних постановках, виправдуючи також і ту велику чистку советського державного апарату, що була започаткована в 1954-55 роках. Цим самим він недвозначно натякнув, що в майбутньому такі чистки будуть теж відбуватися, а також кинув погрозу в бік

⁴⁾ Сталін: «Питання ленінізму», 1931 р., стор. 380-381.

партійних бюрократів, що їхні місця в апараті не доцільно стелі та міцні.

Значення збільшення мобілізації партії в шостій п'ятирічці, яке вже розпочате, Хрущов підкреслив тим, що в проєкті директив по шостому п'ятирічному пляні накреслена величезна програма розвитку всіх галузей підсоветської господарки, першочерговими завданнями якої є даліше прискішення розвитку чорної та кольорової металургії, паливної і хемічної промисловостей, забезпечення зростаючих темпів будівництва електривень та швидкий зростаючий розвиток машинобудівництва.

Проєкт директив по шостій п'ятирічці передбачає збільшення в 1960 році рівня промислового виробництва порівняно з 1955 роком загалом на 65%, але виробництво засобів виробництва збільшиться на 70%, а виробництво предметів споживання на 60%. Хрущов говорить, що виконання завдань шостої п'ятирічки піднесе рівень промислового виробництва в СРСР більше, ніж в 5 разів, порівняно з 1940 довоєнним роком.

Ще раз наочно бачимо, що і в шостій п'ятирічці першочергове опертя ставиться на розвиток тих галузей тяжкої промисловості, які забезпечують Москві економічну базу для мілітарного потенціалу, розбудову її збройних сил, цілковите прив'язання до Москви економіки сателітних держав та уможливлення прискішеної колонізації «неутральних» (б, колоніальних) країн. Розвиток тяжкої промисловості відбуватиметься і в шостій п'ятирічці за рахунок гальмованого зростання виробництва предметів споживання, інакше кажучи коштом ожебрачення населення, при відносному зростанню темпів поліпшення матеріального рівня, які цілковито не відповідають темпам зростання тяжкої індустрії.

Політика гальмування зростання матеріального рівня підсоветського населення була засадничою політикою Москви і в часи довоєнних п'ятирічок.

Про це свідчить така офіційна табличка з книжки А. Ноткіна «Матеріально-производственная база социа-

лизма» (Видавництво Академії Наук СРСР, Москва, 1954 рік, стор. 121):

Зміни в галузевій структурі промислового виробництва в СРСР в роки довоєнних п'ятирічок

	Питома вага в основних фондах, %				Питома вага в валовій продукції, %			
	1928	1932	1937	1940	1928	1932	1937	1940
Виробництво середників виробництва	58,3	71,5	78,2	77,7	39,7	53,4	57,8	61,2
Виробництво предметів споживання	41,7	28,5	21,8	22,3	60,3	46,6	42,2	38,8

З цієї таблички переконаємося, що питома вага виробництва предметів споживання в загальних основних фондах та в валовій продукції СРСР в часи довоєнних п'ятирічок неухильно зменшувалась. Незначне коливання на 1,5% в бік підвищення сталося в 1940 році, не в валовій продукції, а лише в основних фондах. Отже кожної п'ятирічки розбіжність, тобто «ножиці», між виробництвом середників виробництва та виробництвом предметів споживання неухильно збільшувалось, а це свідчить про фальшиве декларування ЦК КПСС, що советські індустріїні п'ятирічки поліпшували матеріальний добробут населення.

Ціль прискорення технічного прогресу в промисловості

Вперто накидаючи свою провідну думку, що СРСР вже «переганяє» передові капіталістичні країни західної Європи, про що Хрущов говорив в своїх висновках про 5 п'ятирічку в галузі промисловості та зростання об'ягу промисловості в СРСР і капіталістичних країнах, Хрущов загострив перед 20-им з'їздом справу прискорення технічного прогресу в промисловості. Це саме обговорювалось і на липневому пленумі ЦК КПСС в 1955 році в доповіді Булганіна. Липневий пленум змушений був ствердити, що технічний прогрес в СРСР стоїть на місці, техніка не удосконалюється і повністю не використовується, нова техніка ігнорується, через

централізацію планування і керування та намагання бути в кожній галузі промисловості самовистачальними ставить великий паралелізм в виробництві продукції. Хрущов лише зайвий раз підтвердив і загострив постанови липневого пленума.

Ці питання обговорювалися і ставилися перед промисловістю також і на 19-му з'їзді партії в промові Маленкова, про це писав Сталін в «Питаннях лєнінізму» в розділі «Про індустріалізацію країни та правий ухил в ВКП(б)» на стор. 359. Отже Хрущов нічого нового фактично не сказав, лише повторив те, що було за нього сказане його учителем Сталіном.

Підкреслюючи на 20-му з'їзді потребу прискорення технічного прогресу Хрущов повторив сталінське «догнати і перегнати», на тлі якого була виголошена вся промова Хрущова про міжнародній та внутрішній стан СРСР.

З хрущовського «прискорення технічного прогресу» викреслюється, що: не зважаючи на минулі п'ятирічки індустріалізації, безкінцеву пропаганду про успіхи соціалістичного будівництва в СРСР та планово-раціональне керівництво, промислова економіка має низку великих і поважних недоліків, що їх породила сама «соціалістична» система. Ці недоліки, згідно хрущовського твердження такі:

1. Техніка ще не удосконалена, порівняно до великого світового технічного прогресу советська конструкція машин в СРСР економічно не вигідна та не продукційна, електрофікація широко не запроваджена, комплексна механізація та автоматизація виробничих процесів перебуває на незадовільному рівні, атомово енергія використовується лише для військового призначення;

2. Советський технічний прогрес гальмується незадовільним станом машинобудівництва, яке, за хрущовським твердженням, є «ключевою галуззю промисловості». Хрущов не додав до свого твердження тільки одне, що машинобудівництво в советських військових п'ятирічках є «ключевою галуззю військової промисловості».

3. Советська «гігантоманія», яка панувала (і панує далі), в часи минулих п'ятирічок, коли будувалися величезні за потужністю і обсягом промислові підприємства, щоб тим самим «перегнати» та здивувати західний світ, виявилася коштовною і нерентабельною. Великі советські промислові підприємства будувалися з розрахунком на виробництво широкої номенклатури продукції з повним циклом її виготовлення, що переслідувало лише військові цілі. Це привело до хибного універсалізму, паралелізму в техніці, до величезного збільшення собівартості продукції та величезних збитків. Тепер Хрущов рекомендує застосувати широку спеціалізацію та кооперування промисловості, очевидно, що з відповідним їй територіальним розміщенням. Кооперування та спеціалізація також переслідують військові цілі, бо в часи атомової війни легше і скорше можна урухомити якусь одну галузь промисловості з одним видом продукції, ніж відбудувати велике промислове підприємство. Крім того кооперування і спеціалізація советської промисловості по окремим видам продукції уможливить застосувати конвеєрну систему, більше автоматизувати виробництво, збільшити масовість продукції, що дозволить Москві накопичити величезні військові резерви — та уможливить конкуренцію Москві в азійських країнах та цілком прив'яже до СРСР сателітні держави.

4. Зростання енергетичних потужностей в СРСР не випереджує розвитку всієї економіки СРСР, не зважаючи на збудовані потужні електривні. Це свідчить, що технічні коефіцієнти використання електривень в СРСР перебувають на низькому рівні, кількість виробленої електроенергії, через прискішену індустріалізацію, не в стані навіть задовільнити першочергові потреби індустрії, що приводить до розриву між станом советської електрифікації та цілою економікою СРСР.

5. Сучасні індустріїні потужності, не зважаючи на те, що хоч вони і переспішено розвиваються, але все ж таки не використовують повністю свої спроможності, не задовільняються сировинною базою. Особливо відстає сировинна база чорної та кольорової металургій.

Це свідчить, що між технічною підготовкою та забезпеченням машинами сировинної бази, а також кількістю виробленої нею продукції та самим запотребуванням на сировину промисловості існує велика диспропорція. Сировинна база не задовільнила потреб індустрії. Це стверджує в своїй промові сам Хрущов, вимагаючи від індустрії більшого вживання такої сировини, що може заступити метал, як, напр., бетон, залізобетон, інша штучна сировина, пластмаса і т. д.

6. Крім диспропорції між сировинною базою та тяжкою індустрією існує весь час дуже велика диспропорція між розвитком тяжкої, легкої та харчової промисловостей. Тяжка промисловість, як вже згадувалось, розвивається за рахунок зменшення капіталовкладів в легку та харчову, а легка промисловість споживає сировину харчової промисловості не для задовільнення матеріальних потреб населення, але для задовільнення допоміжно-технічних потреб тяжкої та військової промисловостей.

Це наочно бачимо хоч би з хрущовського твердження про те, що «до цього часу велика кількість харчових продуктів витрачається на технічні цілі. В 1955 р. на вироблення спирту витрачено 2 мільйони тонн зерна та понад 700 тисяч тонн м'яси. На виробництво м'яса, оливи, олію та на інші технічні цілі витрачається щорічно до 400 тисяч тонн харчових товщів... Ми повинні на кінець шостої п'ятирічки досягти заступлення харчових продуктів, що вживаються на технічні цілі синтетичною сировиною, щоб від 1961 року припинити використання продуктів на ті цілі...

За хрущовським «прискоренням технічного прогресу в промисловості» заховані такі цілі:

а) не тільки зберегти сучасні темпи розвитку тяжкої промисловості, але і прискішувати їх в шостій п'ятирічці, даючи їй першенство перед іншими галузями;

б) терміном шостої п'ятирічки цілковито забезпечити військовий потенціал СРСР, не рахуючись з матеріальним станом підсоветського населення;

в) декларативно пропагувати підвищення визиску

підсоветського робітництва, як зростання кількості індустрічної продукції немов би для задовільнення все зростаючих потреб підсоветського населення;

г) показати підсоветському населенню позірну перевагу «соціалістичної» системи над західним світом;

г) облудливо підкреслити турботи партії про цілковите задовільнення добробуту населення, як свій «найважливіший обов'язок перед народом»;

д) перетворити підсоветське населення шляхом конвеєризації та технізації в безмовного робота — виконавця волі партії, закріпачивши тим самим його ще більше.

НАПРЯМНІ ТЕХНІЧНОГО ОЗБОРЕННЯ ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ

Транспорт в СРСР завжди був «вузьким» місцем в підсоветській економіці. Згубні наслідки злого стану транспорту відбилися досить негативно під час другої світової війни, як також і до війни на розвиткові всієї промисловості СРСР. Велика диспропорція, яка існувала між підсоветською господаркою та транспортом досягла вже таких розмірів, що Хрущов був змушений ствердити це на 20-му з'їзді. Прискорення розвитку тяжкої промисловості, забезпечення військових потреб СРСР у майбутній війні, заплановане пересунення центрів промисловості і хліборобства, а в зв'язку з тим і переселення населення на азійські простори та потреба цілковитого прив'язання до московського центру неросійських республік для більшого політичного та економічного поневолення змусило ЦК КПСС загострити справу розбудови транспорту та зв'язку. Терміном минулих п'ятирічок Москва взагалі говорила про розбудову транспорту загальними фразами, заховуючи у великій таємниці дислокацію транспортних шляхів, як військову таємницю.

Між іншим і в своїй промові про підвищення технічного оснащення транспорту та зв'язку в шостій п'ятирічці Хрущов там обмежився до загальникових фраз, називаючи лише деякі окремі показники.

Він сам ствердив, що залізничний транспорт в технічному відношенні відстав, а електрифікація транспорту

майже занедбана. В зв'язку з тим ЦК КПСС ухвалив в лютому 1956 р. «Генеральний план електрифікації залізниць», розрахований на 15 років. План передбачає електрифікувати 40 тисяч кілометрів залізниць. Однак цей генеральний план в советській пресі оголошений не був, отже розбудова підсоветського транспорту і в шостій п'ятирічці залишається державною таємницею.

У вересні 1955 року ЦК КПСС та Рада міністрів СРСР ухвалили постанову про перебудову низки заводів транспортного машинобудівництва на виробництво тепловозів. Технічно-економічна ефективність тепловозів очевидна, тим більше, що вони стають майже самостійними щодо постачання паливом і будуть незалежні від наявності вугільних баз. Особливо ж велику ефективність дасть переведення залізниць на електротягу. Такі вимоги перед советським транспортом поставив сам прискішений розвиток тяжкої промисловості і вони не є вимогами «соціалістичного» способу господарювання, як про це всюди твердить московська пропаганда. З погляду великопростірності СРСР та забезпечення військових потреб Москви для агресії на незбільшований світ розвиток транспорту став тепер конечною потребою, а електрифікація його зумовлена новими модерними способами атомової війни, під час якої ушкодження окремих електрифікованих ділянок транспорту уможливить не лише швидку відбудову, але і самостійність транспорту. Крім того електрифікація та тепловози звільнять велику кількість зайвої робітничої сили, яка буде спрямована до інших галузей виробництва, спростить керування службою тяги та уможливить більшу автоматизацію на транспорті.

Таємницю реконструкції підсоветського транспорту в більшім ступені розкривають «Директиви 20-го з'їзду КПСС на шосту п'ятирічку» («Радянська Україна», 15-17. 1. 1956 р.). Реконструкція транспорту та будова нових залізниць в шостій п'ятирічці найяскравіше підкреслюють військові цілі як розвитку тяжкої промисловості СРСР так і пересунення її до Сибіру і в Східно-азійські советські простори, щоб захвати її від атомового винищення.

Директивами 20-го з'їзду запроєктовано, а потім ухвалено на самому з'їзді збудувати в шостій п'ятирічці військово-стратегічні залізниці: Магнітогорськ — Стерлітамак — Абдуліно. Ця залізниця пов'яже в одну цілість Поволжя та Магнітогорськ з Казахстаном, а через Фрунзе з Китаєм; Курган — Сікорська — Красноуральськ пов'яже собою уральську промисловість через Курган з Новосибірськом, Барнаулом та Акмолінським — тобто вихід з Уралу в райони Поволжя і Сибіру; залізниця Омськ — Барнаул пов'яже Москву через Казань, Омськ — Барнаул з Алтайщиною, де тепер в горах Алтаю розбудовується потужна кольорова промисловість. Через Бійськ та Дюрбет-Доба Москва буде мати додаткове залізничне сполучення з червоним Китаєм. Таке ж саме промислово-стратегічне та військово значення матимуть і такі залізничні лінії, як Сталінськ — Абакан, Гурьев — Астрахань, Міас — Учали, Єсіль — Тургай. Залізниця Алма-Ата — Держкордон прямо призначена для зв'язку з червоним Китаєм.

На електричну тягу в шостій п'ятирічці ухвалено перевести такі магістралі, як Москва — Куйбишев — Челябінськ — Омськ — Новосибірськ — Іркутськ. Електрифікація цієї лінії уможливить швидше переведення промислової продукції та сировини, збільшить тягаровий вантаж потягів, уможливить швидке пересунення військової техніки та війська в Сибір, або на західні кордони СРСР. Ті ж цілі переслідуються в шостій п'ятирічці розбудовою подвійних колій довжиною в 6.600 кілометрів.

На 20-му з'їзді та в Директивах шостої п'ятирічки нічого не було сказано про розбудову шосейних доріг та автотранспорту.

Хрущов лише стверджує про незадовільний вантажний обіг автотранспорту та шкідливу роздрібненість автотранспортного господарства. Шостою п'ятирічкою передбачено концентрацію і централізацію советського автотранспортного господарства. Хрущов відпекався конкретних плянів розбудови шосейних шляхів загальним ствердженням про потребу всебічно розбудовувати шосейні дороги.

Шосейні шляхи в СРСР були і залишилися військовою таємницею. Будова їх переслідувала в минулі п'ятирічки лише військово-стратегічні та оперативні напрямки, а також прискіпшена вивозу промислової сировини до військових та індустріальних центрів Московщини з поневолених неросійських земель.

Вимога Хрущова про концентрацію советського автотранспорту стверджує, що підсоветське автотранспортне господарство знаходиться на досить низькому рівні, а під час його мобілізації для військових потреб не буде в стані задовільнити вимог советських збройних сил та самої війни. Щоб запобігти тому, Хрущов і вимагає концентрувати та централізувати транспорт. З другого ж боку такі вимоги Хрущова стверджують про недбале господарювання автотранспортними середниками та нездібність транспортної промисловости задовільнити всі потреби і вимги цілої економіки СРСР. Виробництво автомашин в СРСР, на душу населення, не зважаючи на прискіпшену розбудову автозаводів, порівняно з Заходом, надзвичайно низьке. В той час, коли в США вже тепер на 19 осіб припадає одно авто, в СРСР одне авто припадає на 485 осіб, а в 1960 році буде припадати на 362 особи. Отже, навіть в 1960 році СРСР по автах не перегонить сучасний стан, який мається в США.

Своїми вимогами щодо автотранспортного господарства Хрущов фактично хоче заощадити автотранспорт від безгосподарности та хоч провізорично збільшити кількість авт на одну душу населення. Що це дійсно так свідчать такі показники: пляном четвертої п'ятирічки було передбачено в 1950 році виробити 500 тисяч автомашин, а пляном п'ятої п'ятирічки запроєктовано збільшити, порівняно до 4-ої п'ятирічки автомашин на 20%, — тобто 600 тисяч на кінець 1955 року. Пляном шостої п'ятирічки передбачено виробити 650 тисяч, що немов дає збільшення на 46% відносно до засягу виробництва. Це мусіло б дати 880 тисяч, а не 650 тисяч автомашин ($600\ 000 \times 146\% = 880\ 000$), тобто майже на 35% більше ніж оголошено пляном. Розбіжність в 230 тисячах автомашин нічим не пояснена. Можна вважати, що тут якесь штучне підібрання показників, або ж

230 тисяч авт буде вироблено спеціально для військових цілей.

РОЗМІЩЕННЯ ВИРОБНИЧИХ СИЛ В ПЛЯНІ ІМПЕРІЯЛІСТИЧНОЇ АГРЕСІЇ

За політичною завісою шостої п'ятирічки стоїть економічна сторона, а за економічною — мілітарно-імперіялістична.

Мілітарну сторону шостої п'ятирічки, тобто розбудову збройних сил та військової промисловості СРСР приховано за загальними економічними завданнями, а міністерство війни має докладно опрацювати військовий план шостої п'ятирічки в різних варіантах: на випадок війни і на випадок «мирного» співіснування. Ці варіанти не зменшують советського мілітарного потенціалу, а передбачають збільшення ударної сили советської армії, прискорення розбудови промисловості та найбільше накопичення мілітарно-стратегічних резервів. Але накопичення до безмежності мілітарних резервів ожебрачує підсоветське населення та нарешті вимагатиме їхнього практичного застосування. Отже московське миролюбство повинно буде колись скінчитися, бо мета Москви — це загарбати збройною силою вільний західний світ. При агресивній динамічності військової советської доктрини, збройні сили СРСР не можуть перебувати в мирному стані. На 20-му з'їзді Жуків в своїй промові конкретно підкреслив, що великі досягнення советської тяжкої промисловості уможливили переозброїти советську армію, авіацію та флоту першорядною бойовою технікою, а сучасна організація советських військ і вишкіл відповідають всім потребам модерної війни з застосуванням найновішої бойової техніки. Питома вага повітряно-військових сил і протиповітряної оборони значно зросла, а армія цілковито механізована та моторизована.

Жуков хвалювано загрозив з трибуни з'їзду, що советські збройні сили кожного часу є вже готові нанести ворогові поразку не тільки атомовою, але водневою бомбою в кожному пункті земної кулі.

Основне значення шостої п'ятирічки — це і в майбутньому збільшувати мілітарний потенціал СРСР за

рахунок не тільки прискішеного розвитку тяжкої промисловості, але і за рахунок розбудови потужних промислових центрів в першу чергу на советських азійських просторах. Азійські простори СРСР з їхньою промисловістю відіграли надзвичайно велику роль в другій світовій війні. За відомостями Н. Вознесенського в книжці: «Военная экономика СРСР в период отечественной войны» (ОГИЗ, 1948 р.) програму виробництва зброї та військово-технічних засобів війни в третю четверть 1941 року за Уралом було збільшено на 26%, а також розпочато велике капітальне будівництво підприємств військового значення. Концентрація військових капітальних будівництв і матеріальних ресурсів розпочалася прискореними темпами в районах Поволжя, Уралу і Західного Сибіру. Східні райони стали в більшій кількості виробляти гармати, міномети, тяжку артилерію, автоматичні пістолі-кулемети, кулемети для танків, літаків і піхоти. Плянми розбудови промисловості на азійських просторах було передбачено значно збільшити виробництво речовин, набоїв, гарматних стрілен, танків, артилерії, тяжкої броні, моторів, літаків, а також малих військових кораблів. В перші місяці війни було евакуйовано з європейської частини СРСР на схід 1360 великих підприємств військового значення; з них за Урал — 455, до Західного Сибіру та Казахстану — 250 підприємств. По закінченні війни всі евакуйовані підприємства залишилися на постійно в районах евакуації. Питома вага Поволжя в військовій промисловості СРСР зросла в ті часи в 4 рази, Уралу — 3,8 рази, Західного Сибіру — в 3,4 рази, Середньої Азії, Казахстану та Закавказзя — в 2,9 рази. Ці темпи залишилися і до теперішнього часу.

Хрущовські директиви в галузі «правильного розміщення виробничих сил» намагаються виправдати та приховати військові цілі пересунення промисловості з європейської частини СРСР на азійські простори тим, що там скупчено до 75% всіх запасів вугілля в СРСР, до 80% гідроенергії, чотирьох п'ятих лісних багатств, основні запаси кольорових металів, величезні ресурси хемічної сировини, залізних покладів і т. д., та тим, що на Сході видобування сировини економічно

більше вигідне, ніж в європейській частині. Підтасовуючи цифри, Хрущов намагається ними доказати нерентабельність розбудови Донбасу, з того вугільної та металургійної промисловостей. Хрущов ставить завдання терміном двох-трьох наступних п'ятирічок створити в районах Сибіру третю потужну металургійну базу СРСР. З економічного погляду це свідчить, що грабіжницька експлуатація Московою сировинних ресурсів України доводить їх до вичерпання, а розбудова і вичукання нових сировинних ресурсів в Україні економічно і політично для Москви не вигідна, бо зменшення видобутку їх узалежнюватиме Україну від РСФСР, а не навпаки. Між іншим це помітно і в галузі розбудови в Україні машинобудівництва. Шостим п'ятирічним планом, за виключенням малих, майже не передбачається розбудовувати в Україні великих машинобудівельних підприємств всесоюзного або республіканського значення. Особливо ж це торкається західних українських земель. Вся розбудова тяжкої промисловості в Україні в шостій п'ятирічці спрямована на прискорене випомповування сировинних ресурсів.

Шоста п'ятирічка спеціально підкреслює розбудову потужних машинобудівельних підприємств в Союзі.

Військова промисловість в європейській частині СРСР до війни давала 40% всієї своєї продукції і забезпечувала мілітарно-стратегічні потреби Москви. Тепер в зв'язку з пересуненням і розбудовою центрів промисловості та потужних енергетичних ресурсів на сході, військова промисловість європейської частини СРСР задовільнятиме лише тактично-оперативні, а не стратегічні потреби фронту на європейському континенті. Хрущов ставить в шостій п'ятирічці завдання прискіпити в Сибіру та Середній Азії розшуки покладів нафти, кольорових металів, таких потрібних металів для військової промисловості як титану, марганцю, алюмінієвої глини, молібдену, хрому, олива, міді, цини. Шоста п'ятирічка передбачає прискорення розвитку Печорського, Воркутського, Кузнецького, Південно-Якутського вугільних та металургійних районів, а також Казахстану. Крім того передбачено розбуду-

вати на азійському сході та в Сибірі низку великої потужності гідроелектривень, конче потрібних для продукування атомової зброї.

Отже пересунення і розбудова тяжкої промисловості та сільського господарства у східних частинах СРСР передбачає цілісну комплексну військово-економічну систему, яка завдяки великих азійських просторів буде до певної міри забезпечена від атомової поразки, досить добре замаскована серед сибірських лісів, а в разі навіть окупації західними військами європейської частини СРСР, працюватиме самостійно та задовільнятиме мілітарні вимоги Москви у майбутній світовій війні.

Очевидно, що прискіщення розбудови потужних промислових центрів на Сході переслідує також ціль і «догнати та перегнати економічно передові капіталістичні країни».

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА СРСР

Підступність НЕП-у

Однією з центральних проблем, яку навітив в своїй промові на 20-му з'їзді Хрущов, було підсовєтське сколективізоване сільське господарство. Його катастрофічний стан і надалі залишається найбільшчим місцем в совєтсько-імперіялістичній економіці.

Криза сільського господарства розпочалася від жовтневого перевороту в Росії (7 жовтня 1917 р.) і тягнеться аж до нашого часу. Перша світова війна, а особливо громадянська та військовий комунізм майже цілком зруйнували його. Військовий комунізм, що його російська більшовицька партія запровадила, як поріг до московського комунізму, замість відбудувати підсовєтську економіку, довів її до ще глибшої прірви. За проектом Леніна Москва була змушена зробити облудливий відступ, щоб обдурити селянство та одержати більше сільськогосподарських продуктів.

Облудливий відступ, в вигляді НЕП-у, в першу чергу був спрямований на обдурювання населення України

та українського селянства, бо Україна була голвоним поставщиком хліба для Московщини. Воєнний комунізм ограбував українське селянство до останньої нитки, що ще більше розжеврювало і посилювало проти-московський національно-визвольний рух українського народу.

Запровадження НЕП-у і було якраз викликане тим, щоб якимось утихомирити український народ, обдурити та уговкати його. Москві конче потрібна була передишка, щоб зміцнити владу, розбудувати та посилити збройні сили, а особливо владу Чека-ГПУ, а за час передишки цілком приборати до своїх рук поневолені неросійські народи.

Впроваджуючи НЕП, Ленін сказав, що це буде крок назад, щоб потім розігнатись та стрибнути ще далі вперед. Такого вислову Леніна в ті часи мало хто зрозумів, але наступні часи показали, що Москва через НЕП стрибнула аж до повного закріпачення селянства.

За часів НЕП-у селянство розпочало господарювати одноосібно, майже цілком відбудувало сільське господарство та тваринництво і в 1925-26 роках його валова продукція, порівняно до 1913 року, осягла в незмінних цінах 103%.

Але НЕП був не в московському плані, бо російсько-советський імперіялізм проєктував на майбутнє розпалити «світову революцію», запанувати над світом. Москві потрібно було накопичити величезні мілітарні сировинні резерви, розбудувати удержавлену промисловість, а сільське господарство зробити її прибудівкою і цілком поставити на службу московським агресивним ціллям. Отже таке могло статися тільки через удержавлення сільського господарства та селянства. Хоч земля, в 1917 році була оголошена державною власністю, Кремль, не мав відваги повністю удержавити одноосібні селянські господарства, бо в СРСР могла б виникнути протимосковська селянська війна поневоленних народів. Тому остаточне рішення про колективізацію, як один з початкових кроків до повного удержавлення, ухвалив аж 15 з'їздом партії в 1927 році. Колективізацію було ухвалено запроваджувати посту-

пово, добровільно-примусовими методами. До сільського господарства спрямовано тисячі партійних агітаторів, а ті селянські господарства, що колективізувалися, одержали від держави великі податкові пільги, кредити та сільсько-господарські машини. Отже тим самим знову був проти селянства вжитий московський приманливий підступ.

На Україні зорганізувалося декілька тисяч дрібних колгоспів, так зв. **товариства суспільної обробітки землі** (ТСОЗ), або інакше «супрягачство». Ті товариства усупільнили не всю землю своїх членів, а лише частково, але зате пільгові податки розповсюджувались на всю землю, а НЕП сприяв ТСОЗ-ам «збагачуватись». Потім в 1932-33 роках ТСОЗ-и були оголошені куркульськими господарствами і конфісковані державою. Але мілітарна програма московської індустріалізації не терпіла приватного сільського господарства, бо, користаючись вислідами своєї праці, селянство мало право вільно диспонувати продуктами сільського господарства, що ставило під загрозу нездійснення агресивних планів російського імперіялізму загартати світ. Тим більше, що ще під час жовтневого перевороту Москва планувала втручатися власними збройними силами у внутрішні справи чужих держав та прилучувати їх до Росії.

Розбудова советської промисловости вимагала дешевих робочих рук, а їх можна було брати тільки з села. З другого ж боку індивідуальне господарювання поневоленних народів у межах власних державних кордонів було завжди загрозове для Москви як з економічного, так і з національного боку, тим більше, що такої загрози не було для неї від московського селянства.

Українське селянство дуже добре розуміло, куди запровадить їх колективізація. Воно чинило впертий спротив, міцно трималося за землю та господарства, а там, де лише була нагода, саботувало всі розпорядження Москви. На кінець 1928 року по всій території СРСР було зколективізовано з 25 мільйонів селянських господарств тільки 416,7 тисяч дворів, або 1,7% з повільною площею 2,3%.

Примусова колективізація та її цілі

В 1929 році Москва, поряд з агітацією та пропагандою, започатковує колективізацію вже силою, вживаючи жахливий терор, репресії, і так зване «розкуркулення» та організує в 1932-33 роках на Україні голод. В багатьох українських селах виникли протимосковські бунти і повстання знедоленого селянства, які були в жорстокий спосіб здушені збройною силою НКВД. (Повстання в районах Шепетівщини, на Катеринославщині, на Волині.) Збройною силою і терором Москва й доконала свій злочин проти селянства поневолених народів. Так, коли на початках 1928 року по всій Україні було об'єднано в колгоспах 2,5% селянських господарств з 2,9% загальної посівної площі, то на початках 1933 р. було зколективізовано примусово вже аж 72,7% господарств та 86,1% посівної площі. Організований Москвою штучний голод на Україні та примусова колективізація дуже дорого обійшлася Україні. За неточним підрахунком тільки від голоду на Україні померло більш 7 мільйонів населення. Скільки запропорено до Сибіру, на Далеку Північ та розстріляно українських селян в ГПУ — залишається таємницею архівів МВД.

Такого масового винищування зазнало і населення Кубані, Дону і Північного Кавказу. Нічого подібного не спостерігалось на московській етнографічній території, селянство якої охоче пішло до колгоспів. На московських теренах також вжито було ліквідацію «куркулів» як класи, але під таку ліквідацію попала надзвичайно мала кількість селянських господарств, а російське населення від штучного голоду не гинуло, бо Московщина через свою вірність та відданість власній рідній компартії та советській владі голоду не зазнала. Навпаки. Кремль в 1932 р. грабував селянство України та постачав хлібом Московщину.

Радянська комуністична пропаганда протягом вже 38 років обдурює західний світ та підсоветське населення, що колективізація сільського господарства потрібна в першу чергу самому селянству, бо лише вона одна уможливило застосування наймодернішої сільсько-господарської техніки, що немов би дуже полегшує працю селянства, механізує сільське господарство,

дуже збільшує урожаї та продуктивність тваринництва, що в кінцевому висліді буде в СРСР нове комуністичне суспільство та надзвичайно покращує матеріальне і культурне життя селянства.

Від жовтневого перевороту в СРСР минуло вже 38 років, але ніякого покращання матеріального не сталося, а селянина з вільної людини цілком тепер закріпачено в колгоспі.

Фактично колективізацією московсько-комуністична влада вирішувала такі цілі:

а) Поступове знищення в психіці селянства почуття приватної власности, тобто підставу свободи і національного відродження поневолених народів — загрозу панування в СРСР російського народу, як «провідної нації».

б) Безкоштовне привласнення державою земельних багатств, засобів виробництва та майже всієї сільсько-господарської продукції.

в) Знищувались трудові господарства, а їхні власники перетворювались на звичайних удержавлених батраків, які, замість платні від приватного господарства, одержують тепер платню від господаря-держави у вигляді трудоднів. Колгоспна платня трудоднями не має означеної вартости і таким способом советська влада диспонує мільйонами дешевих робочих рук, що їх можна пляново і дешево використати там, де це потрібна владі.

г) Більшовики свідомо знали, що селянство зустріне колективізацію великим спротивом, але це лежало у їхньому плані. Їм потрібно було мати «законну» підставу для масових депортацій та репресій, щоб диспонувати дармовою робітничою силою для опанування Півночі та найбільш незаселених советських місцевостей.

Депортація і заслання селянства до концтаборів дала можливість Кремлеві створити найдешевше джерело так званого соціалістичного нагромадження, привласнюючи собі працю десятків мільйонів невільників-селян.

д) Колективізацією сільське господарство попало в повну залежність від держави і в такий спосіб стало

на послугах російського імперіялізму, посилюючи щорічно мілітарну потугу Московщини.

Без сумніву, що впровадивши колективізацію, компартія змушена була зробити не лише реорганізацію його, але і цілковито нову організацію, що і започатковано було від 1930 року у вигляді державних установ, якими стали МТС; прив'язуючи до себе колгоспи. На початках колгоспи залежали від МТС тільки в технічному відношенні, а тепер і в організаційно-господарському.

Поряд з партійними та урядовими установами в районі і на селі МТС стали одним з державних чинників керування колгоспами та політично-економічного нагляду над ними, для чого в МТС було створено політвідділи (прибудівка МВД). Політвідділи існували аж до 1954 року і були зліквідовані у зв'язку з запровадженням партійних секретарів та партінструкторів по зоні діяльсонті МТС. Хоч їхні функції, згідно хрущовських оркреслень на Пленумах ЦК КПСС, немов би зовсім інші, але на ділі вони заступають собою бувші політвідділи.

Занепад сільського господарства.

Не зважаючи, однак, на всі заходи компартії щодо піднесення сколективізованого сільського господарства його продукція з року на рік занепадає і на кінець першої п'ятирічки (1932 р.) становила лише 58% порівняно до 1913 року.

За час від 1932 по 1939 роки компартія ухвалила низку законів та розпоряджень, які мали б регулювати все життя і роботу колгоспів, запроваджується обов'язкова поставка державі збіжжя та інших продуктів, визначається розмір натуральної оплати за роботи МТС, а найголовніше — встановлюється в десятки разів нижчі ціни, порівняно до справжньої вартости на сільсько-господарську продукцію, і за тими цінами у селянства відбирається більшу її частину. Отже грабіж селянства на поневолених Московію землях значно посилюється в той час, коли московське селянство одержало величезні пільги через його «бідність» та систе-

матично постачалося збіжжям України, Кубані Дону, Північного Кавказу.

Ограбоване селянство неохоче виконує колгоспну працю, втікає до міста та на виробництво, шукає собі додаткових джерел для прожитку.

27 травня 1939 року ЦК ВКП(б) та Совнарком СРСР ухвалюють постанову, якою примушується селянство до відпрацювання в колгоспах обов'язкового річного мінімуму трудоднів для кожного працездатного члена колгоспу. В зразковому статуті колгоспів визначено було розмір присадибних ділянок 0,25—0,50 га, але постанова зменшила їх до 0,15—0,25 га. Постанова ж Президії Верховної Ради СРСР від 1 вересня 1939 р. набагато збільшила норми оподаткування допоміжних господарств колгоспників, а податком стали також обкладатися і побічні (нехліборобські) заробітки селян.

15 квітня 1942 року, в зв'язку з війною, обов'язковий мінімум трудоднів знову підвищено, а постановою ЦК ВКП(б) та СНК СРСР від 18 червня 1943 р. колгоспникам, що не виробили установленого мінімуму трудоднів до збирання урожаю, заборонено видавати аванси. Практично це означало нове підвищення обов'язкового мінімуму трудоднів, бо під час збирання урожаю, обмолоту хліба, копання городини і т. д. колгоспник мусів знову виробляти «додаткові» трудодні.

19 вересня 1946 ЦК ВКП(б) та СНК СРСР ухвалюють драконську спеціальну постанову про боротьбу з порушниками трудової дисципліни в колгоспах, яка нічого не допомогла. На лютовому пленумі 1947 р. стверджено повний занепад колгоспного виробництва і 19 квітня 1948 р. ухвалено чергову постанову «Про заходи та упорядкування оплати праці в колгоспах». Обов'язковий мінімум трудоднів піднесено, порівняно до існуючого, на 25—30% на рік та впроваджено матеріальні кари для колгоспників у формі списування трудоднів за недоброякісне виконання праці, як також і мізерну додаткову оплату за підвищення самовиснаження колгоспників на праці (за перевиконання норм).

Отже безконечна низка урядових ухвал сама за себе вже свідчила, що підсовєтське сільське господарство перебувало у сліпому куті, бо ніякі постанови не ви-

ведуть його з прірви, доки буде ігноруватись основна підстава сільського господарства — людина-селянин. Постанови ж, замість розкріпачення селянина, були своїми вістряма спрямовані проти нього, позбавляли селян найменшої свободи та підвищували державний грабунк його праці.

Чергового тиску зазнають колгоспники від російської компартії при переведенні в життя трьохрічного плану розвитку громадського тваринництва, складеного на 1949-51 роки. Згідно того плану колгоспи і радгоспи одержали право грабувати у колгоспоного селянства, за встановленими державою надзвичайно мізерними цінами, їхню власну худобу, виплекану колгоспником в невідрадних підсоветських життєвих умовах в своєму приватному господарстві. Держава хотіла таким способом поповнити опустілі громадські тваринні ферми. В наслідок таких заходів та з причин відсутності кормів гостро занепадає і приватновласницьке тваринництво.

Укрупнення колгоспів

Ще більшого лиха зазнали колгоспники від хрущовського укрупнення колгоспів в 1950-51 рр. та переселення селянства з прадідівської садиби до «агроміст». З 254 тисяч існуючих до того часу колгоспів створено 97 тисяч. «Агромістами» московська влада хотіла відірвати українське селянство від українських національних традицій та звичаїв, пролетаризувати його, цілком поставити під партійно-поліційну контролю, зліквідувати українські села, оселі та хутори та присадибні ділянки. Інакше кажучи — поставити колгоспи у політичну і економічну залежність від держави. Передовиця «Правди» від 20. 7. 1950 р. писала, що укрупнення колгоспів немов би викликане економічною доцільністю та потребою підвищення їхньої рентабельності, бо за її твердженням неефективно використовувати складну техніку на просторах 80-200 га землі.

На Україні на початок 1950 року на один колгосп припадало пересічно 922 га орної землі. Отже площа цілком достатня для раціонального застосування на ній

як тракторів, так і складних сільсько-господарських машин, однак заходами уряду по укрупненні колгоспів ці площі були збільшені до 1800 га, а число колгоспів зменшилось з 33,6 тисяч на початок 1950 року до 16 тисяч в кінці 1951 року («Очерки развития сельского хозяйства УССР», М. 1954, ст. 524). Отже справа йшла не про укрупнення 80-200 гектарових колгоспів, а про щось інше. Більшовики розраховували, що укрупнення колгоспів і знищення доброї половини існуючих сіл допоможе їм прискорити процес нищення в селян відчуття власности на прадідівські землі і любов до рідних осель, а голововно подолати протиколгоспні настрої і поставити їх у повну економічну залежність від колгоспів, шляхом ліквідації присадибних ділянок і допоміжних господарств, що легко досягалось при нищенні старих осель і поселенні колгоспників на нових місцях. Але потім укрупнення колгоспів припинено, а сама ідея агроміст була навіть визнана за шкідливою.

Від укрупнення колгоспів їхня продуктивність не покращала і не збільшилась, а пасивний спротив селянства продовжується і далі, бо селянство не може примиритися і ніколи не примириться з своїм закріпаченням.

Хоч в 1952 році на 19 з'їзді партії Маленков і вихвалявся бундючно про велетенське зростання «соціалістичного» сільського господарства та що зернова проблема в СРСР цілковито розв'язана, але на вересневому пленумі ЦК КПСС в 1953 р. Хрущов, у своїй доповіді, заявив офіційно про катастрофічний стан підсоветського сільського господарства. На чергових пленумах це було знову стверджено і знову ухвалено низку надзвичайних урядових і партійних постанов, які мали за ціль піднести продуктивність сільського господарства.

Аналізуючи доповіді та постанови пленумів ЦК КПСС приходимо до висновку, що:

а) Валога продукція сільського господарства в 1940 р. по 1952 зросла лише на 10% (в основному за рахунок нових окупованих областей);

б) Кількість советської сільсько-господарської про-

дукції не забезпечує всіх потреб населення харчуванням, а легку промисловість — сировиною;

в) В великій більшості колгоспів урожаї, не зважаючи на агрозаходи, дуже низькі;

г) Особливо зле стоїть справа з тваринництвом: поголів'я худоби зростає надзвичайно повільно, поголів'я корів не досягло навіть рівня 1940 року, а продуктивність худоби надзвичайно низька, кормова база в колгоспах цілком незадовільна;

д) МТС працюють неорганізовано, не забезпечені кваліфікованими кадрами, ремонт і збереження тракторів та інших машин надзвичайно занедбано;

е) Багато радгоспів дає дуже низькі урожаї та низьку продукцію тваринництва;

є) Дисципліна праці в колгоспах виглядає зле, селянство відмовляється від виконання постанов колгоспних управ та советських і партійних установ, здобуває собі середники на прожиток іншими шляхами, в більшості за рахунок присадибних господарств, продажом на базарі одержаних з колгоспу та приватних присадибних ділянок продуктів, а також побічних заробітків;

ж) Селянство цілком не зацікавлене в підвищенні продуктивності колгоспів та в своєчасному виконанні державних планів. Московська пропагандивно-виховна праця серед колгоспного селянства немає ніякого успіху і не в силі перебороти приватновласницьких переконань в психіці підсоветського селянства, а також не в силі прищипити селянству «соціалістичну» дружбу підсоветських націй.

Головні причини промовчано

Хоч на пленумах ЦК КПСС Хрущов і промовчав головні причини занепаду сільського господарства, але вони цілком явно вилазять з промов на пленумах. Ці причини такі:

а) Цілковита ігнорація колгоспів самими колгоспниками і відсутність у них зацікавленості в розвитку колгоспного господарства та його продуктивності, як середника, який його закріпачив.

б) Жахливий утиск та ограбування державними та

партійними установами селянського присадибного господарства селян шляхом високих норм натуральних та грошових податків, що до скрайности ограбує і запроторює його далі до ще гіршого злиденного життя;

в) Держава не тільки не дбає, але й не думає дбати про поліпшення матеріального стану закріпаченого селянства. Навпаки — всі постанови, які немов би під маскою турбот комуністичної партії спрямовані на поліпшення добробуту селянства, мають на меті безкінця ограбувати селянство та тримати його у «чорному тілі»;

г) Селянство живе переважно за рахунок приватного господарювання, продаючи свої продукти на базарі, щоб придбати в державній торгівлі предмети першої потреби, на яких в торгівлі взагалі великий дефіцит.

д) Селянство поневолених Московію неросійських народів і до цього часу чинить різними засобами пасивний спротив колективізації та примусовому закріпаченню і, не зважаючи на весь партійно урядовий тиск та пропаганду на його перевиховання, міцно тримається власних звичаїв, традицій та селянського життя.

Вересневий пленум також ухвалив низку різних постанов, які фактично ніякого поліпшення для селянства не дають, а навпаки — ще більше його спролетаризовують та утискують, хоч на перший погляд здається, що постанови немов би спрямовані на організаційне поліпшення колгоспів та піднесення добробуту колгоспників.

Провізорично ці постанови немов би зменшують натуральні податки з присадибних ділянок колгоспників, підвищують державні заготівельні ціни на сільськогосподарську продукцію, а також послаблюється державна політика гальмування приватного тваринництва.

Але цими дрібними поступками більшовики не змогли примусити селян краще ставитись до колгоспів та до панщизняної праці в них. З обіцяних Хрущовим додаткових прибутків колгоспам і колгоспникам від підвищення державних заготівельних цін на сільськогосподарські продукти в сумі понад 13 мільярдів карбованців у 1953 р. і понад 20 мільярдів карбованців

у 1954 р., за тогочасною колгоспною системою розподілу грошових прибутків колгоспів, на руки колгоспників видавалось не більше 30-40% цієї суми, або 4-5 мільярдів карбованців в 1953 р. і 7-8 мільярдів в 1954 році. На душу населення припадало 40-80 карб., що було рівновартісне 1,5—2,5 кілограмів товців. Це теж не могло заохотити селян більш продуктивно працювати в колгоспах та не зменшувало їхнього протиколгоспного спротиву.

Нові спроби зломити спротив

Щоб нарешті зломити у селян упертий двадцятип'ятилітній спротив колгоспній системі і їхню нехоть до примусової праці, ЦК КПСС винайшов до всіх попередніх заходів нові способи поневолення колгоспників, до яких належать в першу чергу такі міроприємства:

1. Відрядження на села додаткових 30 тисяч перевірених комуністів, а до МТС — 100 тисяч комуністів-спеціалістів.

2. Запровадження нового порядку планування.

3. Переведення змін в зразковому колгоспному статуті.

Відрядження до колгоспів протягом 1953-55 років нової армії партійних дармоїдів та наглядців, зовсім не обізнаних із сільсько-господарським виробництвом, мало служити початком переходу від тимчасової хрущовської політики послаблення колгоспного режиму до старих випробуваних методів сталінських утисків і терору, але в більш рафінований спосіб, ніж це робилось дотепер.

Новий порядок планування сільського господарства запроваджений постановою ЦК КПСС і Радою Міністрів СРСР від 9 березня 1955 року*), за яким формально надається ширша ініціатива місцевим керівникам в плануванні колгоспного виробництва, скерована виключно на те, аби збільшити до крайньої межі обов'язкові поставки державі сільсько-господарських продуктів, під облудною назвою, «товарової продукції», і цим примусити колгоспників до більш наполегливої праці. Більшовикам тепер байдуже до того, чи в кол-

госпі залишиться яка небудь продукція для розподілу на трудовні, чи ні — головне, аби було виконано державний план хлібоздачі. А коли колгоспники хочуть, щоб і їм щось залишилося, то для цього, мовляв, вони мусять краще працювати.

Допоміжне господарство колгоспників, яке від часу рішення вересневого пленуму партії 1953 року, на протязі двох років мало деякі провізоричні полегшення, але безрезневою постановою ЦК КПСС і Ради Міністрів СРСР від 1956 року «Про статут сільсько-господарської артілі і дальший розвиток ініціативи колгоспників в організації колгоспного виробництва та керування справами артілі»), зазнало знову чергового утиску, цим разом набагато більшого, ніж попередю.

Колективне керівництво комуністичної партії, намагаючись піднести продуктивність праці колгоспників і повністю узалежнити їхнє існування від колгоспів, вносять поправки і доповнення до діючого урядового статуту сільсько-господарської артілі. За цими поправками та додатками запровадилися такі зміни в статуті колгоспників:

1. Розмір присадибних ділянок колгоспних дворів (колгоспників) узалежнюється від участі працездатних членів селянської родини в колгоспі.

2. Зменшується і до того мізерний розмір (0,10—0,15 га) присадибних ділянок.

3. Зменшується кількість продуктивної худоби, яка знаходиться в особистому посіданні колгоспників.

4. Одночасно з цим збільшується обов'язковий мінімум трудовнів для працездатних чоловіків і жінок — членів колгоспу.

5. Надано права управі колгоспу рішати про вилучення членів з артілі і зменшення нею присадибних ділянок, і ці рішення є остаточні та оскарженню не підлягають.

Всі ці жорстокі заходи московсько-комуністичної влади спрямовані, щоб зломити спротив селянства.

*) «Известия» 1. 3. 1955 р.

*) «Правда», 10 марта 1956.

СУЧАСНИЙ СТАН СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА СРСР ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В ШОСТІЙ П'ЯТИРІЧЦІ

Загальна криза сільського господарства СРСР

Криза сільського господарства СРСР, започаткована насильницькою суцільною колективізацією села 1929-1933 рр., не послаблюючись, триває ось уже два десятиліття років. Запевнення більшовицьких вождів на 15 з'їзді партії в грудні 1927 р. і їхні заяви після з'їзду, про те, що колгоспна перебудова сільського господарства в короткий реченець забезпечить підвищення урожайності всіх культур і продукції тваринництва більше, як у 2-3 рази, в наслідок чого країна буде завалена хлібом, м'ясом, цукром, молоком і іншими харчовими продуктами і що селяни, ставши колгоспниками, заживуть заможним, культурним і щасливим життям, — були лише облудними пропагандивними гаслами і глумом.

Облуда цього глуму тим більша, що це говорилося якраз у той час, коли примусово сколективізоване сільське господарство було цілковито зруйноване, а сільське населення перед тим багатих хліборобських районів СРСР (Україна, Північний Кавказ, Поволжжя) мільйонами гинуло від голоду, зорганізованого більшовиками.

Від часу закінчення суцільної колективізації минуло більше, ніж 20 років, на протязі яких Центральний Комітет компартії та радянський уряд виносили десятки рішень і постанов про піднесення сільського господарства до такого рівня, аби досягнути в країні «ізобілія» харчів та повністю забезпечити промисловість сільськогосподарською сировиною. Але паперові рішення й ухвали про збільшення сільськогосподарської продукції на 50-70% протягом однієї п'ятирічки та гаслива пропаганда про неіснуючі досягнення в сільському господарстві не переборолі його гостру кризу і занепад, викликані безоглядною політикою примусової колективізації села. Аби замаскувати від зовнішнього світу провал і банкрутство своєї колгоспної політики, більшовики увесь час зручно застосову-

ють методи ошукування, брехливої інформації та засекречують всі головні економічні показники про дійсний стан сільського господарства СРСР, подаючи до загального відома неправдиві дані про його ріст та збільшення прибутків населення у відсотках до попередніх років.

Прикладом того може служити хоч би доповідь Н. Хрущова на Пленумі ЦК КПРС 3. 9. 1953 року, в якій він заявив, що... «Реальні прибутки колгоспників в теперішній час в **декілька разів вищі** рівня прибутків трудящих селян до революції*»). Хрущов мусів би знати, що прибутки середніх селянських господарств дореволюційної Росії, після відрахування видатків на насіння і кормів для тварин, становили 400 карбованців і були більші, ніж прибутки сколективізованих селян в теперішній час. Коли прийняти до уваги те, що середня ціна збіжжівих культур в 1913-14 роках була 93 коп. за пуд**), тоді цей прибуток в 400 карбованців був рівновартісний 7043,4 кілограмів збіжжя. За такі розміри прибутків від праці в колгоспах колгоспне селянство СРСР може лише мріяти. З радянських джерел відомо, що середня оплата праці в колгоспах СРСР на протязі всього часу їхнього існування ніколи не перевищувала 2 кілограмів збіжжя, 2 кілограмів городини і 1,5-2 карбованців грішми за трудодень. Отже, коли числити, що колгоспна родина виробляла в середньому за рік 500-700 трудоднів, то на ці трудодні вона одержала з колгоспу в формі натуральної і грошової оплати **ледве 1/3 тих прибутків**, які мало середньо-селянське господарство в дореволюційний час. Так у дійсності виглядає справа з хрущовськими реальними прибутками селян колгоспників, які не збільшились в кілька разів порівняно з дореволюційним часом, а навпаки зменшились в три рази.

Також облудою є заяви більшовицьких вождів і про загальне піднесення сільського господарства СРСР. В матеріалах 18 з'їзду ВКП(б), який відбувся в березні

*) «Известия», 15. 9. 1953 р.

**) В. Садовський, Нарис економічної географії України, Київ, 1920, стор. 120.

1939 року, пишеться: «Тільки на основі нового, колгоспного соціалістичного сільського господарства наша радянська держава змогла піднести хліборобство на таку висоту, якої не може досягнути ні одна капіталістична країна»). А для підтвердження цих нібито високих здобутків соціалістичного сільського господарства на 43 сторінці тих же матеріалів наводяться числові дані про те, що валова продукція зернових культур в СРСР у 1938 р. немов би досягнула 118,6%, порівняно з 1913 р., цукрових буряків 153%, льону-пряди 165,5% і т. ін.

Відомо, що, починаючи з 1933 року, облік урожаю збіжжя в СРСР переводився не по кількості намолоченого зерна, а разом із соломом, зі скидкою 10% на втрати і що в 1938 р. ця скидка вже не практикувалася. Тому дійсний комірний збір урожаю був мінімум на 10% менший, ніж подають його офіційні радянські джерела. Таким чином валова продукція зернових культур в СРСР у 1938 р. складала не 118,6% порівняно з 1913 р., а максимум 108,6%, що при збільшенні посівних площ за цей же період на 108,5% ніякого підвищення врожаю з розрахунку на 1 гектар не давало.

Отже, урожай зернових культур у 1938 році залишався на тому ж рівні, яким він був у 1913 році, тобто не більше 8,5 центнерів з одного гектара, а зовсім не 9,3 центнера, як його подає радянська статистика¹⁾.

Ще гірше стояла справа з урожаем цукрових буряків і льону-пряди, площа яких, за радянськими даними, у 1938 р., порівняно з 1913 р., збільшилася на 100%, а їхня продукція за цей же час виросла: цукрових буряків на 53%, льону-пряди на 65,5%. Отже, коли середній урожай цукрових буряків у 1913 р. давав 182 центнери з одного гектара, то у 1938 р. він знизився до 100 центнерів, а льону-пряди — з 4,5 центнерів до 3,7 центнерів.

¹⁾ Б. Гаврилов, Восемнадцатый съезд ВКП(б). Госполитиздат, 1954, стор. 42.

²⁾ Große Sowjet-Enzyklopädie, Band I. Berlin, 1952, S. 934.

Про яке ж тоді піднесення хліборобства розписувався 18 з'їзд партії, коли урожай зернових культур у 1938 р. ледве досягнув рівня 1913 року, а урожай технічних культур залишався набагато нижчим, ніж він був у 1913 році?

Тим більше фальшивим є твердження про те, що радянська держава піднесла хліборобство на висоту, якої не може досягнути ні одна капіталістична країна.

Аби переконатися в цьому, досить буде порівняти урожай зернових хлібів і цукрових буряків в країнах Західної Європи з урожаем в СРСР за той же 1938 р.

Таблиця ч. 1.

Урожай зернових культур і цукрових буряків в центнерах з одного гектара²⁾.

	Німеччина	Франція	Англія	Бельгія Голляндія	СРСР Данія
Зернові культури	23,0	14,0	22,0	25,0	8,5
Цукрові буряки	329,6	276,0	218,0	372,0	100,0

Дані цієї таблички говорять самі за себе і додаткових пояснень не потребується.

Про загальний занепад сільського господарства СРСР в кінці другої і на початок третьої п'ятирічок стверджують і дані про його валову продукцію в грошовому обчисленні. Так радянський автор А. Вікентьєв³⁾ подає, що продукція сільського господарства (в цінах 1926/27 року) виносилася у 1913 році 22,3 мільярдів, а в 1937 р. лише 20,1 мільярдів карбованців, або на 2,2 мільярдів карбованців менше, ніж у 1913 році.

Але все це не перешкодило радянським вельможам бундючно вихвалюватися на 18 з'їзді партії «величезними» досягненнями соціалістичного сільського господарства за період двох радянських п'ятирічок. На

²⁾ Дані для Німеччини за 1938 рік взяті з книги Dr. Karl Wagner, *Jahrbuch der Welt 1954*, München 1954, S. 262; для інших західно-європейських країн за роки 1930-35 за В. Кубійовичем. Географія України й суміжних країн. Краків-Львів, 1943, стор. 393, 404.

³⁾ Очерки развития советской экономики в четвертой пятилетке, Госполитиздат, 1952, стор. 24.

основі цих фіктивних досягнень колгоспно-радгоспного виробництва 18 з'їзд більшовицької партії⁴⁾ затверджує третій п'ятирічний план розвитку господарства СРСР на 1938-42 рр., за яким передбачалось збільшити валову продукцію сільського господарства (в цінах 1926-1927 рр.) з 20,1 млрд. у 1937 р. до 30,5 млрд. карб. в 1942 році, або на 52%, з середнім річним приростом її на 10%. До кінця п'ятирічки збір урожаю зернових культур намічалось довести до 8 мільярдів пудів річно, при середнім урожаї 13 центнерів з одного гектара.

Цей п'ятирічний план не був доведений до кінця в зв'язку з другою світовою війною, але числові показники про розвиток сільського господарства за три передвоєнні роки (1938-40 рр.) стверджують, що він однаково не був би виконаний і тоді, коли б цьому не перешкодила війна. Так, коли більшовики в своїому плані просектували збільшення сільськогосподарської продукції з середнім річним приростом на 10,4%, то на протязі трьох передвоєнних років вона збільшилась всього на 2,9 мільярдів карб. (з 20,1 мільярдів у 1937 р. до 23,0 мільярдів карб. у 1940 р., або з середнім річним приростом на 4,6%⁵⁾). З такими річними планами приросту продукції третій п'ятирічний план розвитку сільськогосподарського виробництва СРСР можна припускати, що міг би бути виконаний щонайбільше на 50%.

Відносно плянового завдання про доведення валового збору збіжжєвих культур на кінець третьої п'ятирічки до 8 мільярдів пудів річно, з середнім урожаєм 13 центнерів з гектара, справа протягом трьох років з мертвої точки не зрушилась, а комірний збір зерна у 1940 році був навіть менший, ніж у 1937 р. (5,7 мільярдів пудів у 1940 р., замість 6,4 мільярдів пудів

⁴⁾ Восемнадцатый съезд ВКП(б). Госполитиздат, 1951, стор. 109.

⁵⁾ Розмір продукції сільського господарства за 1940 р. взято з книги Н. Вознесенського — Военная экономика СССР в период отечественной войны, Госполитиздат, 1948, стор. 12.

у 1937 р.). Дійсний урожай був приблизно 8,6 центнерів з гектара, або майже таким самим, який він був у 1913 і 1938 роках — 8,5 центнерів з гектара⁶⁾.

Отже, криза сільського господарства СРСР, з нестачою основних продуктів харчування, в першу чергу хліба, напередодні другої світової війни не послабла, а навпаки, ще більше загострилась, про що свідчив брак хліба в продажі. Це залежало не тільки від низької урожайності всіх культур та низької продуктивності тваринництва, а ще і від того, що більшовики, готуючись до загарбницької війни, створювали в країні величезні військові запаси харчів, грабуючи їх у селянина. З загальною кризою сільського господарства Москва і розпочала другу світову війну. Коли б не харчова допомога союзників, в країні «побудованого соціалізму» загальна чергова голодова катастрофа була б неминуча. Вона і сталася на Україні в 1946 році, бо, проголосивши росіян «старшим братом», який віддано захищав рідну компартію та Московщину, Кремль пограбував в 1946 р. Україну і вивіз весь хліб до Московщини.

Четвертий п'ятирічний план (на 1946-50 роки), намітив відновити довоєнний рівень промисловости і сільського господарства, а потім перевершити цей рівень в значних розмірах, з тим, що продукція всієї промисловости в 1950 р. повинна була б збільшитись на 48% порівняно з 1940 роком⁷⁾. Загальну ж продукцію сільського господарства передбачалось довести у 1950 році до 29,5 мільярдів карбованців, замість 23,0 мільярдів карб. у 1940 р. (в цінах 1926-27 рр.) з ростом за п'ятирічку на 28,3%. Валовий збір зернових культур мав би дати 1 270 мільйонів центнерів; поголів'я великої ро-

⁶⁾ Офіційний (біологічний) урожай взято з книги С. Прокоповича — Народное хозяйство СССР, том I. Нью-Йорк, 1952, стор. 135, зі скидкою в розмірі 20% на втрати.

⁷⁾ Історія СССР, Частина III, під редакцією Панкратової. Видавництво «Радянська школа», Київ, 1951, стор. 381-382.

гатої худоби намічалось довести до 65,3 мільйонів голів і т. д.⁸⁾

Плянові завдання четвертої п'ятирічки, коли вірити радянським відомостям, по розміру промислової продукції були немов би значно перевищені і, замість передбаченого росту на 48%, вона дала збільшення на 74% (з 138,5 мільярдів у 1940 р. до 240 мільярдів карб. у 1950 р.)⁹⁾.

Фактично ж сільське господарство, не дивлячись на всі заходи, залишилось розміром своєї продукції у 1950 році майже на тому самому рівні, яким вона була у 1940 р. (24 мільярдів у 1950 р., замість 23,0 мільярдів карб. у 1940 р.)¹⁰⁾.

З урожаєм зернових культур в четвертій п'ятирічці повторилась так ж сама історія, яка мала місце в попередніх більшовицьких п'ятирічках і, замість передбачених 1 270 мільйонів центнерів (7,6 мільярдів пудів), дійсний комірний збір збіжжя у 1950 р. виносив 997 мільйонів центнерів (6 мільярдів пудів), залишаючись без зміни порівняно з 1937 і 1940 роками¹¹⁾. Між тим населення СРСР тільки за десятиріччя (1940-1950 рр.) збільшилось на 26 мільйонів (з 174 мільйонів до 200 мільйонів) і коли у 1940 р. на душу населення припадало 4,6 центнерів чистого збору урожаю збіжжя (замість 4,9 центнерів у 1913 р.), то у 1950 р. його було лише 4,3 центнерів на душу. (Див. таб. ч. 7).

⁸⁾С. Н. Прокопович — Народное хозяйство СССР, том II, Нью-Йорк, 1952, стор. 354.

⁹⁾Е. Штейнгауз, Некоторые вопросы развития энергетики СССР, Журнал «Вопросы экономики», ч. 8, 1953, стор. 27.

¹⁰⁾Продукція сільського господарства за 1950 рік, обчислена за матеріалами доповіді Хрущова на вересневому Пленумі ЦК КПРС 1953 р. «Известия», 15. 9. 1953 та звітної доповіді 20 з'їзду партії «Известия», 15. 11. 1956.

¹¹⁾Прокопович С. Н. Народное хозяйство СССР, том II, стор. 354.

Те ж саме відбулося і з виконанням плану по росту поголів'я великої рогатої худоби і, замість передбачених на кінець четвертої п'ятирічки 65,3 мільйонів голів, кількість її у 1950 р. сягає лише 57,2 мільйонів, або на 8,1 мільйонів голів менше від плянових і на 1,2 мільйонів голів менше порівняно з 1916 роком (Див. табл. ч. 8). Не допомогли в рості сільськогосподарського виробництва ні ухвали лютого Пленуму ЦК ВКП(б) з 1947 р. «Про заходи піднесення сільського господарства в післявоєнний період», ні «історичні» рішення Ради Міністрів СРСР і ЦК ВКП(б) з жовтня 1948 р. «Про перетворення природи СРСР і запровадження травопільних сівозмін» (пізніше визнаних шкідливими), як також і окремі трирічний план розвитку громадського колгоспного і радгоспного тваринництва на 1949-51 роки.

В усіх цих ухвалах, рішеннях і планах ігнорувалась основний вирішальний чинник сільськогосподарського виробництва — селянство та його бажання до приватної господарки, яке позбавлене звичайного людського права розпоряджатись наслідками своєї праці в колгоспах, і цілком не зацікавлене в піднесенні його продуктивності.

П'ятий п'ятирічний план розвитку господарства СРСР на 1951-55 роки, ухвалений 19 з'їздом КПРС в жовтні 1952 р., намічав збільшити валову продукцію сільського господарства на кінець п'ятирічки приблизно на 50%, з тим, що урожай збіжжя мав зрости на 40-50%, цукрових буряків — на 65-70%, бавовни-сирівцю — на 55-65%, льону-пряди — на 40-50%, картоплі — на 40-50%, соняшника — на 50-60%, продукції м'яса і сала — на 80-90%, молока — на 40-50%, вовни в 2-2,5 рази і т. д.¹⁾

Більшовицький план п'ятої п'ятирічки по росту валової продукції сільського господарства, замість передбачених 50% росту, порівняно з 1950 роком за перших 4 роки п'ятирічки показує збільшення всього 5-6%, що видно з таких даних:

Таблиця ч. 2.

Валова продукція збіжжя і технічних культур та виробництво основних продуктів тваринництва в СРСР:

	4% до 1950 року				
	1950	1951	1952	1953	1954
Збіжжя	100	97	113	101	105
Цукрові буряки	100	114	107	111	95
Бавовна сирець	100	105	106	108	118
Льон-прядиво	100	76	83	64	85
Картопля*)	100	—	—	78	86
Соняшник	100	97	123	146	106
М'ясо (в убійній вазі)	100	96	106	120	129
Молоко	100	102	101	103	108
Вовна	100	107	122	130	128

Примітка: Числові дані взяті з доповіді Хрущова на 20 з'їзді КПРС, «Известия», 15. 2. 1956.

З числових матеріалів наведеної таблиці бачимо, що валовий урожай зернових культур, який складає приблизно 80% загальної продукції сільського господарства СРСР, збільшився в 1954 р., порівняно з 1950 роком, всього на 5%, замість запланованого росту за цей же період на 30-40%.

Отже, комірний збір збіжжя (біологічний урожай визначений на полі, з відрахуванням від нього 20% на втрати в час збирання) в 1954 р. виносив 1 046 мільйонів центнерів (6,3 мільярдів пудів) проти 997 мільйонів центнерів (6 мільярдів пудів) в 1950 р. і показує невелике збільшення на 49 мільйонів центнерів. Але і цей незначний приріст збору зернових культур постав виключно за рахунок поширення посівних площ, які збільшились з 102,9 мільйонів гектарів в 1950 р. до 114,5 мільйонів гектарів в 1954 р., або на 11,6 мільйонів гектарів (Див. табл. ч. 4).

На підставі цих даних можна встановити, що дійсний комірний урожай збіжжя культур в 1954 році виносив 9,1 центнерів з гектара і був на 0,5 центнерів нижчий ніж в 1950 році. З цього видно, що зернова проблема впродовж чотирьох років п'ятої п'ятирічки

*) Збір картоплі обчислено на підставі повідомлення ЦСУ за 1950, 1953 і 1954 роки.

залишалась такою ж пекучою і невирішеною, якою вона була і в попередніх п'ятирічках і забезпечення населення країни хлібом не тільки що не збільшилось, а навпаки зменшилось і, замість річної норми в 4,3 центнерів чистого збору збіжжя на особу в 1950 р., вона знизилась до 4,1 центнерів в 1954 році (Див. табл. ч. 7). Таким чином твердження Маленкова на 20 з'їзді партії про те, що зернова проблема в СРСР (яка до того часу рахувалася найбільш гострою і важливою), «вирішена з успіхом, остаточно і безповоротно»-позбавлена всяких підстав і є нічим іншим, як замилюванням очей і пропагандивним трюком. Бо валовий урожай зерна в розмірі 8 млрд. пудів в 1952 р., яким Маленков вихвалявся на з'їзді, був визначений спеціальними державними комісіями ще до жнив, способом метровок, із значним перебільшенням, а втрати при його збиранні виносили біля 20%. Отже дійсний комірний урожай зерна в 1952 р. був не 8 млрд. пудів, а лише біля 6,4.

З таблиці ч. 2. видно, що продукція цукрових буряків в 1954 році була на 5% менша від 1950 року; льону-прядива на 15% і картоплі на 14%. Бавовна-сирець, замість приросту врожаю за 4 роки на 40-50%, показує збільшення всього на 18%; продукція соняшника за цей же час збільшилась всього на 6%, замість плянованого приросту на 40-50%; м'яса — на 29%, замість 60-70%; молока — на 8%, замість 30-40% і вовни на 28% проти планових 200%.

Таких мізерних наслідків досягнуло сільське господарство СРСР в передостанньому році п'ятої п'ятирічки через антинародну колгоспну систему виробництва.

Галас, який підняли московські можновладці навколо збільшення валового врожаю сільсько-господарських культур в 1955 р. зовсім не свідчить про те, що в сільському господарстві СРСР відбулись якісь зміни на користь колгоспів і селянства і що нарешті сільське господарство позбавилось хронічної кризи.

За заявою Хрущова на 20 з'їзді КПСС «виробництво зерна в країні в 1955 р. збільшилось порівняно з 1954 р. на 22%; соняшника — на 95%; цукрових буряків — на

54%; льону-прядива — на 74%»¹⁾). Це раптове піднесення урожаю в кінцевому році п'ятої п'ятирічки Хрущов намагається пояснити «відомими» міроприємствами більшовицької партії і радянського уряду і зокрема рішеннями пленумів ЦК КПСС з лютого-березня 1954 р. і січня 1955 р., про збільшення виробництва зерна і освоєння цілих земель. Безперечно, що поширення посівних площ зернових культур з 114,5 мільйонів гектарів в 1954 р. до 126,4 мільйонів гектарів в 1955 р., або кругло на 10% (Див. табл. ч. 4.) повинна була вплинути на збільшення їхнього валового збору. Крім того, в 1955 р. метеорологічні умови в основних сільсько-господарських районах СРСР, а зокрема на Україні, були особливо сприятливі для хліборобства, що й дало можливість одержати відносно високі, як для советських умов, урожаї зернових і частини технічних культур і на основі цього підвищити також продуктивність тваринництва.

Але навіть в цьому сприятливому для сільського господарства році планові завдання по росту валової продукції на п'яту п'ятирічку виконано лише наполовину, про що можна бачити з таких даних:

Таблиця ч. 3.

Завдання п'ятої п'ятирічки по валовому збору культур і продукції тваринництва та його виконання в 1955 році*).

	У відсотках до 1950 року	
	За планом п'я-тої п'ятирічки	Зібрано в 1955 р.
Збіжжя	140 — 150	129
Цукрові буряки	165 — 170	147
Бавовна-сировець	155 — 165	109
Льон-прядиво	140 — 150	149
М'ясо (в убійній вазі)	180 — 190	130
Молоко	140 — 150	119
Вовна	200 — 250	142

*) Числові дані таблиці взяті з таких матеріалів:

¹⁾ Н. Хрущов, Отчетний доклад ЦК КПСС XX с'езду партії, Известия, 15. 2. 1956. стор 6. ²⁾ Директиви 20 с'езда партії, стор. 15-16.

З цих даних видно, що валовий урожай збіжжя в 1955 р., за сумнівною советською статистикою, був на 29% вищий від валового урожаю 1950 р., але і в такому разі планових завдань п'ятої п'ятирічки недовиконано на 11-21%.

Ще гірше стоїть справа з дійсним комірним урожаем. Бо коли більшовики проектували одержати його в 1955 р. на 40-50% більше від цілого валового урожаю 1950 р., що мало б дати для СРСР 1807 мільйонів центнерів збіжжя, то в дійсності було зібрано 1286 мільйонів центнерів, тобто на 521 мільйонів центнерів (на 29%) менше від плану (Див. таб. ч. 6.). Якщо дійсно зерновими культурами в 1955 р. було засіяно 126,4 мільйонів гектарів, комірний урожай їх в цьому році виносив 10,2 центнерів з гектара, або всього на 6% більше, ніж він був в 1950 році. Таким чином і в останньому році п'ятої п'ятирічки, не дивлячись на цілинну і кукурудзяну лихоманку, започатковану Хрущовим в 1954 р., гострота зернової кризи майже не послабла. Зібраним урожаем в розмірі 7,7 мільярдів пудів в 1955 році, замість планованих 10 мільярдів пудів позбавитись цієї кризи більшовики неспроможні.

Поруч з недовиконням плану виробництва збіжжя відстають також від планових завдань в 1955 р. і інші види продукції. Такої цінної культури як цукрових буряків поступило на 18-23% менше від запланованої кількості, бавовни-сирівцю — на 46-56%, м'яса — на 40-60%, молока — на 21-31%, вовни — на 58-108%.

Коли до цього додати, що продукція одного гектара посівної площі в 1955 р., порівняно з 1950 роками, майже не змінилась і була на 15% менша від продукції 1913 року (Див. таб. ч. 11), тоді стає цілком очевидним, до якого занепаду довели більшовики сільське господарство СРСР своїм 38 річним пануванням з безоглядною експлуатацією селян, яких силою змушено працювати для держави в колгоспах.

Для повнішої характеристики стану сільського господарства СРСР в наступних таблицях подаються числові дані, опрацьовані переважно на основі матеріалів офіційної советської статистики, до яких (матеріалів), треба ставитись з певним застереженням, як спрепаро-

ваних на замовлення комуністичної партії і її влади, з навмисним зменшенням недоліків виробництва та перебільшенням його справжніх досягнень. Але інші джерела для нас є недоступні.

Таблиця ч. 4.

Посівні площі СРСР в мільйонах гектарів*)

	1913	1928	1932	1937	1940	1950	1953	1954	1955
Вся площа	105	113	134,4	135,3	151,1	147,4	157,9	166,6	186,9
В тому									
зернові	94,4	92,2	99,7	104,4	110,9	102,9	107,1	144,5	126,4
Технічні	4,5	8,6	14,9	11,2	11,8	12,4	12	12,7	—
В тому									
бавовна	0,6	1	1,7	1,6	1,5	2,1	2,4	2,7	—
Льон-дов- гунець	1	1,4	2,5	2,1	2,1	2	1,2	1,3	—
Цукрові									
буряки	0,6	0,8	1,5	1,2	1,2	1,3	1,5	1,6	—
Олійні	1	3,9	—	—	3,7	3,6	4	4,2	—
Картопля									
і городина	3,8	7,7	9,2	9	10,1	10,2	10,1	10,2	—
В тому									
картопля	3,1	5,7	7,7	—	—	—	8,3	8,4	—
Кормові	2,1	3,9	10,6	10,6	18,1	20,8	28,7	26,7	—

З наведених даних бачимо, що посівні площі з 1913 року по 1955 рік збільшились на 81,9 млн. гектарів (на

*) Посівні площі за 1913-1950 рр. взято з книги С. Н. Прокоповича: Народное хозяйство СССР, том I, Нью-Йорк 1952 стор. 135, 138, 222; за 1953-1955 рр., і зернові культури за 1950 р., обчислені авторами на основі советських матеріалів: Хрущев, Отчетный доклад ЦК КПСС 20 с'езду партії, «Известия», 15. 2. 1956; Сообщение Центрального Статистического Управления СССР, О выполнении плана за 1953-1955 годы;

Постановление Пленума ЦК КПСС 2. 3. 1954 года: «О дальнейшем увеличении производства зерна в стране». «Известия» 6. 3. 1954; Об итогах выполнения пятого пятилетнего плана развития СССР за 1951-55 годы, «Правда»; 25. 4. 1956.

78%). Але площа під зерновими культурами за цей час збільшилась всього на 32 млн. гектарів (на 33,9%). Отже, коли в 1913 р. їхня питома вага в загальній посівній площі становила 89,9%, то в 1955 р. вона знизилась до 67,6%. Одночасно з цим надзвичайно поширились площі під технічними культурами, картоплею, овочевими і кормовими рослинами. Точних даних про розміри посівних площ під технічними культурами в 1955 р. ми не маємо, але, судячи по звітних матеріалах Центрального Статистичного Управління СРСР, «Про підсумки виконання державного плану за 1955 рік», площа під ними, за винятком бавовни, порівняно з 1954 р., була поширена («Правда», 30. 1. 1956).

Зміни в структурі посівних площ, які немов би вказують на підвищення інтенсивності хліборобства, в нормальних господарських відносинах мусли б супроводитись ростом урожайності. Однак в советських умовах, з його колективною системою господарства, цей процес постійно гальмувався, що видно з наступної таблиці.

Таблиця ч. 5.

Урожай зернових і технічних культур в СРСР в центнерах з гектара*)

Роки	1913	1928	1940	1950	1953	1954
Зернові (комірний зб.)	8,5	7,9	8,6	9,6	9,4	9,1
Льон-довгунець	4,5	2,3	2,7	2,5	2,7	3,3
Цукрові буряки	182	126	177	209	200	161
Картопля	72	80	—	—	75	81

Отже урожай зазначених культур залишився в СРСР на протязі 40 років майже без змін на тому ж низькому рівні, яким він був в 1913 р.

Міжтим урожай зернових культур в західноєвро-

*) Урожай за 1913-1950 роки обчислено за С. Прокоповичем (там же, стор. 135, 222); за 1953-1954 роки на основі матеріалів 20 з'їзду КПРС; урожай картоплі за всі роки за Мерцаловим: Политика кругого подьйома и сельское хозяйство СССР, доклад на V. конференції Ы-та по изучению истории и культуры СССР, Мюнхен, 1955 стор. 23.

пейських країнах за останні 15 років збільшився на 2,5-6,5 центнерів з гектара і середній збір його в 1950-54 роках був: в Західній Німеччині 25,2 цнтн., в Голландії 31,4 цнтн., Данії 31,1 цнтн., Швеції 21,5 цнтн., Франції і Фінляндії 19 цнтн. з одного гектара або в 2-3,5 рази вищий, ніж в Советському Союзі¹⁾.

В наслідок сталих низьких урожаїв валовий збір зерна і технічних культур в СРСР зростає дуже поволі і то майже виключно за рахунок поширення посівних площ, що видно з наступної таблиці.

Таблиця ч. 6.

Посівні площі і валовий урожай зернових і технічних культур в СРСР*).

Роки	Зернові		Льон-дов-		Цукровий		Кар-	
	комірн. збір	гунець	гунець	гунець	буряк	буряк	топля	топля
	млн. га	млн. цнтн.	млн. га	млн. цнтн.	млн. га	млн. цнтн.	млн. га	млн. цнтн.
1913	94,4	801	1	4,5	0,6	109	3,1	224
1928	92,2	732	1,4	3,2	0,8	101	5,7	459
1940	110,9	952	2,1	5,7	1,2	213	—	838
1950	102,9	997	2	5,1	1,3	272	—	—
1953	107,1	1006	1,2	3,3	1,5	302	8,3	620
1954	114,5	1046	1,3	4,3	1,6	258	8,4	682

На перший погляд з таблицки ч. 6 видається, що з продукцією збіжжя в СРСР справа стоїть цілком задовільно і коли урожайність його й залишилась низькою, то зате поширились посівні площі і в цей спосіб запаси хліба в країні значно збільшились. Але коли обрахуємо чистий збір урожаю зерна і його кількість на душу населення, тоді виявляється, що нестача хліба в СРСР у теперішній час залишилась такою ж не вирішеною проблемою, як і кілька років тому назад.

¹⁾ Дані для Західньої Німеччини взяті за Wirtschaftskunde der Bundesrepublik Deutschland, Stuttgart u. Köln, 1955, S. 126; для інших західноєвропейських країн за Dr. Karl Wagner, Jahrbuch der Welt, München, 1954.

* Числові дані цієї таблиці взяті з тих же самих джерел, що й для таблиць ч. 4 і 5.

Таблиця ч. 7.

Урожай збіжжя і кількість його на душу населення в СРСР)**

	1913	1928	1940	1950	1953	1954
Населення (в мільйонах)	139,3	150,5	174,0	200,0	210,0	214,0
Посівна площа зерн. (в міль. га)	94,4	92,2	110,9	102,9	107,1	114,5
Комірний збір (в міль. цент.)	801	732	952	997	1006	1046
Посівний матеріял (в міль. цент.)	122	120	144	134	139	149
Чистий збір урожаю (в міль. цент.)	679	612	808	863	867	897
На душу населення (в цент.)	4,9	4,0	4,6	4,3	4,1	4,2

Як бачимо, виробництво збіжжя в СРСР на душу населення ні в одному році не досягнуло дореволюційного рівня. Найбільша норма його була в 1940 р., але в наступних п'ятирічках вона поступово зменшується і в 1953-54 роках доходить до 4,1-4,2 центн. на особу, або на 0,7-0,8 центн. менше, ніж в 1913 році.

За радянськими даними загальний всеросійський експорт збіжжя в 1910-1913 роках складав 101 мільйонів центн. в середньому за рік¹⁾. Отже, при чистому урожаї збіжжя в 1913 р. в кількості 679 мільн. центн., після відчислення від нього 101 мільн. центнерів, що йшло на експорт, залишалось для внутрішнього спо-

^{*)} Посівний матеріял прийнято 1,3 центн. на 1 га. Число населення в 1940 році взято без окупованих територій на кінець року.

Кількість населення обчислено за Dr. K. Wagner, Jahrbuch der Welt, München, 1954, S. 1013 та Енциклопедическим словарем. Государств. научное издательство «Большая советская энциклопедия, Москва 1955, стор. 276.

¹⁾ Очерки развития народного хозяйства Украинской ССР, Издательство академии наук СССР, Москва, 1954, стор. 66.

живання в країні 578 млн. центнерів. При населенні того часу російської імперії в 139,3 мільйонів, це давало 4,1 центн. зерна на особу, що якраз і відповідає нормі чистого урожаю його на душу населення в 1950-1954 роках, без експорту за кордон.

Таким чином урожаєм зернових культур в СРСР в роках п'ятої п'ятирічки можна було забезпечити лише внутрішні потреби країни. Для творення військових стратегічних запасів хліба, як і для постачання ними сателітів, зернових продуктів в СРСР є замало, але творення військових резервів в СРСР весь час продовжується і відбувається за рахунок зменшення норми споживання підрадянського населення. В світлі цього стає зрозумілим, чому Москва розпочала свій похід за освоєння цілинних земель сухого степу Казахстану, а Хрущов кукурудзяну політику в зерновому господарстві.

Москві з її експанзивною імперіялістичною політикою чим далі, то все більше загрожує нестача хліба, що з вибухом великої війни потягне за собою катастрофу всієї комуністичної системи. Чи пощастить більшовикам колинебудь вивести хліборобство СРСР з стану депресії, покаже майбутнє, але досвід минулих років примушує сумніватися в цьому.

СТАН ТВАРИННИЦТВА В СРСР

В неменшій мірі, ніж хліборобство, потерпіла від більшовицької аграрної політики і друга з черги по своїй важливості галузь сільського господарства СРСР — тваринництво. В наслідок примусової колективізації села, загальне поголів'я худоби в СРСР в 1933-34 роках зменшилось, порівняно з дореволюційним періодом, приблизно в два рази, з тим, що воно до самого початку другої світової війни ні по одному виду тварин не досягнуло рівня 1916 року.

Чергового масового винищування зазнало скотарство під час війни. Пізніше, в 1945-46 роках, більшовики в спосіб насильних реквізицій худоби в населення окупованих радянською армією країнах, головно

в східній частині Німеччини, лише частинно змогли поповнити втрати, заподіяні йому війною. В післявоєнний період поголів'я худоби в приватному користуванні швидко зростає і доходить майже до рівня 1940 р., зате так зване громадське тваринництво, знищене війною, а ще більше більшовицьким безголів'ям, зовсім підупадає. З метою піднесення розвитку колгоспно-радгоспного скотарства в додаток до п'ятирічних плянів партія й її уряд в 1949 р. опрацьовують і приймають трирічний плян розвитку громадського тваринництва, виконання якого забезпечувалося примусовою контрактацією і купівлею по твердих державних цінах (тобто в дійсності за безцінь, худоби у селян-колгоспників. Ці урядові міроприємства по вивласненні худоби в селян і труднощі, пов'язані з добуванням кормів, привели до того, що в 1952 р. біля 50% колгоспних дворів залишилось без корів.

Тим часом колгоспно-радгоспні ферми, хоч і збільшили своє поголів'я, але не в такій мірі, як це передбачалось трирічним пляном. За відсутністю кормових засобів і дбайливості догляду загибель тварин на цих громадських фермах доходить до небувалих розмірів і природний приріст худоби майже зовсім припиняється. Поголів'я великої рогатої худоби і зокрема корів в цілій країні в кінці 1952 р. було менше, ніж на початку 1949 р., тобто до впровадження в дію трирічного пляну розвитку громадського тваринництва.

Про загальний занепад скотарства в роках п'ятої п'ятирічки стверджує якнайкраще вересневий пленум ЦК КПРС 1952 р., який в своїх рішеннях відмітив, що... «Поголів'я корів в країні не досягнуло довоєнного рівня на 3,5 млн. голів, а в порівнянні з 1928 р. зменшилось на 8,9 млн. голів. Тільки за один 1952 рік допущено скорочення загальної кількості великої рогатої худоби в цілому по країні на 2,2 млн., а поголів'я корів на 550 тисяч голів. При цьому треба мати на увазі, що в країні відбулось скорочення поголів'я коней — в порівнянні з дореволюційним періодом на 60%, з довоєнним 1940 роком — на 27%. Державні пляни збільшення поголів'я тварин з року в рік не виконуються. В наслідок поганого догляду за худобою про-

довжує залишатись надзвичайно низькою продуктивність тваринництва. При чому в останній час в колгоспах має місце зниження удоїв молока, настриг вовни і ряду інших якісних показників по тваринництву. Великі щорічні втрати худоби мають колгоспи від загибелі тварин і не доодержують значну кількість молодняка в наслідок яловости маточного поголів'я¹⁾...

На основі рішення вересневого пленуму, Рада Міністрів СРСР і ЦК КПРС від 26. 9. 1953 р. виносять спеціальну постанову «Про заходи дальшого розвитку тваринництва в країні і зниження норми обов'язкових продуктів тваринництва державі господарствами колгоспників, робітників і службовців» («Известия», 26. 9. 1953). За цією постановою передбачалось довести поголів'я худоби по всьому сільському господарстві на 1. 10. 1954 року до таких розмірів:

Велика рогата худоба	—	65,9	мільйонів голів
Корови	—	29,2	”
Вівці і кози	—	144,4	”
Свині	—	34,5	”

Як видно з таблиці ч. 8, цей план на 1. 10. 1954 р. був недовиконаний в таких розмірах: по великій рогатій худобі на 1 мілн. голів, по коровах на 1,7 мілн. голів, по вівцях і козах на 26,9 мілн. голів. Лише по росту поголів'я свиней плянові завдання, за радянськими даними, були перевиконані, але виконано їх за рахунок збільшення їхньої кількості в приватному користуванні населення, одначе з тим застереженням, що на 1. 10. 1954 р. в число дорослих свиней зараховані також поросята віком до трьох місяців. Завдяки цьому хрущовські дані про кількість свиней в країні на 1. 10. 1954 р. перебільшені і не відповідають дійсному стану.

Значно гірше, ніж по росту поголів'я худоби, виконувалась вереснева постанова партії й уряду про підвищення продуктивності тваринництва. Так, коли постановою намічалось довести в колгоспах у 1954 гос-

¹⁾ Постановление сентябрьского пленума ЦК КПСС о мерах дальнейшего развития сельского хозяйства. «Известия», 13. 9. 1953.

подарському році середній удій молока від одної корови 1400 літрів і настриг шерсті з одної вівці в середньому 3,5 кілограмів, то в дійсності середній удій молока від одної корови в цьому році виносив 1000-1100 літрів і настриг шерсті в середньому 2 кілограми з вівці, або те ж саме, що й в попередніх роках²⁾.

При цьому варто нагадати, що в Західній Німеччині в 1954 р. середній удій від одної корови був 2925 кілограмів³⁾. Між іншим, в таких країнах, як Данія і Голляндія середня продуктивність однієї корови уже давно перевищує 3500 літрів молока на рік.

Невиконання плянових завдань вересневої постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів з 1953 р. по розвитку тваринництва в 1954 році як по кількісним, так і якісним показникам викликали нову спеціальну постанову січневого пленуму ЦК КПРС від 31. 1. 1955 року «Про збільшення виробництва продуктів тваринництва». Відспівавши дифирамби про неіснуючі досягнення соціалістичного сільськогосподарського виробництва за минулий 1954 р., Пленум визнав, «Що рівень розвитку тваринництва в теперішній час, особливо по продуктивності, а також і по кількості худоби, не забезпечує потреб населення в продуктах скотарства, а легкої і харчової промисловости — сировиною. Громадське тваринництво продовжує залишатись найбільш відсталою галуззю сільського господарства... В багатьох колгоспах і радгоспах в наслідок поганої годівлі, догляду й утримання спостерігаються великі втрати худоби від загибелі та яловости маточного поголів'я²⁾.

Цим разом всю вину за поганий стан тваринництва Пленум покладає на Держплан, Міністерство сільськогосподарства, Міністерство радгоспів, партійні, радянські і сільсько-господарські органи республік, країв і областей, які, мовляв, не перебудували свого керів-

²⁾ З доповіді Хрущова на січневому пленумі ЦК КПРС 1955 р. «Правда», 2. 2. 1955.

¹⁾ Wirtschaftskunde der Bundesrepublik Deutschland, Stuttgart und Köln, 1955, S. 133.

²⁾ Постановление Пленума ЦК КПСС принятое 31 января 1955. Розд. I и III, «Известия», 2. 2. 1955.

ництва цієї важливою галуззю виробництва. В рішеннях ЦК КПРС зовсім не згадується про підвищення заінтересованості колгоспів у розвитку сільського господарства і зокрема тваринництва, які й надалі залишилися цілком байдужими до більшовицьких експериментів. Замість цього, в постанові Пленуму робиться натиск на посилення партійно-політичної роботи на селі і поліпшення керівництва сільського господарства з боку державних і партійних органів, чим кремлівські можновладці намагаються ще в більшій мірі, ніж раніше, підпорядкувати сільськогосподарське виробництво своїм імперіялістичним цілям.

Але, не дивлячись на десятки партійних рішень і урядових постанов, тваринництво в СРСР і зараз перебуває в стані занепаду, про що potwierджують наступні дані:

Таблиця ч. 8.

Поголів'я худоби в СРСР (в мільйонах голів*)

	1916	1928	1941	1950	1953	1954	1955
	на 1-ше січня на 1 жов.						
Коні	38,2	36,1	21,0	13,7	15,3	—	—
Вел. рогата худоба	58,4	66,8	54,5	57,2	56,6	64,9	67,0
В тому числі корів	28,8	33,2	27,8	24,3	24,3	27,5	29,2
Свині	23,0	27,7	27,5	24,1	28,5	51,1	52,1
Вівці і кози	96,3	114,6	91,6	99,0	109,9	117,5	124,9

Як видно з даних цієї таблиці, поголів'я худоби в СРСР на протязі 25 років панування колгоспної системи ще в 1953 р. далеко було від рівня 1928 року. І навіть в 1955 р., досягненням якого так хвалився Хрущов на 20 з'їзді партії, при збільшенні поголів'я свиней, овець і кіз на 34,9 мільйонів голів, порівняно з 1928 р., кількість коней одночасово зменшилась на

*) Дані за 1916, 1928, 1941 і 1953 роки взято з доповіді Хрущова на вересневому пленумі ЦК КПРС 1953 р. За 1950 р. із трирічного плану розвитку тваринництва СРСР; за 1954-1955 рр. із повідомлень Центрального Статистичного Управління СРСР; про підсумки виконання державного плану розвитку народного господарства СРСР в 1955 р. «Правда» 30.1.1956.

20 млн. голів і корів на 4 млн. голів. Таке збільшення кількості дрібної худоби не є різнозначне із зменшенням коней і корів, а тому загальна господарська вартість поголів'я сільсько-господарських тварин в 1928 році була значно вища, ніж в 1955 році. Рівнобіжно з цим, починаючи з 1929 року, поступово також зменшується і забезпечення населення СРСР худобою, що можна бачити з наступної таблиці.

Таблиця ч. 9.

Стан забезпечення населення СРСР великою рогатою худобою і коровами.

	1916	1928	1941	1950	1953	1954	1955
Населення (в млн. душ)	140	150,5	174	200	210	214	217
Великої рогатої худоби (в млн. голів)	58,4	66,8	54,5	57,2	56,6	64,9	67
В тому корів (в млн. голів)	28,8	33,2	27,8	24,3	24,3	27,5	29,2

На 100 душ припадає:

Великої рогатої худоби	42	44	31	28	27	30	31
В тому корів	20	22	16	12	11	13	13

Отже виходить, що забезпечення населення СРСР великою рогатою худобою зменшилось в 1955 р. порівняно з 1928 р. на 30%, з коровами на 40%. Це значить, що, при незмінній удійності корів, споживання молока і молочних продуктів населенням Радянського Союзу, також знизилось за цей період на 40% і річна норма його в 1955 році була біля 100 кілограмів на особу (в перерахуванні на цільне молоко), або в 2-3 рази нижчою, ніж в Англії, Голляндії, Данії, США, Швейцарії, Швеції.

Від часу рішення вересневого пленуму ЦК КПРС з 1953 р. рівень розвитку тваринництва і його продуктивність встановлено вимірювати кількістю голів і розміром продукції на 100 гектарів землі, закріпленої за даним колгоспом, враховуючи сгоди рілля, сіножаті і пасовища. За цим же погектарним принципом начисляють з 1954 р. встановлені для колгоспів норми обо-

в'язкових поставок державі продуктів тваринництва м'яса, молока, яєць, вовни, незалежно від того, скільки цих продуктів буде мати в своєму розпродажі колгоспне господарство¹⁾.

В свою чергу господарства колгоспників також зобов'язані здавати державі відповідну кількість продуктів скотарства з тим, що норми м'яса в 30 кілограмів і яєць до 1000 штук на рік мають бути віддані державі навіть тоді, коли селянин-колгоспник зовсім не має в своєму користуванні ні худоби ні птахів²⁾.

Такими заходами намагаються більшовики вивести тваринництво країни з ганебного стану занепаду, поклавши всю відповідальність за дальший його розвиток на місцеві органи влади та селян, дбаючи лише про збільшення товарової продукції з гектара посівної площі. Невідомо тільки, в який спосіб і коли саме ця продукція збільшиться? Бо поголів'я худоби в СРСР і її продуктивність з розрахунку на гектар посівної площі на протязі всього часу існування колгоспної системи не збільшується. В цьому можна переконавшись з нижчеподаної таблиці ч. 10.

Таблиця ч. 10.

Розрахунок числа голів худоби на 100 гектарів посівної площі в СРСР

	1916	1928	1941	1950	1953	1955
Посів. площа (млн. га)	105*	113	151,1	147,4	157,9	186,9
Коней (млн. голів)	38,2	36,1	21	13,7	15,3	16,5**
Великої рог. худоби (млн. голів)	58,4	66,8	54,5	57,2	56,6	67
В тому корів (млн. голів)	28,8	33,2	27,8	24,3	24,3	29,2
Свиней (млн. голів)	23	27,7	27,5	24,1	28,5	52,1
Овець і кіз (млн. голів)	96,3	114,6	91,6	99	109,9	124,9

¹⁾ Постановление Совета Министров СССР и ЦК КПСС «О мерах й дальншому развитию животноводства в стране...» «Известия» 26. 9. 1953.

²⁾ Там же: постанова, розд. III «О сижении норм обязательных поставок государству продуктов животноводства хозяйствами колгоспников...»

На 100 гектарів посівної площі припадає голів:

	1916	1928	1941	1950	1953	1955
Коней	36	32	14	8	9	9
Великої рогатої худоби	56	60	36	39	36	36
В тому числі корів	27	30	18	16	15	16
Свиней	22	24	18	16	18	28
Овець і кіз	91	101	60	67	70	66
В перерахунок на велику рогату худобу***	124	124	67	62	61	62

З цих даних ми бачимо, що в кінці п'ятої п'ятирічки загальне поголів'я худоби на один гектар посівної площі зменшилось в порівнянні з дореволюційним періодом і 1928 роком рівно в два рази. З тим, що поголів'я коней знизилось більше, ніж в 3 рази, великої рогатої худоби, овець і кіз майже в 2 рази і лише в дуже незначній кількості зросло поголів'я свиней.

В світлі всіх цих даних стає зрозумілим таке ненормальне явище в економіці сільського господарства СРСР- як мізерно низька його валова продукція з гектара посівної площі, яка ні в одній советській п'ятирічці не досягнула рівня 1913 року. Про це ілюструє:

Таблиця ч. 11.

Порівняння росту посівної площі і валової продукції сільського господарства СРСР

	1913	1928	1932	1937	1940	1953
Посів. площа (млн. га)	105	113	134,4	135,3	151,1	157,9
Посівна площа у % до 1913 р.	100	108	128	129	144	150
Продук. с/г в млрд. карб.	22,3	15	13	20,1	23,3	25,6
Продукція у % до 1913 р.	100	67	58	90	104,5	114,8
Продукція на 1 га посівної площі в карб.	212,4	132,8	90	147,8	154,2	162,1
Продукція з 1 га у % до 1913 р.	100	62	42	69	72	76

*) Посівна площа за 1913 рік.

**) Поголів'я коней взято орієнтовно.

***) При перерахунок поголів'я на велику рогату худобу

Примітка: Дані валової продукції сільського господарства обчислено в цінах 1926/27 року: за 1913, 1932, 1937 і 1940 роки за В. Калтилінім, (Народное хозяйство, Большая Советская Энциклопедия, том 48, Москва, 1940, стор. 261.) і за А. Викентьевим: Очерки развития советской экономики в четвертой пятилетке, Госполитиздат, 1952, стор. 24; за рік 1928 — за Н. Вознесенським: Военная экономика СССР в период Отечественной войны. Госполитиздат, 1948, стор. 12; за рік 1953 за Н. Хрущовим: Доклад на пленуме ЦК КПСС 3. 9. 1953, «Известия» 15. 9. 1953.

Наведені числа вказують, що валова продукція всіх галузей сільського господарства СРСР в середині п'ятої п'ятирічки збільшилась — порівняно з 1913 роком — лише на 14,8%, тоді коли за цей час посівні площі поширились на 50%. Відповідно з цим зменшилась і продукція 1 гектара посівної площі з 212,4 карбованців в 1913 році до 162,1 карбованців в 1953 році, або на цілих 24%.

Таким чином сільське господарство Радянського Союзу, не дивлячись на зміну структури посівних площ (збільшення технічних і кормових культур) і його механізацію, а також загальне збільшення поголів'я продуктивної худоби і в теперішній час знаходиться в стані депресії і низької видаєності, обумовленої колективізацією.

ЗАКІНЧЕННЯ

За всіма декларативними заявами, «мирним напрямом», «демократичними» ухвалами та постановами партійної верхівки, спрямованими немов би до відпруження всередині СРСР того стану, який витворився під час диктатури Сталіна, зміст партійної диктатури сучасного колективного керівництва не змінився. Змінюється лише тактика, вона стає підступніша і хитріша, за якою глибше заховане жадібне обличчя російського імперіялізму.

дубу взяті норми прийняті в СРСР а саме: 1 голова великої рогатої худоби = 2/3 коня, або 10 вівцям, або 4 свиням.

Дії радянської дипломатії та міжнародному відтинку, гастролі Хрущова і Булганіна за кордоном, поїздки урядових делегацій до різних країн, відвідини СРСР чужинецькими делегаціями, підсилення національно-визвольних воєн в колоніальних і напівколоніальних країнах, відверта і пряма підтримка їх Москвою, піднесення до певної міри радянської заслони — це тло, за яким захована основна мета російської міжнародної політики — шляхом коєкзистенції, «мирного» курсу та облудливих заяв, розбити і розхитати антибільшовицькі позиції західного світу, внести в його серцевище заколот, щоб виграти потрібний час для зміцнення внутрішнього стану та підвищення мілітарного агресивного потенціалу. Російський імперіялізм поки що не має відваги виступити відверто збройною силою, щоб загарбати вільний світ. Йому потрібно виграти час для перебудови радянського внутрішнього життя, провізорично поліпшити матеріальне становище радянського населення, зліквідувати національно-визвольну боротьбу неросійських народів, зміцнити від верхів до низів партійний апарат, притягти на його бік якусь частину безпартійних мас та ідеологічно їх перевиховати.

Перебіг 20-го з'їзду, промова Хрущова та інших партійних доповідачів свідчать, що в СРСР в ділянці загального внутрішнього життя не все гаразд.

Всередині країни з 210 мільйоновим населенням, природно відбуваються політично-ідеологічні, культурні, національні та економічні процеси, які часто бувають спрямовані своїм вістрям проти російсько-комуністичної влади в активних або пасивних її проявах. Національно-визвольна боротьба поневолених народів прямо і посилено діє проти їхнього поневолювача «старшого брата» — росіянина.

Гострі внутрішні конфлікти, про які Хрущов не говорив на 20-му з'їзді прямо, вимагають від ЦК КПСС покищо вдержувати удаваний спокій в міжнародних відносинах. Більшовики розплянують продовження дотеперішньої політики на далеку мету, про що вимовно свідчать пляни Хрущова в галузі припшпшення розвитку тяжкої індустрії, яка і надалі залишається

ся в центрі уваги ЦК КПСС, намагання витягти з кризи сільське господарство та обіцянки поліпшити матеріальний рівень радянського населення.

Напрямі розвитку радянської економіки та цілого «соціалістичного» табору свідчать, що радянський блок, під проводом Москви економічно ще більше централізується, намагається бути самовистачальним та замкненим. Фактично залізна заслона піднесена в СРСР тільки для найвищих партійних верховодів, які ідеологічно є вірні партійному керівництву і на них «згубний вплив» західного світу своїх дій не зробить. Пересічне радянське населення і надалі залишається ізольоване від західного світу, а виїзд за кордони йому заборонено. Воно примушене «варитися» в радянській ідеології, якої по суті немає, але яку комуністичні теоретики весь час вишукують. Таке вишукування, запровадження в життя, як її експериментація та часті зміни приводять до внутрішніх ідеологічних і економічних конфліктів. Отже всі сучасні тактичні потягнення у внутрішньому житті СРСР викликані потребою ідеологічно наставити радянське населення (під маскою соціалістичного розвитку та побудови комунізму), до більшого самовиснаження, щоб збільшити мілітарну потужність Москви, злагодити національне питання, створити з «соціалістичних націй» один радянський народ, а національні почуття поневолених націй облудливо задовільняти зовнішніми національними ознаками.

Смерть диктатури Сталіна, проголошення колективного керівництва, його багатообіцяючі заяви та книжка партійно-урядових ухвал, чистка МВД, надання більшої ваги військовому генералітету, притягнення їх до складу ЦК КПСС, технічна «допомога» сільському господарству, перенасичення його партійно-адміністративним апаратом, узалежнення колгоспів від МТС, скорочення робочого дня, зміни колгоспного статуту, обіцянки підвищити заробітну платню чорноробам, упорядкувати пенсійне забезпечення і т. д. — все це немов би свідчить про те, що в партії та її правлячій верхівці відбуваються глибокі і далекойдучі процеси переродження советського режиму, які мусіли б приве-

сти до його кардинально-суттєвих змін. Але всебічна аналіза внутрішньої радянської політики, не лише з погляду спротиву радянського населення радянсько-московській системі та національної боротьби поневолених народів, але і з погляду запровадження в життя засад та принципів марксизму-ленізму, до якого тепер повернулося колективне керівництво в зміст російсько-комуністичного режиму нічого нового не принесло. Колективне керівництво прямує далі шляхами Сталіна, намагаючись підтасувати їх під ленізм. Але колективне керівництво внесло досить таки багато нового в саму форму, в тактику спрямування внутрішнього життя СРСР, намагаючись об'єднати навколо компартії пересічне населення, збудити його від тієї гіпнози, у якій воно перебувало під диктатурою Сталіна, заактивізувати населення, щоб потім мати агути для запровадження тих чи інших екстравагантних заходів, як «бажання низів». Лише для цього тепер проголошено в СРСР, що творцями теорії є маси. Хрущов з своїми соратниками застосовує хитріші і підступніші тактичні маневри, ніж застосовував Сталін. Хрущовська тактика створює у підсоветського населення враження, що його політика сприятливіша, м'ягша, цікавіша і розумніша, що за Хрущова стало легше дихати і жити.

Отже хрущовська внутрішня політика має на меті весь тягар керівництва масами покласти на партію, збільшити її вагу та ролю, заактивізувати проявлення ініціативи, зліквідувати монопартійність диктатури особистості, заступивши її диктатурою колективного керівництва, до якої немов би може дістатись кожний пересічний партієць, створити враження деяких полегш та відпруження для населення по другій світовій війні та по смерті Сталіна.

Хрущовська внутрішня політика в галузі розвитку економіки та «поліпшення» матеріального стану спрямована до того, щоб накинути населенню думку, що партія, з її ЦК КПСС, немов би є дійсними представниками широких мас населення і виконує всі його бажання.

Провізоричне розширення критики та самокритики,

яке помічається тепер в СРСР, вихвалювання здібностей радянських народів спрямовано до того, щоб захопити населення велетністю побудови комунізму та втілити в його психіку уроєння вищости, першенства геніяльності перед всіма народами світу. В цьому заховано бажання ідеологічно настановити радянське населення проти незбільшовиченого світу на випадок майбутньої світової війни. Колективне керівництво прийшло до влади в п'ятій радянській п'ятирічці, яка була затверджена на 19-му з'їзді партії в жовтні 1952 року, ще за життя Сталіна. Юридично і практично політично-економічні напрямні п'ятої п'ятирічки були опрацьовані ще за Сталіна і за його вказівками. В своїм змісті вони не змінилися до кінця п'ятирічки. Не змінилися вони і на шосту п'ятирічку — колективне керівництво в економічному житті СРСР йде далі шляхами Сталіна. Пересунення центрів економіки до Сибіру і в Середню Азію, при ведучій ролі тяжкої промисловості, — це ще пляни Сталіна, частину яких здійснено за час другої світової війни.

Сталінські плани в економіці СРСР залишаються за змістом і на майбутнє незмінними.

Аналіза внутрішнього становища в СРСР згідно доповідей на 20-му з'їзді партії та відомостей радянських газет про напрямні соціальних змін серед радянського населення, які особливо заторкують поневолені Московю народи, а найбільше Україну, свідчать, що на Україні московська компартія прямує до того, щоб:

а) Цілковито закріпачити селянство за колгоспами, а робітництво за підприємствами. Але не урядовими постановами, а різними економічно-політичними заходами; через партійних наглядачів та профспілки.

б) Пролетаризувати та ідеологічно «перекувати» українське селянство на робітника — «совєтську людину», з метою ліквідації його національного спротиву та ще більшого економічного узалежнення від держави.

в) Збільшити адміністративно-партійний апарат на селах, щоб взяти під цілковиту контроллю все селянство, змусити його інтенсивно працювати для московського поневолювача та зміцнити на селі партійний вплив.

г) Наснажити сільське господарство технікою, для прискішення пролетаризації сільського населення, а переведенням МТСів на господарський розрахунок зробити ще один крок до удержавлення колгоспів.

д) Скасувати присадибні ділянки і цим способом цілковито знищити приватні напрямні та тенденції у свідомості населення, узалежнити колгоспників від колгоспів і поставити їх перед дилемою або праця в колгоспі, або голодна смерть.

е) Посилити акцію формування нової генерації, яка б була позбавлена національних почувань, а вихованням молоді в комуністичних «інкубаторах» (закритих установах), виростити провідну комуністичну верству.

є) Створенням «люксусових» форм та обставин суспільно-державного і культурного життя за рахунок держави, при постійному ожебраченню населення осягти його повної пролетаризації та закріплення до міст (підприємств) міського населення, посилити тим самим контроллю над ним.

ж) Знищити українське село, як підставу пов'язання українського населення з українською національною культурою та традиціями.

з) Продовжити масову депортацію української молоді і українського населення поза межі України.

и) Мізерне поліпшення матеріального стану, яке безсумніву буде в шостій п'ятирічці, не дорівнюватиме високому матеріальному рівневі на заході, але воно дасть право ЦК КПСС на пропагандивну спекуляцію та прямивання до цілковитого удержавлення поневоленних народів, узалежнюючи їх від Москви.

З М І С Т

Головні цілі партійного з'їзду	3
Сензаційне роздертя сталінового трупа — головний дезорієнтуючий маневр більшовицької тактики	7
Ідеологічна криза комуністичної теорії і скасування деяких догм марксизму-ленінізму	17
Невдале більшовицьке залицяння до соціалістичних партій та їхня відсіч	27
Проблеми закордонної політики	30
Причини міжнародного відпругення	30
Перегляд подій	32
«Оборонці миру»	35
Національна політика чи блахман радянської децентралізації міністерств?	39
Комуністичний наставник над Україною про Україну	47
Причини та мета поставлення на ХХ з'їзді проблем праці державного апарату і законности	55
Чому створено бюро ЦК КПСС по РСФСР?	62
Рахункові штучки більшовицької статистики	67
Як практично виглядає матеріальне «поліпшення» радянського населення	72
Обман національним прибутком	72
Брак товарів і брак грошей	75
Який же в дійності зарібок?	79
А що ж таке знижки цін?	84
Фікція скорочення робочого дня	85
Фікція збільшення прибутків колгоспників	90
Обіцянки поліпшити житлові умовини	94
Промислова продукція СРСР в правдивому світлі	101

Куди витрачалися гроші?	102
Обманливе ствердження підвищення видайности праці і заробітної платні	103
Казки про підвищення видайности праці	103
Що робітник заробляє своєю працею?	106
Накинення фальшивої думки про економічну потужність СРСР та погрози бюрократам	108
Ціль прискорення технічного процесу в промисловості	112
Напрямні технічного озброєння транспорту та зв'язку	116
Розміщення виробничих сил в плані імперіалістичної агресії	120
Розвиток сільського господарства СРСР	123
Підступність НЕП-у	123
Примусова колективізація та її цілі	126
Занепад сільського господарства	128
Укрупнення колгоспів	130
Головні причини	132
Нові спроби зломити спротив	134
Сучасний стан сільського господарства СРСР та перспективи його розвитку в шостій п'ятирічці	136
Загальна криза сільського господарства СРСР	136
Стан тваринництва в СРСР	152
Закінчення	160